

Voltooing de Groene Schakel

Projectplan

Provincie Noord-Holland
BU/BG
8 februari 2018, versie 1.0

Colofon

Project	Voltooing de Groene Schakel
Project-wbs	98.1110-5063-9001
Gedeputeerde	dhr. A. Tekin
Opdrachtgever	dhr. C.P. de Vries
Sectormanager	Mevr. J. Oosterhof
Projectmanager	dhr. M. Broos
Versie	1.0
Interne Review uitgevoerd door	dhr. M. Tromp
Uitvoerende partij	Provincie Noord-Holland Directie Beheer en Uitvoering Sector Bodem den Groen
Samenwerkende partijen	Provincie Noord-Holland Goois Natuur Reservaat Gemeente Hilversum Gemeente Laren
Datum	8 februari 2018

Goedkeuring

Door:	Datum:	Handtekening:
Projectmanager M. Broos	11 april 2018	nvt
Gemandateerd opdrachtgever Mevr. J. Oosterhof		
Vaststelling Bestuurlijke begeleidingsgroep VGS	16 maart 2018 vastgesteld. Kleine opmerking Bijlage 5 financiën (paragraaf 2) verwerkt in deze versie.	

Versiebeheer

Versie:	Datum Versie:	Omschrijving mutaties:
0.1	7 december 2017	1 ^{ste} versie
0.2	10 januari 2018	Opmerkingen GNR verwerkt
1.0	8 februari 2018	Opmerkingen GNR en Hilversum verwerkt. Aanpassing in H4 en bijlage 5 doorgevoerd

Distributielijst:

Versie:	Naam:	Functie/rol:	Organisatie:
0.1	D. vd Velden	Lid projectgroep VGS	GNR
	J. Gronouwe	Lid projectgroep VGS	GNR
	P. Portheine	Lid projectgroep VGS	Gemeente Hilversum
	K. Loman	Lid projectgroep VGS	Gemeente Laren
	K. Olijerhoek	Technisch manager/ Contractmanager VGS	Provincie
	J. Steenis	Omgevingsmanager VGS	Provincie
	J. van Alphen	Omgevingsmanager HOV	Provincie
	M.Tromp	Reviewer	Provincie
0.2	D. vd Velden	Lid projectgroep VGS	GNR
	J. Gronouwe	Lid projectgroep VGS	GNR
	P. Portheine	Lid projectgroep VGS	Gemeente Hilversum
	K. Loman	Lid projectgroep VGS	Gemeente Laren
	K. Olijerhoek	Technisch manager/ Contractmanager VGS	Provincie
	E. ten Hag	Omgevingsmanager VGS	Provincie
	J. van Alphen	Omgevingsmanager HOV	Provincie
	M.Tromp	Reviewer	Provincie
1.0	D. vd Velden	Lid projectgroep VGS	GNR
	J. Gronouwe	Lid projectgroep VGS	GNR
	P. Portheine	Lid projectgroep VGS	Gemeente Hilversum
	K. Loman	Lid projectgroep VGS	Gemeente Laren
	K. Olijerhoek	Technisch manager/ Contractmanager VGS	Provincie
	E. ten Hag	Omgevingsmanager VGS	Provincie
	J. van Alphen	Omgevingsmanager HOV	
	C. de Vries	Lid Bestuurlijke begeleidingsgroep VGS	PNH
	K. Heerschop	Lid Bestuurlijke begeleidingsgroep VGS	GNR
	W. van der Spek	Lid Bestuurlijke begeleidingsgroep VGS	Gemeente Hilversum
	L. van der Pols	Lid Bestuurlijke begeleidingsgroep VGS	Gemeente Laren

Begrippenkader

Verstaan wordt onder:

PNH	Provincie Noord-Holland
GNR	Goois Natuurreservaat
GH	Gemeente Hilversum
GL	Gemeente Laren
SOK	Samenwerkingsovereenkomst Project Voltooiing de Groene Schakel tussen PNH, GNR, GH, GL
VGS	Voltooiing de Groene Schakel
BPG-VGS	Bestuurlijke begeleidingsgroep Voltooiing de Groene Schakel
PG-VGS	Projectgroep Voltooiing de Groene Schakel
HOV	Projectorganisatie Hoogwaardig Openbaar Vervoer 't Gooi: snelle busverbinding met vrije busbaan tussen Hilversum en Huizen
RWS	Rijkswaterstaat
TA	Triangle, uitvoeringsconsortium verbredingen A27
PIP	Provinciaal inpassingsplan
PvE	Programma van Eisen
VO	Voorontwerp
SSK	Standaard Systematiek Kostenraming
ERBI	de meest recente Eisen en Richtlijnen Bouw- en Infraprojecten
EMVI	Economisch Meest Voordelige Inschrijving, een vorm van selecteren
Preselectie	Het voorselecteren van een beperkt aantal inschrijvers tijdens de aanbestedingsprocedure

1 Inleiding.....	6
1.1 Algemeen	6
1.2 Doelstelling van het project	7
1.3 Doelstelling van dit document.....	8
1.4 Leeswijzer	8
2 Projectomschrijving	9
2.1 Aanleiding project.....	9
2.2 Eigendom en beheer.....	10
2.3 Achtergronddocumenten	10
2.4 De projectopdracht.....	11
2.5 Beoogd projectresultaat	12
2.6 Scopeafbakening	13
2.7 Gerelateerde projecten en ontwikkelingen.....	14
3 Aanpak en werkwijze.....	18
3.1 Contractkeuze, Aanbesteding en Contractering	18
3.2 Projectfasering.....	18
3.3 Inhoudelijke faseresultaten	19
3.4 Besluitvorming	21
4 Geld.....	23
4.1 Algemeen	23
4.2 Overzicht kosten en Dekking.....	23
4.3 Nadere invulling financiële afspraken.....	24
5 Organisatie	26
5.1 IPM-projectorganisatie	26
5.2 Ambtelijke projectgroep.....	27
5.3 Bestuurlijke begeleidingsgroep.....	28
5.4 Projectteam.....	29
5.5 Risicomanagement.....	29
5.6 Projectkantoor	30
6 Tijd.....	31
6.1 Projectplanning.....	31
6.2 Personele Inzet	31
7 Informatie en communicatie.....	32
7.1 Communicatie.....	32
7.2 Informatiebeheer.....	33
7.3 Rapportages	34
8 Kwaliteit	35
8.1 Toepisen & Contract.....	35
8.2 Product- en procestoetsen	35
Bijlage 1: SOK.....	36
Bijlage 2: Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel.....	37
Bijlage 3: Eigendomssituatie	38
Bijlage 4: Risicodossier maart2017+nov2017	40
Bijlage 5 : Financiële notitie.....	41

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Het Rijk en de provincies werken aan het beleidsdoel om het Natuurnetwerk Nederland (NNN) te realiseren en hebben daartoe gezamenlijk een Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO) opgesteld om - in overleg met gemeenten en natuurbeschermingsorganisaties - de barrièrewerking (voor dieren en planten) van wegen en spoorlijnen in Nederland op te heffen.

In het NNN, de Agenda Groen en de provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Noord-Holland en in het MJPO is voorzien in de realisatie van de natuurverbinding ‘de Groene Schakel’, zodat natuurgebieden in het Gooi en op de Utrechtse Heuvelrug met elkaar worden verbonden.

De hiervoor benodigde 40 maatregelen zijn beschreven in het “Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel” (bijlage 2) en worden gerealiseerd binnen drie projecten:

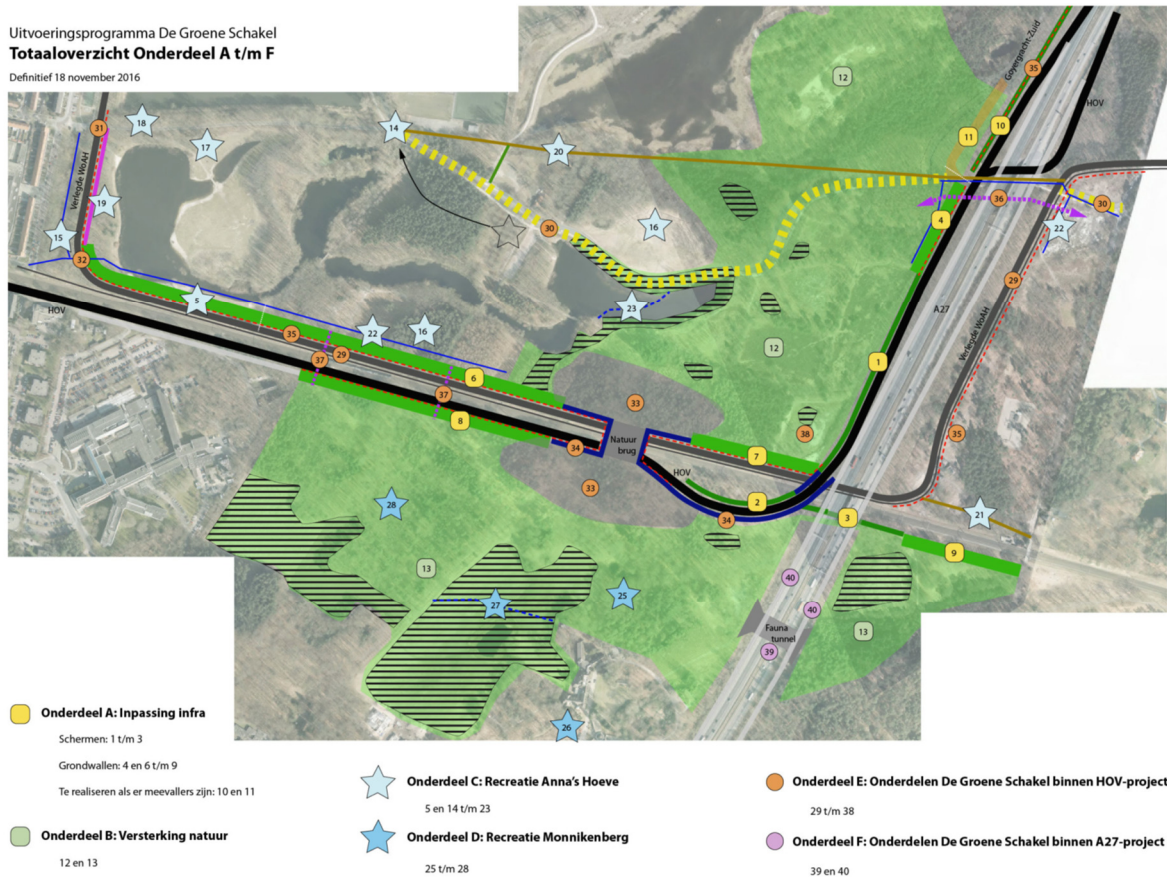
1. Project Voltooiing de Groene Schakel (maatregel 1 t/m 28, maatregel 24 is vervallen)*
2. Project HOV in 't Gooi (maatregel 29 t/m 38)
3. Project Verbreding A27/A1 (maatregel 39 en 40)

*Maatregelen 1, 2 en 3 worden tevens uitgevoerd door Project HOV in 't Gooi en horen financieel bij HOV en niet bij Project Voltooiing de Groene Schakel.

Het voorliggende plan gaat over het eerste project, Voltooiing de Groene Schakel (VGS). Dit project heeft als doel om de benodigde maatregelen voor zover deze niet worden meegenomen in de projecten HOV in 't Gooi en Verbreding A27/A1 te realiseren. Dit betreft:

1. Het versterken van natuur door de ecologische inrichting van de natuurverbinding Groene Schakel
2. Het inpassen van infrastructuur (spoor en de nog aan te leggen busbaan en verlegde weg tussen Hilversum en Baarn)
3. Het aanbrengen van recreatievoorzieningen in de natuurgebieden Anna's Hoeve en Monnikenberg

De belangrijkste maatregelen die onder zijn gebracht bij de andere twee projecten zijn de bouw van de faunatunnel Monnikenberg (onder de A27) en de bouw van de natuurbrug Anna's Hoeve (over het spoor, de nog aan te leggen busbaan (HOV) en de te verleggen Weg over Anna's Hoeve). Daarnaast worden diverse mitigerende en compenserende maatregelen gerealiseerd binnen de projecten HOV in 't Gooi en Verbreding A27/A1.

Voor het project VGS is in juni 2017 een SOK gesloten tussen Provincie Noord-Holland (PNH), het Goois Natuur Reservaat (GNR), Gemeente Hilversum (GH) en Gemeente Laren (GL). Hierin is afgesproken dat PNH de uitvoerende organisatie is voor de maatregelen horend bij VGS. Tevens is vastgelegd hoe de kosten worden verdeeld tussen de deelnemende partijen en wie het toekomstig beheer gaat doen van de te nemen maatregelen.

1.2 Doelstelling van het project

Met de uitvoering van dit project worden de volgende doelen nagestreefd:

1. Het robuust verbinden van natuurgebieden in het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug
2. Het inpassen van bestaande en nieuwe infrastructuur in het landschap, voor zover dit niet onderdeel is van de projecten HOV in 't Gooi en Verbreding A27/A1
3. Het verbeteren van de kwaliteit van de recreatievoorzieningen in de natuurgebieden Anna's Hoeve en Monnikenberg

1.3 Doelstelling van dit document

Provincie Noord-Holland verzorgt namens partijen het overall projectmanagement. Dit Projectplan geeft inzicht in de door provincie gekozen aanpak en werkwijze om de projectopdracht uit te voeren. Het plan beschrijft de samenwerking met de partners uit de SOK, de projectorganisaties van HOV en A27 en overige betrokken partijen. Het projectplan beschrijft gedetailleerd de huidige projectfase (pre-contractueel) en is meer globaal van opzet voor de volgende fasen.

Dit Projectplan wordt begin 2018 vastgesteld door de bestuurlijke begeleidingsgroep VGS. De deelplannen van de vervolgfases worden door de projectgroep VGS vastgesteld.

1.4 Leeswijzer

Dit Projectplan bestaat achtereenvolgens uit beschrijvingen van:

- Projectomschrijving en afbakening (hoofdstuk 2);
- Aanpak en werkwijze (hoofdstuk 3);
- Beheersaspecten;
 - o Geld (hoofdstuk 4);
 - o Organisatie (hoofdstuk 5);
 - o Tijd (hoofdstuk 6);
 - o Informatie (hoofdstuk 7);
 - o Kwaliteit (hoofdstuk 8).

2 Projectomschrijving

2.1 *Aanleiding project*

De natuurgebieden in 't Gooi en op de Utrechtse Heuvelrug zijn niet goed verbonden met elkaar door de barrièrewerking van de spoorlijn tussen Hilversum en Baarn en door de A27. Om dit probleem op te heffen is 'De Groene Schakel' als knelpunt (NH16) opgenomen in het meerjarenprogramma ontsnippering (MJPO). Daarmee zijn middelen beschikbaar gekomen om de barrièrewerking van de A27 en de spoorlijn Hilversum-Baarn te verminderen. Omdat het Rijk en PNH in het gebied ten oosten van Hilversum bezig zijn met het realiseren van twee grote infrastructurele projecten: de verbreding van de A27 en de aanleg van HOV in 't Gooi (een hoogwaardige busverbinding tussen Hilversum en Huizen), is gekozen voor een integrale gebiedsontwikkeling waarbij infrastructurele werken worden gecombineerd met natuurmaatregelen. In het MJPO zijn de hiervoor benodigde maatregelen opgenomen: een faunatunnel onder de A27 en een natuurbrug over het spoor. Om de natuurbrug ook over de nog aan te leggen HOV-busbaan te leggen, wordt de natuurbrug verlengd. Ook is besloten om de weg over Anna's Hoeve te verleggen en direct naast het spoor te leggen zodat de natuurbrug ook daar overheen gaat. Het bundelen van drie infrastructuurlijnen heeft als voordeel dat de natuurverbinding beter functioneert, inpassing gemakkelijker is en de versnippering van de te verbinden natuurgebieden wordt geminimaliseerd.

Om de bovengenoemde natuurverbindingsmaatregelen goed te laten functioneren moet ook het gebied rond deze maatregelen ecologisch worden ingericht (zie bijlage 2). Verder blijkt het noodzakelijk om de bundel van infrastructuur van spoorlijn, busbaan en verlegde weg, in te passen in het gebied. Afscherming is nodig om effecten van licht, geluid en beweging te beperken. Tevens is er behoefte om de recreatieve kwaliteit van Anna's Hoeve en Monnikenberg te verbeteren.

Alle bovengenoemde natuur en recreatie gerelateerde maatregelen vormen tezamen De Groene Schakel. Deze maatregelen zijn onderbracht in het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel (zie bijlage 2). In onderstaand overzicht is aangegeven hoe het uitvoeringsprogramma De Groene Schakel is opgebouwd en tot welke scope de verschillende maatregelen behoren. De provincie (directie B&U/sector BG, resp. Infra) is verantwoordelijk voor de projecten Voltooing de Groene Schakel en HOV. Prorail maakt onderdeel uit van de HOV-organisatie. RWS is verantwoordelijk voor het project verbreding A27.

Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel maatregel 1 t/m 40 uitvoeringsprogramma		
Project voltooiing De Groene Schakel maatregel 1 t/m 28 uitvoeringsprogramma	Project HOV in 't Gooi maatregel 29 t/m 38 uitvoeringsprogramma	Project verbreding A27/A1 maatregel 39 en 40 uitvoeringsprogramma
Samenwerkingsovereenkomst Project voltooiing De Groene Schakel	Overeenkomst realisatie beheer en onderhoud - HOV - Verlegging Weg over Anna's Hoeve - delen van de inrichtingsvisie Anna's Hoeve - natuurbrug Anna's Hoeve	Uitvoeringsovereenkomst Aanpassingen A27 en terreinen GNR
Partijen: - Provincie Noord-Holland - Gemeente Hilversum - Gemeente Laren - Stichting Gooisch Natuurreservaat	Partijen - Provincie Noord-Holland - Prorail - Stichting Gooisch Natuurreservaat	Partijen - Ministerie van infrastructuur en Milieu - Stichting Gooisch Natuurreservaat

De relaties tussen de verschillende maatregelen van de projecten staan aangegeven in de beschrijving van de maatregelen (zie bijlage 2)

De Groene Schakel (het gehele uitvoeringsprogramma) is opgenomen in het Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG) dat op 13 november 2017 is vastgesteld door PS.

2.2 Eigendom en beheer

Het gehele plangebied is in eigendom van: De Staat, PNH, Gemeenten, GNR en Railinfratrust (zie bijlage 3)*

De gronden die tijdelijk nodig zijn voor de uitvoering van het project zullen om niet ter beschikking worden gesteld aan de provincie. Zie hiervoor ook artikel 10 van de SOK (bijlage 1). Voor dit gebruik wordt een tijdelijke gebruiksovereenkomst opgesteld waarin onder andere de aansprakelijkheid tijdens de uitvoeringsfase wordt geregeld. Als einddatum geldt de opleveringsdatum van het werk.

Tussen de projectorganisatie HOV, gemeente Hilversum, gemeente Laren en GNR zijn afspraken gemaakt over verschillende momenten van grondoverdracht. Nog getoetst moet worden of voor de uitvoering van VGS nog aanvullende afspraken/ transacties nodig zijn.

*Deze situatie geldt in november 2017. Enkele gronden rondom de spoorlijn zijn aangekocht door PNH i.v.m. de realisatie van HOV 't Gooi. De bijbehorende eigendomsakte moet nog passeren.

2.3 Achtergronddocumenten

Onderstaande documenten dienen als achtergrond voor de aanpak van het project VGS:

1. Statusrapport Voltooiing de Groene Schakel, PNH overdrachtsdocument van beleidsafdeling naar uitvoeringsafdeling. Verseonnr. 1005092/1005099
2. Samenwerkingsovereenkomst Project Voltooiing De Groene Schakel, ondertekend op 1 juni 2017.
3. GS-besluit ondertekening SOK VGS, 1 maart 2017, Verseonnr. 629191/870448
4. Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG) op 13 november 2017 vastgesteld door PS

5. Risicoanalyse maart 2017
6. Risicoanalyse november 2017 (bijlage 4)
7. PIP HOV 't Gooi
8. Natuur en landschapsplan Monnikenberg, GNR, 26 november 2015
9. De Inrichtingsvisie Anna's Hoeve, Bosch Slabbers 7 oktober 2014
10. Toetsing concept-inrichtingsvisie Anna's Hoeve, Alterra, 17 oktober 2014
11. Second opinion Anna's Hoeve, Hilversum, Waardenburg 1 september 2015
12. Alterra Rapport 2458: HOV Huizen-Hilversum en Natuurbrug Anna's Hoeve Effectbeschrijving en advies voor mitigatie, augustus 2013
13. Alterra Rapport 2459: Ecologische verbinding De Groene Schakel en HOV Huizen-Hilversum : toetsing effecten HOV en advies voor mitigatie, 2013
14. Alterra Rapport 1868: Ecologische verbinding De Groene Schakel en HOV Huizen-Hilversum : toetsing effecten HOV en advies voor mitigatie, 2009
15. Notitie Alterra 6 september 2013, Weg over Anna's Hoeve en natuurbrug Anna's Hoeve.
16. Scenario-studie recreatieve ontsluiting en gebruik Landgoed Monnikenberg, Alterra, 24 juni 2015
17. Riel Explosive Advice, Vooronderzoek Opsporing Conventionele explosieven Monnikenberg 2011
18. Msc. M. den Haan en prof. Dr. J. Sevink, Bodemonderzoek ten behoeve van ecologisch herstel en inrichting van verbindingzone in het gebied Monnikenberg, 2014
19. A. van Leerdam, Ecologie en ecohydrologie binnen het natuur- en landschapsplan Monnikenberg, 2015
20. Overeenkomst HOV-PNH/ GNR/ Prorail over maatregelen 29 t/m 38 (en 1 t/m 3) van het Uitvoeringsprogramma de Groene Schakel, 30 mei 2017, kenmerk 916011/916118

2.4 De projectopdracht

De projectopdracht is:

Het voorbereiden en realiseren van maatregelen 1 t/m 28 uit het Uitvoeringsprogramma de Groene Schakel:

- de ecologische inrichting van De Groene Schakel; het gebied rond de faunatunnel onder de A27 en de natuurbrug over de infra-bundel van spoor, busbaan en verlegde weg
- de inpassing van de infra-bundel in het landschap middels grondwallen
- recreatievoorzieningen in de natuurgebieden Anna's Hoeve en Monnikenberg

Voor het goed functioneren van De Groene Schakel is het van belang dat alle maatregelen uit het Uitvoeringsprogramma, die worden gerealiseerd binnen drie projecten goed op elkaar aansluiten zodat nergens hiaten ontstaan. Omdat het project Volttooiing De Groene Schakel als enige project natuur en recreatie als primair doel heeft houdt dit project het overzicht over de 40 te realiseren maatregelen en gaat indien nodig in gesprek met andere projectorganisaties over dreigende

knelpunten. In eerste instantie vanuit de projectorganisatie en in tweede instantie vanuit de contractafspraken tussen GNR, Prorail en HOV-PNH (zie bovenstaand achtergronddocument nr.20).

Voor het goed functioneren van De Groene Schakel is het ook van belang dat er rondom de natuurbrug Anna's Hoeve en faunatunnel Monnikenberg een rustgebied wordt gerealiseerd zonder vrije toegang voor publiek. Het zorgen hiervoor hoort tevens bij deze projectopdracht .

2.5 Beoogd projectresultaat

Het beoogde resultaat van het project is een goed functionerende natuurverbinding waardoor natuurgebieden in het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug met elkaar verbonden zijn. Tevens is het beoogde resultaat om goede recreatiemogelijkheden en recreatieve voorzieningen te realiseren ten noorden en zuiden van de bundel van infrastructuur van spoorlijn, busbaan en verlegde weg. De voorgenomen maatregelen 1 t/m 28 uit het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel (indien mogelijk inclusief maatregelen 10 en 11) zijn uitgevoerd en zijn in goed overleg in eigendom, beheer en onderhoud overgedragen aan het GNR, gemeente Hilversum of de beheerafdeling van PNH. Dit conform de bepalingen uit de SOK. Alle maatregelen uit het Uitvoeringsprogramma de Groene Schakel niet horende bij Voltooing Groene Schakel (maatregelen 29 t/m 40) sluiten logisch aan op de maatregelen 1 t/m 28 uit het project VGS, waardoor zowel de natuurverbinding als de recreatievoorzieningen naar behoren functioneren in een samenhangend geheel. De resultaten zijn in overleg met, en met instemming van, de projectpartners bereikt. De bijbehorende kwaliteitsafspraken zijn nagekomen.

Het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel geeft per maatregel een korte beschrijving van de eisen en randvoorwaarden. Voor het project VGS gaat om de volgende maatregelen:

Maatregel 1*: Scherm langs HOV tussen grondwal 4 en fly over

Maatregel 2*: Scherm langs HOV binnenbocht fly over

Maatregel 3*: Scherm langs zuidzijde spoor tussen grondlichaam fly over en grondwal 9

Maatregel 4: grondwal langs HOV tussen scherm 1 en Zandheuvelviaduct

Maatregel 5: grondwal langs verlegde WoAH >500 meter ten westen van de natuurbrug AH

Maatregel 6: grondwal langs verlegde WoAH <500 meter ten westen van de natuurbrug AH

Maatregel 7: grondwal langs verlegde WoAH tussen natuurbrug AH en grondlichaam fly over

Maatregel 8: grondwal langs HOV ten westen van natuurbrug AH

Maatregel 9***: grondwal langs zuidzijde spoor tussen scherm 3 en A. Schweitzerweg

Maatregel 10***: scherm langs afrit van de A27 voor HOV, ten noorden Zandheuvelviaduct

Maatregel 11***: verleggen van Goyergracht-Zuid

Maatregel 12: Natuurontwikkeling Anna's Hoeve:

a: bos-heideverbinding

b: waterpartij en oevers

c: poelen

Maatregel 13**: Natuurontwikkeling Monnikenberg:

- a: herstel Monnikenwater
- b: bos-heideverbinding
- c: ontwikkeling voormalige akker
- d: ontwikkeling voormalige kwekerij

Maatregel 14: herstructurering parkeerterreinen Anna's Hoeve

Maatregel 15: aansluiting wandeloversteek Mussenstraat

Maatregel 16: herinrichting bergen Anna's Hoeve

Maatregel 17: natuurlijk spelen

Maatregel 18: honden uitlaatplaats

Maatregel 19: afscherming langs verlegde WoAH bij speelvijver

Maatregel 20: aanleg recreatief fietspad Liebergerweg

Maatregel 21: aanleg recreatief fietspad A. Schweitzerweg

Maatregel 22: verleggen wandelpaden Anna's Hoeve

Maatregel 23: vlonderpad Bergvijver

Maatregel 24: vervallen

Maatregel 25: uitkijkpunt Monnikenberg

Maatregel 26: herstructurering parkeerterrein Monnikenberg

Maatregel 27: vlonderpad Monnikenwater

Maatregel 28: verleggen wandelpaden Monnikenberg

*Maatregel 1, 2 en 3 worden voorbereid en gerealiseerd door HOV. HOV gebruikt hiervoor een vast bedrag van het budget van VGS. De inhoudelijke verantwoording van deze maatregelen vindt wel via VGS plaats.

**Maatregel 9, 13d en deels 13b worden uitgevoerd door en op kosten van 3Angle, de opdrachtnemer van RWS voor de verbreding van de A27 en de bouw van faunatunnel Monnikenberg. De inhoudelijke verantwoording van deze maatregelen vindt wel via VGS plaats.

*** Voor maatregel 10 en 11 is in de begroting nog geen dekking. Partijen die binnen VGS samenwerken spannen zich in om benodigde middelen beschikbaar te krijgen voor realisatie.

In het Uitvoeringsprogramma de Groene Schakel (inclusief de maatregelen van HOV en A27), zie bijlage 2, zijn de maatregelen nader beschreven.

2.6 Scopeafbakening

Begrenzings locatie

Alle maatregelen van het project VGS zijn weergegeven op het kaartje onder paragraaf 1.1. Zie ook kaarten a t/m d uit het Uitvoeringsprogramma de Groene Schakel (bijlage 2)

Binnen het project VGS wordt ook gekeken naar de (juiste) uitvoering van de maatregelen uit projecten HOV in 't Gooi en Verbreding A27/A1 (zie kaart E en F Uitvoeringsprogramma) en naar de aansluiting daarvan op de planonderdelen van VGS (zie ook paragraaf 2.4) Dit is niet expliciet genoemd in de SOK. De projectgroep (paragraaf 5.2) heeft echter geconcludeerd dat deze 'regierol' nodig is en het best belegd kan worden bij de projectorganisatie VGS. Overigens heeft

de bestuurlijke begeleidingsgroep Groene Schakel de mogelijkheid voor formele afstemming met de projectorganisaties van HOV en RWS. Zie hiervoor de SOK en paragraaf 5.3 van dit projectplan.

Afbakening van de opdracht

De volgende activiteiten maken géén onderdeel uit van deze projectopdracht:

- Het aantonen van het “zwaarwegend maatschappelijk belang” voor het dieper dan 1m ontgraven in het aardkundig monument. Dit deel van de opdracht is PNH-intern niet overgedragen van de beleidsdirectie naar de uitvoeringsdirectie. Het aantonen van het “zwaarwegend maatschappelijk belang” is noodzakelijk om een ontheffing van de PMV te verkrijgen voor ontgravingen dieper dan 1m onder maaiveld.
- De uitvoering van maatregelen 1, 2 en 3 uit het Uitvoeringsprogramma de Groene Schakel (bijlage 2)
- De uitvoering van maatregelen 29 t/m 40 uit het Uitvoeringsprogramma de Groene Schakel (bijlage 2)
- Andere ontwikkelingen welke zich buiten de gestelde scope bevinden.

2.7 Gerelateerde projecten en ontwikkelingen

Verbreiding A27

Momenteel in uitvoering. Onderdeel van de verbreding is de aanleg van de faunatunnel onder de A27 en de ecologische inrichting van het gebied van ca. 5 ha rondom de faunatunnel (maatregel 9, 13d en deels 13b). De uitvoering van de verbreding van de A27 is gereed op 1 januari 2019. Omdat de uitvoering van dit project niet samenvalt met de uitvoering van VGS zijn de raakvlakken met dit project relatief gering.

HOV 't Gooi

Dit project bestaat (voor zover gelegen binnen de invloedsfeer van VGS) uit:

1. de aanleg van een vrije busbaan, inclusief fly-over over het spoor vanaf de A27 naar het centrum van Hilversum,
2. het verleggen van de Weg over Anna's Hoeve, (maatregel 29 en 30 Uitvoeringsprogramma)
3. de aanleg van een natuurbrug over het spoor, de busbaan en de verlegde weg (maatregel 33 Uitvoeringsprogramma)
4. Het realiseren van diverse mitigerende en compenserende maatregelen (maatregel 31, 32 en 34 t/m 38 Uitvoeringsprogramma)

Het project wordt in verschillende onderdelen aanbesteed. ProRail is de aanbestedende dienst voor de onderdelen 1, 3 en 4. Mogelijk gaat Hilversum de rol van aanbestedende dienst vervullen voor onderdeel 2 (de verlegging van de Weg over Anna's Hoeve). HOV 't Gooi bevindt zich voor enkele projectonderdelen in de aanbestedingsfase.

De raakvlakken met HOV 't Gooi zijn zeer groot. In de eerste plaats omdat het benodigde grondtransport van VGS is voorzien via de ruwbouw van de natuurbrug. Hiervoor 'krijgt' de

projectorganisatie van VGS een 'slot' van de projectorganisatie van HOV 't Gooi waarbinnen het grondtransport kan plaatsvinden. Vooralsnog najaar 2020.

Verder geldt dat de uitvoering van beide projecten deels gelijktijdig plaatsvindt en in ruimtelijk opzicht zeer dicht bij elkaar. Daarbij is het van groot belang dat maatregelen goed op elkaar aansluiten zonder dat er hiaten ontstaan in De Groene Schakel als geheel. Dit vergt veel afstemming tijdens de voorbereiding en uitvoering. Ook de communicatie van beide projecten moet worden afgestemd.

Woonwijk Masterplan Monnikenberg

Rondom het landgoed Monnikenberg is realisatie van zorginstellingen, een nieuw ziekenhuis en woningbouw gepland. De projectontwikkelaars zijn Tergooi ziekenhuizen, Merem en Hugenholtz project group (HPG). Het landgoed Monnikenberg krijgt één ontsluiting via de Soestdijkerstraatweg.

Ligging: direct ten westen van het landgoed en natuurgebied Monnikenberg.

Planning uitvoering: 2017-2024

Masterplan Monnikenberg, uit Actualisatie Masterplan Monnikenberg 26 januari 2017 versie 3.0

Woonwijk Anna's Hoeve

De woonwijk Anna's Hoeve is in aanbouw en grenst aan het natuurgebied Anna's Hoeve. Hier zal een nieuwe gebruikersgroep van Anna's Hoeve zich vestigen. Raakvlak met VGS is dat er een of meerdere paden in de woonwijk zullen worden aangesloten op het recreatieve fiets- en wandelpad Liebergerweg.

Er komen tussen de 500 en 600 woningen, zowel eengezinswoningen als appartementengebouwen. De appartementsgebouwen zullen maximaal 16,5 meter hoog worden, dat komt neer op 5 bouwlagen. Minstens 1/3 van de woningen zal bestaan uit betaalbare koop- of huurwoningen. De wijk krijgt een parkachtige uitstraling met de voor Hilversum zo kenmerkende laanbomen. De wijk is omsloten door de ingerichte groenstrook van de Anthony Fokkerweg met veel speel- en sportmogelijkheden en natuurlijk de bijzondere natuurgebieden Anna's Hoeve en het Laarder Wasmeer.

3 Aanpak en werkwijze

3.1 *Contractkeuze, Aanbesteding en Contractering*

In samenwerking met de inkoopafdeling van de provincie wordt een verkenning van het project gedaan om de contractvorm te bepalen. Vooralsnog lijkt het project zich goed te lenen voor een geïntegreerde contractvorm*.

De definitieve contractkeuze volgt nadat er een marktbenaderingsonderzoek is uitgevoerd waarin antwoord is gegeven op de volgende vragen:

- Wat is het beste type contractvorm, eventueel gesplitst naar (deel)projecten?
- Wat is het wenselijke moment van aanbesteden, rekening houdend met o.a. aanleg HOV 't Gooi en verbreding A27?
- Gegeven het type contractvorm, welke risico's dienen te worden afgedekt?
- Gegeven het type contractvorm, wat voor gevolg heeft dit voor de proces- en producttoetsing gedurende de uitvoering?
- Waar moeten leveranciers aan voldoen?
- Welke EMVI-criteria zijn gewenst?
- Op welke wijze vindt de marktbenadering plaats (wel of geen preselectie, etc).

De aanbesteding van het werk zal geschieden op basis van de "Aanbestedingsregels Noord-Holland 2013" van provincie Noord-Holland.

* In een traditioneel contract wordt alleen opdracht verstrekt om de bouw van een project uit te voeren. Zaken als het ontwerp, de financiering en het onderhoud worden door de opdrachtgever of door andere specifieke opdrachtnemers uitgevoerd. In een geïntegreerd contract worden een of meerdere van deze elementen toegevoegd aan het uitvoeren van de bouw met de gedachte dat hier voordelen in zijn te behalen ten aanzien van bijvoorbeeld efficiëntie en kosten.

3.2 *Projectfasering*

Uitgangspunt voor de realisatie van het project is het werken via een geïntegreerde contractvorm (UAV-gc), waarbij (een deel van) het ontwerp en de gehele uitvoering aan één contractpartij worden opgedragen. Daarbij wordt de methodiek van Systems Engineering toegepast.

De bijbehorende projectfasering is als volgt:

1. Pre-contractuele fase
2. Contractvormingsfase
3. Aanbestedingsfase
4. Ontwerp- en Realisatiefase
5. Overdrachtsfase

Het project bevindt nu zich in de Pre-contractuele fase (projectfase 1). Contracten met dienstverlenende partijen zoals ingenieursbureaus worden in de pre-contractuele fase afgesloten (bijvoorbeeld voor het uitvoeren van onderzoeken of het uitwerken van een ontwerp).

3.3 Inhoudelijke faseresultaten

Voor elke projectfase zijn de meest belangrijke faseresultaten (producten) als volgt bepaald. Deze opsomming is niet limitatief.

Fase 1: Pre-contractuele fase

- Overdracht van Beleid naar Beheer & Uitvoering (PNH-intern)
- Project Start Up
- Krachtenveldanalyse
- Omgeving-/stakeholdersanalyse
- Vastgesteld Projectplan (dit plan)
- Risicoanalyse (bijlage 4 van dit plan)
- Detailafspraken financiën (bijlage 5 van dit plan)
- Capaciteitsaanvragen projectmedewerkers (PNH-intern)
- Digitaal projectdossier
- Globale Planning (paragraaf 6.1 van dit plan)
- Inventarisatie Kabels & Leidingen
- Omgevingsplan (PvA omgevingsmanagement)
- Verslagen van gelegde contacten met belangengroeperingen
- Inventarisatie beschikbare gegevens
- Analyse vergunningen, in eigen beheer versus markt
- Voorstel Contractkeuze
- VAT-raming
- Check op uitvoering/ contracten maatregelen 1,2 en 3 door HOV
- Beschikking MJPO voor maatregelen 1,2 en 3.
- Fotoverslag bestaande situatie
- Bijgewerkte planning
- Bijgewerkte Risicoanalyse
- Informatie(bijeenkomsten) belanghebbenden
- Communicatieplan
- Knelpuntsanalyse Kabels & Leidingen
- Inventarisatie en knelpuntenanalyse ruimtelijke plannen
- Vastgelegde afspraak maatregelen 1, 2 en 3, inclusief overheveling middelen
- Analyse van eigendommen i.r.t. afspraken HOV met GNR en gemeente Hilversum en Laren. Indien nodig aanvullende afspraken over gebruik van eigendommen voor de uitvoering van het werk.
- Vastgesteld inpassingsplan/ bestemmingsplan
- Voorstel contractkeuze
- Programma van Eisen, op basis SE
- Voorontwerp en Ontwerpnota
- Onderzoeksresultaten
- Kostenraming (SSK)Projectraming en kasritme
- Beslissing maatregelen 10 en 11
- Overzicht procedures en vergunningen
- Vergunning/ ontheffingen in eigen beheer
- Tijdsslot HOV 't Gooi (grondtransport ruwbouw natuurbrug)
- Klanteisen omgeving- en belanghebbenden
- Deelprojectplan voor de vervolgfase

Fase 2: Contractvormingsfase

- Bijgewerkte Planning
- Bijgewerkte Risicoanalyse
- Bijgewerkte Projectplan
- Projectraming en kasritme
- Beslissing maatregelen 10 en 11
- Aanvragen procedures en vergunningen
- Informatie(bijeenkomsten) belanghebbenden
- Externe toetsing ontwerp en contract
- Aanbestedingsdocumenten
- Selectieleidraad
- Inschrijvingsleidraad
- Basisovereenkomst
- Vraagspecificatie deel 0, I en II
- Annexen
- Bindende en informatieve documenten
- Contractbeheersingsplan (filosofie)
- Beheer en Onderhoudsplan (uitgangspunten)
- Inrichten en aanvragen schrijf-/toetsteam

Fase 3: Aanbestedingsfase

- Bijgewerkte Planning
- Bijgewerkte Risicoanalyse
- Bijgewerkte Projectplan
- Projectraming en kasritme
- Beslissing maatregelen 10 en 11
- Procedures en vergunningen (beschikkingen/ ontheffingen)
- Communicatieplan (realisatiefase)
- Aanbestedingsprocedure
- Aankondiging
- Selectiebesluit
- Offerteaanvraag
- Gunningsadvies
- Gunningsbesluit
- Contractbeheersingsplan (definitief)
- Beheer en Onderhoudsplan (definitief)

Fase 4: Ontwerp en Realisatie

- Bijgewerkte Planning
- Bijgewerkte Risicoanalyse
- Bijgewerkte Projectplan
- Projectraming en kasritme
- Beheersovereenkomst
- Informatie(bijeenkomsten) belanghebbenden
- Verleggingsplan Kabels & Leidingen
- Projectovereenstemming Kabels & Leidingen
- Contractbeheersing
- Uitvoeringsontwerp aannemer
- Uitvoeringsplanning aannemer
- Werkplan aannemer
- Proces Verbaal van Opneming (opdrachtgever en beheerders);
- Proces Verbaal van Oplevering (aannemer => opdrachtgever).
- CAR-verzekering

Fase 5: Overdrachtsfase

- Projectraming en kasritme
- Eindrapportage;
- Overdrachtdossier;
- Accountantsverklaring;
- Projectevaluatie;
- Informatie(bijeenkomsten) belanghebbenden
- Contractbeheersing
- Proces Verbaal van Overdracht
- Decharge projectmanager.

3.4 Besluitvorming

Projectfasen

Elke projectfase wordt afgesloten met een beslisdocument (lees deelprojectplan vervolgfase) dat wordt vastgesteld door de interne opdrachtgever van provincie en door de ambtelijke projectgroep.

Bij de oplevering van het project stelt de provincie een afsluitende rapportage op ('Eindrapportage'). In deze eindrapportage wordt ingegaan op het opgeleverde projectresultaat, de besteding van middelen en het financiële eindresultaat. De eindrapportage wordt voorzien van een accountantsverklaring.

Projectdocumenten

De volgende projectdocumenten zullen in ieder geval door provincie aan partijen worden aangeboden ter beoordeling en/of (bestuurlijke) vaststelling:

- Contractdocumenten;
- Contractbeheersingsplan;
- Gunningsbesluit;
- Beheer en Onderhoudsplan;
- Proces Verbaal van Opneming;
- Proces Verbaal van Oplevering;
- Proces Verbaal van Overdracht (met overdrachtdossier);
- Eindrapportage (met accountantsverklaring).

Scopewijzigingsprocedure

Gedurende de doorlooptijd van een project kan er altijd sprake zijn van wijzigingen. Wijzigingen kunnen ontstaan door allerlei oorzaken. Alle deelnemers aan een project, inclusief de stakeholders, kunnen bewust of onbewust, aanleiding geven of initiatief nemen tot wijzigingen. Allevlei oorzaken kunnen tot voorstellen voor wijzigingen leiden.

Wat is een scopewijziging?

Van een scopewijziging is pas sprake wanneer de aard en/of omvang van de te verrichten werkzaamheden na de wijziging afwijkt van hetgeen als scope is vastgelegd. Hierbij zal altijd een zekere begrenzing moeten worden gehanteerd, niet iedere afwijking hoeft als scopewijziging te worden aangemerkt. Sommige wijzigingen leiden wel tot meer of minder werk maar het verschil kan ten opzichte van het totaal dermate marginaal zijn dat niet van een scopewijziging gesproken wordt. Doorgaans wordt slechts van een scopewijziging gesproken wanneer men over een significante wijziging voor het totale project spreekt.

In het uitvoeringsprogramma (bijlage 2) wordt bij de beschrijving van met name recreatieve maatregelen ruimte gelaten voor ruime interpretatie van hetgeen moet worden gerealiseerd. Deze ruimte is gecreëerd om (bijvoorbeeld omdat omgevingsparticipatie daar aanleiding voor geeft) tijdens de planuitwerking aanpassingen te kunnen doen zonder dat er dan sprake is van een scopewijziging.

Indien partijen of opdrachtgever aanvullende werkzaamheden willen laten uitvoeren wat buiten hetgeen valt dat is vastgelegd in paragraaf 2.6 dan dient dit te worden geaccepteerd door de opdrachtgever en de projectmanager als scopewijziging. De opdrachtgever en de projectmanager kunnen voorwaarden stellen aan de scopewijziging. Deze voorwaarden zijn op het gebied van tijd, middelen, geld, organisatie, etc (niet limitatief). De vaststelling van een scopewijziging wordt gedaan door de bestuurlijke begeleidingsgroep.

4 Geld

4.1 Algemeen

In de samenwerkingsovereenkomst is aangegeven hoe de financiering en het financieel beheer is georganiseerd. In bijlage 5 van dit plan is een nadere invulling gegeven aan deze afspraken.

Opgemerkt wordt dat in bijlage 2 (overzicht kosten en dekking) van de SOK (bijlage 1 van dit plan) niet duidelijk is ingevuld op welke raming van Antea de kosten zijn gebaseerd. Dit zijn de ramingen die daar zijn bedoeld:

- Raming Inrichtingsvisie Anna's Hoeve VO en kostenraming, Antea, 14 augustus 2015
- Raming Kostenindicatie natuur- en landschapsplan Landgoed Monnikenberg, Antea, 30 maart 2016

Deze ramingen zijn inclusief engineeringskosten.

Door GNR is een spreadsheet ontwikkeld voor de vertaling van de ramingen van Antea naar de afzonderlijke onderdelen van de Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel, 18 november 2016. Deze spreadsheet vormt de basis van de genoemde kosten in de SOK.

4.2 Overzicht kosten en Dekking

In onderstaande tabel zijn de kosten van de maatregelen zoals beschreven in het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel weergegeven (zie ook bijlage 2 van de SOK).

Onderdeel	Raming kosten
Onderdeel A: Afscherming infra	€ 1.810.000
Onderdeel B: Versterking natuur	€ 1.450.000
Onderdeel C: Recreatie Anna's Hoeve	€ 1.265.000
Onderdeel D: Recreatie Monnikenberg	€ 240.000
Onvoorzien	€ 20.000
Subtotaal	€ 4.785.000
Verwachte optimalisatie Maatregel 4 t/m 9, 12 en 13	€ 940.000 -
Totaal kosten	€ 3.845.000

De werkelijke kosten (totaalkosten exclusief maatregel 1, 2 en 3) zijn €2.970.000. Dit is zonder indexering en gebaseerd op een raming met prijspeil 2015. Uitgaande van een uitvoeringsperiode in 2020 en een indexering van 2% per jaar zijn de totaalkosten €3.280.000. Dit leidt tot een tekort van €310.000. Daarnaast is de onderliggende raming van de maatregelen 4 t/m 28 €2.995.000. Dit is €25.000 meer dan de begrote totaalkosten. Dit leidt tot een totaal tekort van €335.000. Echter

maatregel 9, 13d en deels 13b van VGS worden uitgevoerd door en op kosten van 3Angle, de opdrachtnemer van RWS voor de verbreding van de A27 en de bouw van faunatunnel Monnikenberg. Deze besparing is ca. €175.000. Het totale tekort is hiermee €160.000. Dit wordt vooralsnog binnen het project opgelost.

Gewenste natuurmaatregelen (Niet gedekt)	
Maatregel 10: scherm 15a AH langs HOV II	€ 335.000
Maatregel 11: verleggen Goyergracht-Zuid	€ 200.000

Dekking	
Provincie Noord-Holland	€ 1.575.000*
Gemeente Hilversum	€ 1.265.000
Gemeente Laren	€ 50.000 (MAXIMAAL)
Gooisch Natuurreservaat	€ 440.000
Meerjarenprogramma Ontsnippering (verwacht)	€ 365.000**
Stichting Duurzaam Monnikenberg Groenfonds (verwacht)	€ 150.000
Totaal	€ 3.845.000*

*waarvan €510.000 voor de uitvoering van maatregelen 1, 2 en 3 en toegekend aan HOV

** voor de uitvoering van maatregel 1, 2 en 3 en toegekend aan HOV

4.3 Nadere invulling financiële afspraken

In de SOK zijn op redelijk detailniveau financiële afspraken gemaakt. In bijlage 5 is een financiële notitie opgenomen die daar verdere invulling aan geeft. Ingegaan wordt op:

- Samenstelling van het budget en de bijdragen
- Verdeling van kosten tussen de samenwerkingspartners
- Financiële projectrapportage
- Verrekening BTW

Enkele belangrijke financiële uitgangspunten zijn:

- Maatregelen 1, 2 en 3 worden bekostigd vanuit het Meerjarenprogramma Ontsnippering (€365.000) en de bijdrage van PNH (€510.000) en vallen onder het project HOV 't Gooi. Deze bijdragen (totaal €875.000) en bijbehorende werkzaamheden vallen daarmee financieel gezien buiten de scope van het project Voltooing de Groene Schakel. De netto bijdrage van PNH voor de maatregelen 4 t/m 28 van het project Voltooing de Groene Schakel bedraagt daarmee €1.065.000.
- De bijdrage van Gemeente Hilversum wordt alleen besteed aan de maatregelen 5, en 14 tot en met 23. Meer- en minderkosten met betrekking tot deze maatregelen vallen volledig ten gunste aan of ten laste van de gemeente Hilversum. Hilversum neemt financieel gezien geen deel aan de overige maatregelen.

- GNR spant zich in voor het tijdig beschikbaar krijgen van de bijdrage van het Groenfonds (zie artikel 6.7 van bijlage 1).
- Partijen PNH, Hilversum, Laren en GNR spannen zich gezamenlijk in om maatregelen 10 en 11 te kunnen realiseren door extra financiële middelen beschikbaar te krijgen en/of door besparingen/meevallers hiervoor te benutten.
- Kosten van de projectorganisatie worden doorbelast naar het project, met daarbij opgemerkt dat de uren van interne mensen van PNH niet worden doorbelast. Overige Partijen stellen de benodigde personele inzet tijdig en om niet beschikbaar. Met andere woorden de personele inzet is voor eigen rekening van ieder der partijen.

5 Organisatie

5.1 IPM-projectorganisatie

De projectorganisatie van provincie is gebaseerd op het Integraal Projectmanagement Model (IPM). De organisatie bestaat uit een aantal kernrollen met elk afzonderlijk zijn eigen discipline en vaak tegengestelde belangen. De vijf kernrollen zijn: projectmanagement (1), omgevingsmanagement (2), technisch management (3), contractmanagement (4) en projectbeheersing (5). In paragraaf 5.4 zijn de namen bij de kernrollen weergegeven.

De projectmanager is primair verantwoordelijk voor het bereiken van het projectresultaat binnen de vooraf gestelde randvoorwaarden ten aanzien van tijd en geld. Hij wordt hierop aangesproken door de interne opdrachtgever. De projectmanager stuurt het projectteam, bewaakt de onderlinge raakvlakken binnen het team en zorgt voor het samenbindend leiderschap dat de spelers tot een team bindt en het teamgevoel versterkt. De projectmanager is de spin in het web, de natuurlijke sparringpartner en de intermediair tussen opdrachtgever, lijn en project. De projectmanager onderhoudt ook de contacten intern en bestuurlijk voor zover dat voor zijn project van belang is. Bij knelpunten tussen rolhouders maakt de projectmanager een keuze tussen de mogelijke opties. De projectmanager is voorzitter van de ambtelijke projectgroep (samenwerkingspartners) en is secretaris van de bestuurlijke begeleidingsgroep (samenwerkingspartners). In de SOK (bijlage 1) artikel 4 zijn de specifieke taken van de projectmanager beschreven irt tot de samenwerkingspartners.

Omgevingsmanagement is de zorg voor de maatschappelijke inbedding van het project. De omgevingsmanager is de intermediair tussen de projectorganisatie en de stakeholders in de projectomgeving. Deze omgeving wordt gevormd door alle partijen die een belang hebben bij het project. De eisen en afspraken met de stakeholders worden vanuit omgevingsmanagement geleverd aan technisch management. De omgevingsmanager is verantwoordelijk voor de interactie met de omgeving om het project gerealiseerd te krijgen binnen de publieksrechtelijke en privaatrechtelijke randvoorwaarden (de conditionering). De omgevingsmanager probeert begrip en vertrouwen te kweken in de omgeving en te komen tot effectieve samenwerking met omgevingspartijen. De omgevingsmanager heeft een duidelijke signaalfunctie in het projectteam bij het proactief signaleren van onderwerpen vanuit de omgeving die in- en extern invloed kunnen hebben op de kwaliteit en voortgang van een project.

De technisch manager is verantwoordelijk voor de technisch inhoudelijke inbreng in het project. Onder verantwoordelijkheid van de technisch manager wordt de technische scope in de vorm van (functionele) specificaties richting marktpartijen geformuleerd, daarbij gebruik makend van de systematiek van Systems Engineering. Ook levert de technisch manager een bijdrage in de vorm van technisch inhoudelijke inbreng bij het formuleren van de systeem-, proces- en producttoetsen richting marktpartijen tijdens de realisatiefase als onderdeel van systeemgerichte contractbeheersing. Hierbij levert de technisch manager een bijdrage in de vorm van het signaleren van risico's, toetsen en een bijdrage aan de uitvoering van de systeem-, proces- en

producttoetsen. Dit alles onder de verantwoordelijkheid van de contractmanager. Het moge duidelijk zijn dat daarbij nauw moet worden samengewerkt met omgevingsmanagement (wensen, eisen en beperkingen vanuit omgeving) en contractmanagement (vertaling naar contractvoorwaarden en in latere fase technische inbreng bij de contractbeheersing). De technisch manager is verantwoordelijk voor de technisch bijdrage aan de processen vallend onder de verantwoordelijkheid van de contractmanager, omgevingsmanager en manager projectbeheersing. Hierbij is de continue aandacht voor risicomanagement van belang. Het thema kabels en leiding is ondergebracht bij de technisch manager.

Contractmanagement is verantwoordelijk voor de procesmatige beheersing van het vaststellen van de inkoopbehoefte, het opstellen van het inkoopplan, de contractvoorbereiding, aanbesteding en contractbeheersing (contractbewaking) binnen de randvoorwaarden van tijd, geld, kwaliteit en risico. Door het gebruik van functioneel specificeren is een koppeling te leggen tussen de eisen vanuit opdrachtgever en omgeving, kan contractmanagement de mogelijkheden van de markt optimaal benutten en tegelijkertijd het risico vanuit de markt beheersen. De contractmanager is verantwoordelijk voor de beheersing van het gehele proces van contractvoorbereiding, aanbesteding en uitvoering richting verschillende marktpartijen. De contractmanager is ook degene die de contacten onderhoudt en zo nodig de onderhandelingen voert met de marktpartijen.

Projectbeheersing omvat de project brede beheersing van het project op de aspecten scope, tijd, geld, risico, informatie, documentatie en rapportage. Zorgvuldig projectmanagement betekent inzicht in de stand van zaken op het gebied van kwaliteit, geld, tijd en scope op ieder moment in het project. Integrale projectbeheersing zorgt voor de controle van tijd, geld en kwaliteit (techniek) gedurende het project. Sturing is gebaseerd op risicomanagement. De manager projectbeheersing is de manager van de processen omtrent risico's; de verantwoordelijkheid voor de beheersing van de risico's behorende bij omgevings- technisch- en contractmanagement ligt bij de desbetreffende rolhouders. De manager projectbeheersing is verantwoordelijk waar het gaat om de projectbrede beheersing van het project op de aspecten tijd/planning, geld/budget, kwaliteit, scope en risicobeheersing. De manager projectbeheersing is ook verantwoordelijk voor de projectbrede voortgangsrapportages en documentbeheersing. De manager projectbeheersing is zowel toetsend (primair op het functioneren van het systeem en de interne processen van het project) als ondersteunend en is daarmee een belangrijke sparringpartner voor de andere kernrollen. Hij stelt zich onafhankelijk op.

5.2 Ambtelijke projectgroep

Er is reeds een ambtelijke projectgroep ingesteld. Deze bewaakt de doelstellingen van het project zoals vastgelegd in de bestuursovereenkomsten. De ambtelijke projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de betrokken partijen en staat onder voorzitterschap van de projectmanager van provincie Noord-Holland:

- Provincie Noord-Holland (voorzitter) Maarten Broos

• GNR	Derk van der Velden
• Gemeente Hilversum	Paul Portheine
• Gemeente Laren	Karin Loman

De ambtelijke projectgroep heeft in het werkproces een adviserende rol. Zij zal de voortgang monitoren door middel van een nog nader te bepalen frequentie van bijeenkomsten en bij mijlpalen in het programma. De leden van de ambtelijke projectgroep zijn verantwoordelijk voor het tijdig informeren van hun interne organisatie en hun bestuurders die zitting hebben in de bestuurlijke begeleidingsgroep. Tevens informeren zij de ambtelijke projectgroep tijdig over specifieke wensen en eisen van hun bestuurders.

Bij de bijeenkomsten van de projectgroep zullen desgewenst collega's van de bovengenoemde personen aanwezig zijn als ook de omgevingsmanagers van HOV 't Gooi en RWS-verbreiding A27.

5.3 Bestuurlijke begeleidingsgroep

In de SOK, artikel 3 is vastgelegd dat er een Stuurgroep De Groene Schakel wordt ingesteld. Omdat alle bestuurlijke afspraken op meer dan alleen hoofdlijnen zijn vastgelegd in de SOK, is het beter om te spreken over een bestuurlijke begeleidingsgroep De Groene Schakel. Feitelijk gaat het nu om het volgen van de uitvoering van de gemaakte afspraken en is er weinig/geen ruimte voor koerswijzigingen.

Conform de SOK gaat de bestuurlijke begeleidingsgroep over maatregelen 1-28 uit het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel. Uit de bepalingen in artikel 3.3. en 3.7 kan worden afgeleid dat zij ook regie voert op het gehele Uitvoeringsprogramma Natuurverbinding de Groene Schakel. Dat kan zij doen door structureel/incidenteel andere partijen, zoals RWS, uit te nodigen om deel te nemen aan haar vergaderingen teneinde afstemming te bevorderen. Indien nodig/wenselijk kan ook overleg met Stuurgroep project HOV in 't Gooi worden gevoerd.

De bestuurlijke begeleidingsgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de betrokken partijen en staat onder voorzitterschap van provincie Noord-Holland. Ten minste één lid van de bestuurlijke begeleidingsgroep is tevens lid van de Stuurgroep Gooi en Vechtstreek. De projectmanager is secretaris van de bestuurlijke begeleidingsgroep. Zie ook SOK artikel 3.2. De vertegenwoordiging is als volgt:

• Provincie Noord-Holland (voorzitter)	Chris de Vries
• GNR (tevens lid van SG G&V)	Karen Heerschop
• Gemeente Hilversum	Willem van der Spek (wethouder*)
• Gemeente Laren	Leen van der Pols (wethouder**)
• Provincie Noord-Holland (secretaris)	Maarten Broos

*heeft een deel van de taken van de recent vertrokken wethouder Nicolien van Vroonhoven overgenomen

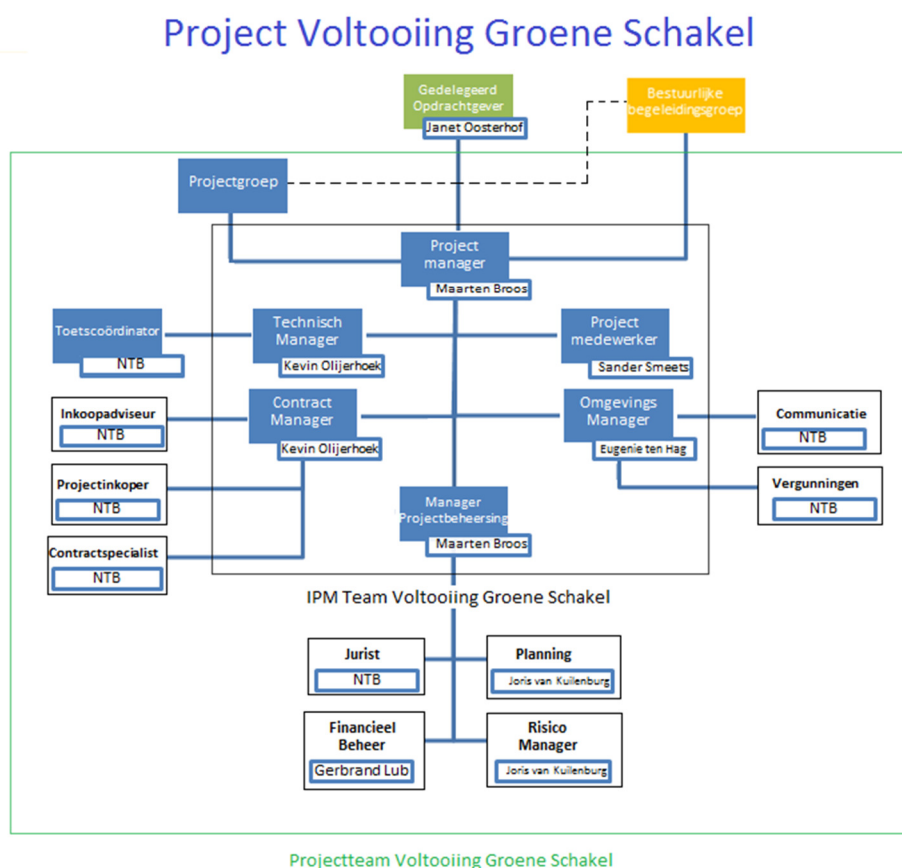
**heeft tevens tijdelijk de taak van lid in SG Gooi en Vechtstreek van de recent vertrokken Burgemeester Roest overgenomen als vertegenwoordiger van Regio G&V (is nu Burgemeester Bockhove van Weesp)

De bestuurlijke begeleidingsgroep heeft in het werkproces een beslissende rol en heeft onder meer tot taak:

- Het voeren van bestuurlijk overleg en uitbrengen van advies aan de betrokken partijen.
- Het nemen van de door de projectgroep voorbereide besluiten.
- Het vaststellen van (dit) Projectplan.
- Het goedkeuren van de aanbestedingsdossiers.
- Het toezien van de naleving van de SOK

5.4 Projectteam

De projectorganisatie is schematisch als volgt weergegeven:

5.5 Risicomanagement

Risicomanagement is belegd bij de manager projectbeheersing. De projectbeheerser draagt zorg voor regelmatige risicoanalyses via de inzet van een (vaste) risicomanager.

Door middel van regelmatige risicoanalyses worden in elke projectfase de projectrisico's inzichtelijk gemaakt en beheerst. De top-3 van bekende risico's op dit moment is:

Risico	Oorzaak	Gevolg
--------	---------	--------

Verzet tegen raakvlakproject straalt af op VGS	Raakvlakprojecten gaan eerder in uitvoering	Bezwaar- en beroepsprocedures, scopewijzigingen door politieke druk
Afsluiten recreatiegebied (m.n. Anna's Hoeve) leidt tot weerstand, zowel tijdens realisatie als erna	Onttrekken recreatiemogelijkheden tbv natuur	Bezwaar- en beroepsprocedures, scopewijzigingen door politieke druk
Begroting en budget dekken de werkelijke kosten niet	Geen rekening gehouden met indexatie. Raming is hoger dan budget	Bezuinigingen binnen project. Extra budget aanvragen Uitvoering van gewenste maatregelen 10 en 11 wordt onwaarschijnlijker

In het voortraject is door de beleidssector Groen i.s.m. GNR en gemeente Hilversum een risicoanalyse opgesteld (22 maart 2017). Deze is in november 2017 door de projectgroep aangepast en uitgebreid. Zie bijlage 4.

Cyclus: De projectbeheerser is verantwoordelijk voor de bewaking op de uitvoering van de beheersmaatregelen. Dit wordt in de IPM-teambespreking behandeld, minimaal 1x/3 maanden. De bestaande (top)risico's worden bijgewerkt en nieuwe risico's worden ingebracht, gekwantificeerd en belegd bij actoren. Indien nodig worden risico's bij de projectgroepleden 'opgehaald'.

De projectbeheerser bepaalt wanneer een nieuwe plenaire sessie met de projectgroep nodig is om het gehele register bij te werken. Dit gebeurt in ieder geval bij belangrijke faseovergangen en scopewijzigingen.

5.6 Projectkantoor

Voor een efficiënt en hoge kwaliteit project is het wekelijks op één vaste locatie verzamelen van de IPM-teamleden optimaal en derhalve zeer gewenst. Op de locatie Houtplein is dit mogelijk. Eventueel kan gekozen worden voor het projectbureau HOV 't Gooi. Vooral tijdens de uitvoering kan dit een grote meerwaarde hebben.

De projectmanager is verantwoordelijk voor het inplannen van een vaste locatie.

6 Tijd

6.1 Projectplanning

De projectfasering en planning zien er als volgt uit:

Projectfase	Begin	Eind
1. Pré contractuele fase	September 2017	Maart 2018
2. Contractvormingsfase	Maart 2018	Maart 2019
3. Aanbesteding	April 2019	oktober 2019
4. Ontwerp/engineering en Realisatie	Januari 2020	december 2020
5. Overdracht	Januari 2021	Maart 2021

Het project bevindt zich momenteel in de pré-contractuele fase (fase 1). De geprognosticeerde datum van oplevering van het werk is op basis van bovenstaande planning december 2020.

Een nadere projectplanning wordt opgesteld in de contractvormingsfase.

6.2 Personele Inzet

De verwachte personele inzet binnen het projectteam is als volgt:

Projectteamlid	Pre-contractuele fase	Contract-vormingsfase	Aanbestedingsfase	Ontwerp- en Realisatiefase	Overdrachtsfase
Projectmanager	2	2	2	2	2
Contractmanager	1	1,5	2	1,5	1
Omgevingsmanager	2	2	1	1	1
Technisch manager	1	1	0,5	1,5	2
Procesbeheersing	0,5	0,5	0,5	0,5	1
Projectmedewerker/-secretaris	1,5	2	2	2,5	2
Contractschrijver/-toetser	-	2	0,5	2	1
Financieel beheerder	0,25	0,25	0,5	0,25	0,5
Inkoopadviseur	0,25	0,5	0,5	-	-
Risicomanager	0,5	0,5	-	0,5	-

In dagen (8h) per week.

7 Informatie en communicatie

7.1 *Communicatie*

Voor de projectcommunicatie worden twee fasen onderscheiden:

1. Nadere invullen van de in bijlage 2 beschreven maatregelen: Voorbereiding (valt samen met projectfase 1 en 2)
2. Realisatie (valt samen met projectfase 4)

Gedurende de eerste fase is de communicatie gericht op creëren van draagvlak bij omwonenden, belangenpartijen, projectpartners en derden. De omgevingsmanager zal in samenwerking met een communicatieadviseur van de provincie de communicatie omtrent de nadere uitwerking van het uitvoeringsprogramma (bijlage 2) en eventuele bestemmingsplanprocedures verder vorm geven. In deze fase wordt duidelijk bij welk projectonderdeel, wanneer en in welke mate omwonenden worden betrokken (participatieladder). Omwonenden/ belanghebbenden wordt vooral de gelegenheid geboden om te participeren in de uitwerking van de recreatieve maatregelen. De natuurmaatregelen liggen voor het grootste deel vast en participatie daarin van omwonenden/ belanghebbenden zal zeer gering zijn.

De communicatie is tevens gericht op het ophalen van (top)eisen uit de omgeving die mee worden gegeven in het contract met de aannemer.

Bij de tweede fase, de realisatiefase kan ervoor worden gekozen om een deel van de communicatie-inspanningen bij de aannemer te beleggen (denk aan bouwcommunicatie). Samen met de omgevingsmanager worden de communicatiemomenten besproken en wordt een plan gemaakt voor verdere communicatie naar belanghebbenden. Sowieso zal de communicatie over de doelstelling van het project bij de projectorganisatie belegd blijven.

Per fase wordt een nader uitgewerkt communicatieplan opgesteld gebaseerd op actieve samenwerking met alle betrokken partijen.

Voor communicatie met de omgeving zijn 2 kernboodschappen opgesteld: een korte, als een soort slogan en een langere met een uitgebreidere beschrijving van het project. Afhankelijk van de communicatieboodschap en -doel kan uit één van deze kernboodschappen worden gekozen. De doelgroep voor deze kernboodschap is de Hilversumse/ Larense gebruiker van het gebied dat op de schop gaat, zowel de echte natuurliefhebber als de recreant. Belangrijk is dat de kernboodschap wordt gedragen door alle projectpartners die de SOK hebben getekend.

Kernboodschap De Groen Schakel kort

De Groene Schakel zorgt voor de verbinding van de natuur in 't Gooi en de Utrechtse Heuvelrug. Daarom wordt een grote faunatunnel onder de A27 en een natuurbrug over het spoor Hilversum-Baarn aangelegd. In het gebied eromheen wordt de natuur verder ontwikkeld. Daarnaast worden

de recreatievoorzieningen in Anna's Hoeve en Monnikenberg verbeterd. Goed voor mens en natuur!

Kernboodschap De Groen Schakel middel

De natuur in ons land wordt op veel plekken doorsneden door (snel)wegen en spoorlijnen: voor veel diersoorten onneembare barrières. Om deze barrières op te heffen worden op veel plekken voorzieningen getroffen zoals natuurbruggen en faunatunnels. Uit monitoring blijkt dat dieren veelvuldig gebruik maken van dergelijke natuurverbindingen.

Ten oosten van Hilversum is de natuur versnipperd door de spoorlijn Hilversum-Baarn en door de A27. Door de bouw van een faunatunnel onder de A27 en een natuurbrug over de spoorlijn worden de natuurgebieden in het Gooi en op de Utrechtse Heuvelrug met elkaar verbonden. Deze natuurverbinding heet De Groene Schakel.

De aanleg van De Groene Schakel wordt gecombineerd met de verbreding van de A27 en de aanleg van een snelbusbaan (HOV 't Gooi) die langs de spoorlijn en dus ook onder de natuurbrug komt te liggen. Tevens wordt de verbindingsweg tussen Hilversum en Baarn (Weg over Anna's Hoeve) verlegd, eveneens langs het spoor en onder de natuurbrug.

De recreatievoorzieningen ten noorden en ten zuiden van het spoor worden verbeterd en uitgebreid. Door de bundeling van infrastructuur wordt de versnippering van het gebied verminderd. Bovendien wordt door het verleggen van de Weg over Anna's Hoeve de recreatieve kwaliteit van het gebied versterkt.

De bestaande en nieuwe infrastructuur wordt ingepast in het landschap door de aanleg van grondwallen en schermen.

Om De Groene Schakel goed te laten functioneren wordt het gebied ecologisch ingericht en wordt een rustgebied gecreëerd nabij de natuurverbinding.

De Groene Schakel is een initiatief van Provincie Noord-Holland, het Goois Natuurreservaat, Gemeente Hilversum, Gemeente Laren, ProRail en Rijkswaterstaat.

7.2 Informatiebeheer

Informatiebeheer vindt plaats via de digitale omgeving van de provincie; waarbij conceptstukken alleen worden opgeslagen op de netwerkschijf. Definitieve stukken, nadat deze voorzien zijn van een handtekening van de rolhouder, worden opgenomen in Verseon. Conceptstukken worden niet verder gearchiveerd. Opslag van stukken op de netwerkschijf gebeurt via een vooraf vast te stellen bestandsnaamindeling. De projectbeheerser werkt een structuur uit en beheert deze in samenwerking met de projectmedewerker.

Alle relevante stukken worden gedeeld met de leden van de projectgroep.

Tijdens de uitvoering zal informatie uitwisseling met de aannemer plaatsvinden door middel van Visie (gemeenschappelijke data-cloud met vaste projectstructuur).

7.3 Rapportages

In januari 2018 wordt de door BEL/Groen opgestelde factsheet (PNH-intern) aangepast. De factsheet geeft input aan het PMG (provinciaal meerjarenprogramma groen). Het PMG wordt jaarlijks geactualiseerd. Bij scopewijzigingen wordt de factsheet aangepast. I.v.m. de vaststelling van het PMG door PS en de bijbehorende vaststellingscyclus kan de factsheet alleen in de maand mei worden herzien.

Drie maal per jaar wordt de voortgang PNH-intern formeel gerapporteerd met voortgangsrapportages. Deze rapportages bestaan uit:

- de bijgewerkte planning,
- een financieel overzicht,
- een overzicht onderhanden werk,
- de bijgewerkte risico top5,
- en tussentijdse evaluaties van de voortgang en ontwikkeling van het projectteam.

Bij de oplevering van het project stelt de provincie een afsluitende rapportage op ('Eindrapportage'). In deze eindrapportage wordt ingegaan op het opgeleverde projectresultaat, de besteding van middelen en het financiële eindresultaat. De eindrapportage wordt voorzien van een accountantsverklaring.

8 Kwaliteit

8.1 Topeisen & Contract

De te leveren (top)eisen worden opgesteld in samenwerking met:

1. de vertegenwoordigers van de partijen
2. één vertegenwoordiger van het ingenieursbureau van de provincie (sector IGI),

De contractdocumenten worden opgesteld in samenwerking met de directie Concernzaken, sector Inkoop. Gewenst is een contract van zeer hoge kwaliteit; derhalve worden sessies georganiseerd met vertegenwoordigers uit andere projecten om hun leerpunten en evaluaties te kunnen verwerken in het contract voor de VGS.

8.2 Product- en procestoetsen

Een externe review wordt uitgevoerd op het contract en op het voorontwerp. Voor de externe review zal een collegiaal IPM-team van PNH worden benaderd. Daarnaast worden alle beslisdocumenten per fase (de plannen van aanpak per fase) van het project voorzien van een review. Bij goedkeuring wordt het product getekend voor akkoord door de projectmanager en de gedelegeerd opdrachtgever. Alleen definitief ondertekende documenten worden beschouwd als vastgesteld.

Een kwaliteitssysteem voor de toetsing gedurende de uitvoering wordt nader uitgewerkt in Fase 2 (contractvoorbereiding) en Fase 3 (aanbesteding).

Bijlage 1: SOK

Samenwerkingsovereenkomst

Project Voltooing De Groene Schakel

Ondergetekenden,

1. Provincie Noord Holland, gevestigd Dreef 3 te Haarlem , te dezen krachtens het Besluit mandaat, volmacht en machtiging commissaris van de Koning van Noord-Holland rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. A. Tekin, gedeputeerde Natuur & Landschap, verder te noemen "de provincie"
2. Gemeente Hilversum, rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. F. Voorink, wethouder Verkeer, en mw. N. Van Vroonhoven, wethouder Natuur en Milieu, ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders, verder te noemen "Hilversum"
3. Gemeente Laren, rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. E.J. Roest, burgemeester, ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders, verder te noemen "Laren"
4. Stichting Gooisch Natuurreservaat, rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. C.J.G. Dosker, voorzitter van het bestuur, handelend ter uitvoering van het bestuursbesluit van 1 juni 2017, verder te noemen "GNR".

Hierna gezamenlijk te noemen "partijen".

Overwegen het volgende:

- A. Het Rijk en de provincies hebben het beleidsdoel om het Natuurnetwerk Nederland (NNN) te realiseren en hebben daartoe gezamenlijk een Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO) opgesteld om - in overleg met gemeenten en natuurbeschermingsorganisaties - de barrièrewerking (voor dieren en planten) van wegen en spoorlijnen in Nederland op te heffen.
- B. In het NNN, de Agenda Groen en de provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Noord-Holland en in het MJPO is voorzien in de realisatie van de natuurverbinding 'De Groene Schakel', zodat natuurgebieden in het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug worden verbonden. Het projectgebied omvat twee natuurgebieden die in eigendom toebehoren van GNR; het landgoed Monnikenberg ten zuiden van het spoor en het nieuwe HOV-tracé en het natuurgebied Anna's Hoeve ten noorden daarvan.
- C. Provincie Noord-Holland en de gemeenten Hilversum, Huizen, Eemnes en Laren willen een hoogwaardige openbaarvervoer verbinding realiseren tussen Hilversum en Huizen (project HOV in 't Gooi). Rijkswaterstaat gaat de A27 ter hoogte van Anna's Hoeve en Monnikenberg verbreden (project Verbreding A27). Beide projecten raken de natuurverbinding De Groene Schakel en daarmee het project 'Voltooing Groene Schakel' zodat afstemming met deze andere projecten nodig is.

- D. Met het oog op de inpassing van HOV in 't Gooi en van de verbreding van de A27 in de omgeving hebben betrokken partijen hun plannen uitgewerkt in thans 39 Maatregelen (oorspronkelijk 40, maatregel 24 is vervallen) en vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma De Natuurverbinding Groene Schakel (UNGS) dat als **bijlage 1** aan deze overeenkomst is gehecht.
- E. Van genoemde 39 Maatregelen hebben maatregel 1 tot en met 28 betrekking op het project Voltooiing Groene Schakel en die maatregelen zijn onderwerp deze overeenkomst. Deze maatregelen vloeien voort uit de ambities die partijen met betrekking tot het project De Groene Schakel hebben beschreven in respectievelijk het Masterplan en Landschapsplan Monnikenberg en in de Inrichtingsvisie Anna's Hoeve.
- F. Partijen wensen de afspraken over de uitvoering van genoemde Maatregelen 1 tot en met 28 vast te leggen in deze overeenkomst.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 – Begrippenlijst

- 1.1 Een lijst met gebruikte begrippen is als **bijlage 3** aan deze overeenkomst gehecht.

Artikel 2 – Doel en strekking van de overeenkomst

- 2.1 Doel van deze overeenkomst is het vastleggen van de wijze waarop het project 'Voltooiing Groene Schakel' wordt gerealiseerd, waaronder de organisatiestructuur en de verdeling van taken. Voorts worden in deze overeenkomst de afspraken vastgelegd over de financiering en het beheer en onderhoud van het projectgebied na realisatie van het project.
- 2.2 Deze overeenkomst legt de hoofdlijnen vast. Uitwerking en eventuele aanpassing wordt uitgewerkt door de uitvoeringsorganisatie zoals die hierna in artikel 4 is beschreven.

Artikel 3 – Stuurgroep Groene Schakel

- 3.1 Door partijen wordt een 'Stuurgroep Groene Schakel' ingesteld. Elk van partijen is in deze Stuurgroep vertegenwoordigd en wijst uit haar gelederen één lid van de Stuurgroep aan zodat de Stuurgroep Groene Schakel steeds bestaat uit 4 personen.
- 3.2 Het door de provincie aangewezen lid is voorzitter van de Stuurgroep Groene Schakel. Tenminste één van de leden van de 'Stuurgroep Gooi en Vechtstreek' zal tevens lid zijn van de Stuurgroep Groene Schakel. Partijen kunnen het door hen aangewezen lid schorsen, ontslaan en vervangen. Partijen zijn vrij dat naar eigen inzicht te doen, maar zij zullen streven naar continuïteit.

- 3.3 De Stuurgroep Groene Schakel kan met algemene stemmen besluiten Rijkswaterstaat of andere partijen uit te nodigen om – structureel of incidenteel – deel te nemen aan de Stuurgroep teneinde de afstemming te bevorderen met andere projecten die in tijd en/of plaats de realisatie van het project De Groene Schakel kunnen beïnvloeden. Dergelijke partijen hebben geen stem in de besluitvorming van de Stuurgroep.
- 3.4 De Stuurgroep Groene Schakel heeft onder meer tot taak:
- a. Het voeren van bestuurlijk overleg, het uitwisselen van informatie, en het uitbrengen van advies aan de bij deze overeenkomst betrokken partijen over alle onderwerpen die voor de uitvoering van deze overeenkomst van belang kunnen zijn.
 - b. Het nemen van besluiten die door de Projectgroep (zie hierna artikel 4) worden voorbereid, onder meer over het wijzigen of aanvullen van Maatregelen, het ontwerp, de planning en de financiering van het project, alles steeds binnen de grenzen van de aan de leden van de Stuurgroep toegekende bevoegdheden.
 - c. Het vaststellen van het Plan van Aanpak.
 - d. Het goedkeuren van de aanbestedingsdossiers.
 - e. Het toezien op de nakoming van deze overeenkomst, het toetsen van de uitgaven en het bewaken van de voortgang bij de uitvoering.
- 3.5 Besluiten worden genomen op basis van algemene stemmen. Indien partijen – ook na herhaald overleg – niet tot consensus kunnen komen, is sprake van een geschil als bedoeld in artikel 13.
- 3.6 Beslissingen van de Stuurgroep Groene Schakel binden partijen niet indien en voor zover voorafgaande toestemming, instemming en/of bekrachtiging nodig is van enig overheidsorgaan op grond van enig publiekrechtelijk voorschrift c.q. van het bevoegde orgaan van GNR. De leden van de Stuurgroep Groene Schakel zullen zich gezamenlijk inspannen om van het betreffende orgaan de nodige toestemming, instemming of bekrachtiging te krijgen.
- 3.7 Steeds wanneer de Stuurgroep Groene Schakel dat nodig of wenselijk oordeelt, zal overleg en afstemming plaatsvinden met de Stuurgroep project HOV in 't Gooi.
- 3.8 Steeds wanneer een van partijen dat nodig oordeelt, maar in beginsel eenmaal per 6 maanden zal de Stuurgroep Groene Schakel een vergadering beleggen. De Projectmanager Groene Schakel zal zorg dragen voor de voorbereiding en verslaglegging van de vergaderingen.
- 3.9 De Stuurgroep Groen Schakel brengt jaarlijks verslag uit aan partijen. Een financiële paragraaf incl. fiscale aspecten, is steeds onderdeel van de verslaglegging.

Artikel 4 – Projectmanager / Projectgroep De Groene Schakel

- 4.1 De provincie wijst uit haar gelederen een 'Projectmanager Groene Schakel' aan. De Projectmanager treedt op als secretaris van de Stuurgroep Groene Schakel en neemt deel aan de vergaderingen zonder stem in de besluitvorming. Hij verzorgt de ambtelijke voorbereiding en de verslaglegging van de Stuurgroep Groene Schakel. Voorts bewaakt hij de goede werking van de Projectorganisatie en is verantwoordelijk voor de voorbereiding, uitvoering en voortgang van het project 'Voltooing Groene Schakel'. De Projectmanager rapporteert periodiek aan de Stuurgroep Groene Schakel over de uitvoering van het Plan van Aanpak als bedoeld in artikel 4.3.
- 4.2 De Projectmanager coördineert het overleg en de uitwisseling van informatie en de externe communicatie. Hij coördineert voorts het betrekken en informeren van omgevingspartijen bij de voorbereiding en realisatie van het project.
- 4.3 De Projectmanager stelt een Plan van Aanpak op, waarin de (uitwerking van de) organisatie, uitvoeringsplanning en – fasering en (risico)beheersing van het project beschreven wordt. Voorts voorziet het plan van aanpak in maatregelen over afstemming met de andere projecten die in tijd en/of plaats de uitvoering van het project 'Voltooing Groene Schakel' kunnen beïnvloeden. Het omvat voorts een aanpak m.b.t. de communicatie en het omgevingsmanagement. Tenslotte bevat het Plan van Aanpak een definitief ontwerp voor de realisatie van het project. Het wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Stuurgroep Groene Schakel.
- 4.4 Het Plan van Aanpak voorziet ook in een schema voor de beschikbaarstelling van de financieringsbijdragen zoals beschreven in de artikelen 6.3 en 6.4 van deze overeenkomst. De Projectmanager ziet toe op de naleving van het schema voor de ter beschikbaarstelling van de financiële bijdragen (incl. fiscale aspecten) van partijen, en op de beschikbaarstelling van de beoogde bijdragen van andere partijen.
- 4.5 Ten behoeve van zorgvuldig en integraal omgevingsmanagement en effectieve eenduidige communicatie over de realisatie van De Groene Schakel zal de Projectmanager - overeenkomstig het Plan van Aanpak - de afstemming coördineren met de andere twee projecten in het gebied (HOV in 't Gooi en Verbreding A27).
- 4.6 Partijen stellen een Projectgroep Groene Schakel in, onder voorzitterschap van de Projectmanager. Het aantal leden en de werkwijze van de Projectgroep wordt door de Stuurgroep vastgesteld. De projectgroep bestaat uit (ambtelijke) vertegenwoordigers van Partijen. De taken in de Projectgroep worden door de Stuurgroep Groene Schakel zoveel mogelijk gelijkelijk tussen partijen verdeeld.
- 4.7 De Projectmanager kan zelfstandig overleggen met Stuurgroepleden en de Projectgroep steeds wanneer hij dat nodig oordeelt voor een goede uitvoering van het project. Hij informeert – zo nodig achteraf – steeds de Projectgroep en hij deelt met de Projectgroep zijn adviezen aan de Stuurgroep.

- 4.8 De Projectgroep heeft onder meer de volgende taken:
- a. Het ondersteunen van de Stuurgroep Groene Schakel, het voorbereiden van besluiten van de Stuurgroep Groene Schakel en het geven van advies daarover aan de Stuurgroep Groene Schakel.
 - b. Het informeren van de Stuurgroep Groene Schakel over al hetgeen de uitvoering van het project aangaat.
 - c. Het uitvoeren van alle door de Stuurgroep Groene Schakel opgedragen taken.
- 4.9 Indien binnen de Projectgroep verschil van inzicht bestaat over enig onderwerp wordt dat aan de Stuurgroep Groene Schakel voorgelegd. De Stuurgroep Groene Schakel beslist daarover zo spoedig mogelijk in een reguliere bijeenkomst danwel schriftelijk.
- 4.10 De Projectgroep overlegt steeds wanneer de Projectmanager of één van de andere leden van de Projectgroep dat wenst.

Artikel 5 – Planning

- 5.1 Het door de Projectmanager op te stellen Plan van Aanpak voorziet in een planning, waarbij als uitgangspunt wordt genomen dat de realisatie van de Maatregelen in het kader van het project Voltooing Groene Schakel uiterlijk 31 december 2021 gerealiseerd dient te zijn.
- 5.2 Indien op enig moment bij de uitvoering van het project blijkt dat de in lid 1 bedoelde planning niet haalbaar is, zal de Stuurgroep Groene Schakel daar zo spoedig mogelijk over worden geïnformeerd en wordt door de Stuurgroep Groene Schakel een nieuwe (aangepaste) planning vastgesteld.
- 5.3 Bij de planning als bedoeld in lid 1 wordt rekening gehouden en afgestemd met de planning van de projecten HOV in 't Gooi en het project Verbreding A27.
- 5.4 In het bijzonder wordt de planning als bedoeld in lid 1 afgestemd op het project HOV in 't Gooi ten aanzien van de in het kader van dat project te realiseren ecoduct (de natuurverbinding Anna's Hoeve) dat het projectgebied De Groene Schakel doorkruist. De afstemming dient erop gericht te zijn dat de grond die bij de uitvoering van het project Voltooing Groene Schakel vrijkomt ten zuiden van het spoor, kan worden getransporteerd – over de ruwbouw van de natuurverbinding van de Natuurbrug Anna's Hoeve – naar de noordzijde van het spoor om daar grondwallen te kunnen realiseren. Indien op enig moment blijkt dat het grondtransport via deze route niet goed mogelijk is, zal de Projectmanager zo spoedig mogelijk voorstellen doen voor een alternatieve transportroute en/of voor aanpassing van de planning.
- 5.5 Partijen zijn zich ervan bewust dat de realisatie van het Project De Groene Schakel in de tijd volgt ná de werkzaamheden in de andere twee projecten in het gebied (HOV in 't Gooi en Verbreding A27). Bij het vaststellen van het Plan van Aanpak en bij het overleg in de Stuurgroep

Groene Schakel en in de Projectgroep Groene Schakel zal dat aspect dan ook voortdurend op de agenda staan en partijen zullen zich doorlopend inspannen om optimaal af te stemmen met genoemde andere twee projecten en waar nodig planning en uitvoering daarop aanpassen. Voorts zullen partijen – zowel op stuurgroepniveau als op bestuurlijk niveau binnen de eigen gelederen – de projectorganisaties van de andere twee projecten actief benaderen, en waar mogelijk aansturen, om ook in omgekeerde richting zoveel mogelijk rekening te houden met de uitvoering en planning van het project Voltooiing Groene Schakel.

- 5.6 Het Plan van Aanpak als bedoeld in artikel 4.3 is het leidende document bij de uitvoering van het project en de nakoming van deze overeenkomst. Na vaststelling van het Plan van Aanpak door de Stuurgroep Groene Schakel is wijziging van het Plan van Aanpak slechts mogelijk na schriftelijke toestemming van partijen, waarna het opnieuw wordt vastgesteld door de Stuurgroep Groene Schakel.

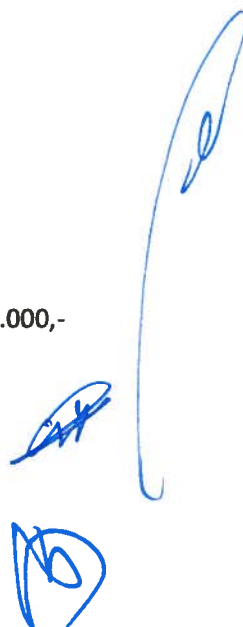
Artikel 6 – Financiering en financieel beheer

- 6.1 De financiering van het Project Voltooiing Groene Schakel is gebaseerd op een budget voor de realisatie van maatregel 1 tot en met 28 met uitzondering van Maatregel 24 (vervallen) en met uitzondering van Maatregelen 10 en 11 (waarvoor nog geen financiële dekking is gevonden), zoals vastgelegd in het UNGS. De kosten daarvan zijn geraamd op € 3.845.000,- exclusief BTW. Een kostenoverzicht is in **Bijlage 2** opgenomen.
- 6.2 Er is niet voorzien in kosten voor niet-declarabele of niet-verrekenbare BTW. Partijen zullen zich maximaal inspannen om optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die Partijen hebben om BTW te compenseren, om zodoende eventuele kosten voor niet-declarabele of niet-verrekenbare BTW tot een minimum te beperken.
- 6.3 Voor de dekking van onder 6.1 genoemde Maatregelen zijn door partijen financiële toezeggingen gedaan tot een bedrag van € 3.330.000,- een en ander volgens onderstaande verdeling:

Partij	Bijdrage
Provincie Noord-Holland	€ 1.575.000
Gemeente Hilversum	€ 1.265.000 (voor de bekostiging van de Maatregelen 5 en 14 t/m 23 van het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel)
Gemeente Laren	€ 50.000 (MAXIMAAL)
Gooisch Natuurreservaat	€ 440.000
	€ 3.330.000

Tabel 1: beschikbaar budget en bijdrage per partij

- 6.4 Voorts verwachten partijen aanvullende bijdragen tot een bedrag van tenminste € 515.000,- volgens onderstaand overzicht:

Partij	Bijdrage
Stichting Duurzaam Monnikenberg Groenfonds	€ 150.000
Meerjarenprogramma Ontsnippering	€ 365.000
	€ 515.000

Tabel 2: aanvullende bijdragen

- 6.5 In de kostenraming (Bijlage 2) wordt er van uitgegaan dat grondkosten tot een bedrag van € 940.000,- ex btw kan worden bespaard doordat grond die vrijkomt bij de beoogde natuurontwikkeling kan worden hergebruikt voor de realisatie van de grondwallen.
- 6.6 In het projectbudget wordt uitgegaan van een bijdrage van € 365.000,- vanuit het Meerjarenprogramma Ontsnippering. Een toezegging van deze bijdrage is reeds verkregen van de coördinator van dit programma. Provincie Noord-Holland zal het initiatief nemen om deze bijdrage zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigd te krijgen en partijen daar over informeren.
- 6.7 Voor de initiële ecologische inrichtingskosten van het Landgoed Monnikenberg verwacht GNR dat een bedrag van minimaal € 150.000,- beschikbaar zal komen op basis van afspraken die GNR met een aantal private partijen heeft gemaakt zoals vastgelegd in de 'Inrichtingsovereenkomst Plangebied Monnikenberg'. GNR zal zich inspannen om deze bijdrage tijdig via de Stichting Duurzaam Monnikenberg Groenfonds ter beschikking te krijgen en partijen daar over informeren.
- 6.8 In relatie tot het gestelde in artikel 6.1, hebben Partijen jegens elkaar de verplichting om zich in te spannen de realisatie van de Maatregelen 10 en 11 uit het Uitvoeringsprogramma Groene Schakel mogelijk te maken en daarvoor de nodige financiële middelen beschikbaar te krijgen. Partijen zullen daartoe onder meer de mogelijkheden onderzoeken die leiden tot aanvullend budget waaronder het zoeken naar nieuwe financieringsbronnen alsmede de optimalisatie van en/of besparingen op de overige Maatregelen. Indien op de beschreven wijze financieringsruimte wordt gevonden zullen de middelen eerst worden aangewend voor de realisatie van Maatregel 10 ('Scherm langs afrit HOV ten noorden van Zandheuveldiaduct', kosten begroot op € 335.000,-), en vervolgens voor Maatregel 11: ('Verleggen Goyersgracht-Zuid', kosten begroot op € 200.000,-). In dit kader zal provincie een eventueel overschot aan 'groenmiddelen'¹ in het project HOV in 't Gooi, inzetten voor de bekostiging van maatregel 10 en 11 tot een maximum van € 535.000,-.
- 6.9 Indien na de eventuele realisatie van Maatregelen 10 en 11 en/of na de financiële afwikkeling van het project financiële middelen overblijven, zal het saldo aan partijen worden terugbetaald naar rato van ieders eigen bijdrage zoals genoemd in artikel 6.3, met inachtneming van het doel waarvoor partijen hun bijdrage ter beschikking hebben gesteld en gelet op wat er feitelijk

¹ Middelen die vanuit provinciale portefeuille Groen zijn toegekend en ondergebracht in het project 'HOV in 't Gooi'

aan Maatregelen is gerealiseerd. De Stuurgroep zal een voorstel voor de verdeling vaststellen en aan partijen voorleggen. Indien partijen ook na herhaald overleg niet tot overeenstemming komen over de verdeling, is sprake van een geschil als bedoeld in artikel 13.

6.10 Indien er sprake is van kostenoverschrijdingen, tegenvallende opbrengsten vanuit de inzet van gronden en/of het niet of slechts ten dele verkrijgen van voorziene bijdragen van derden, zal de Projectmanager een voorstel voor het oplossen van de hierdoor ontstane situatie, via de projectgroep, ter besluitvorming voorleggen aan de Stuurgroep. In volgende van prioriteit zullen de volgende ingrepen afgewogen worden:

1. de mogelijkheden tot optimalisering;
2. de mogelijkheden voor aanvulling en/of herschikking van het budget;
3. de mogelijkheden voor versoering, waarbij de effecten van het mogelijk (gedeeltelijk) laten vervallen van voorziene maatregelen meewegen in de besluitvorming. In alle gevallen dient de functionaliteit van het project 'Voltooiing Groene Schakel', zoals beoogd bij het aangaan van deze overeenkomst, zoveel als mogelijk behouden te worden.

6.11.a Voor de gemeente Hilversum geldt een uitzondering in die zin dat haar bijdrage in geen geval mede kan worden ingezet voor de bekostiging van andere Maatregelen dan waarvoor zij de bijdrage beschikbaar heeft gesteld. De bijdrage van de gemeente Hilversum zal niet worden ingezet voor de bekostiging van andere dan de recreatieve Maatregelen op Anna's Hoeve zoals beschreven in Maatregel 5 en Maatregel 14 tot en met 23 van onderdeel C van het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel, en derhalve ook niet voor herschikking van het budget als bedoeld van artikel 6.10 sub 2 van deze overeenkomst. Omgekeerd deelt de gemeente Hilversum niet mee in de verdeling van een eventueel positief saldo als bedoeld in artikel 6.9.

6.11.b Bij de aanbesteding zal de provincie kiezen voor een vorm waarbij de kosten voor genoemde maatregelen voor partijen inzichtelijk wordt gemaakt, bijvoorbeeld door genoemde Maatregelen aan te besteden in een afzonderlijk perceel. Indien bij de aanbesteding op enig moment vóór gunning komt vast te staan dat de bijdrage van Hilversum onvoldoende is voor bekostiging van genoemde Maatregelen, zal de gemeente Hilversum zo spoedig mogelijk een keuze maken tussen (i) het bijpassen van de ontbrekende dekking voor genoemde Maatregelen, of (ii) het versoeren of schrappen van één of meer van genoemde Maatregelen tot het niveau waarop de bijdrage dekkend is. Indien echter genoemde bijdrage achteraf hoger blijkt te zijn dan de kosten voor genoemde Maatregelen valt het verschil toe (terug) aan Hilversum. Zo komt ook eventueel meerwerk van genoemde maatregelen voor rekening van de gemeente en valt het voordeel van eventueel minderwerk van genoemde maatregelen toe aan Hilversum.

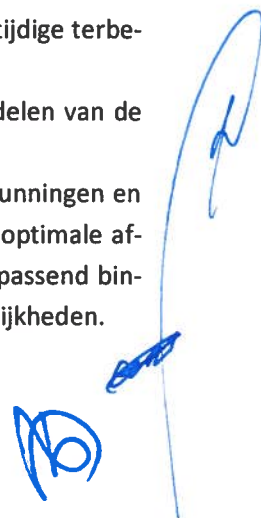
6.11.c Ongeacht de hoogte van de inschrijving op het afzonderlijke perceel met genoemde Maatregelen, zal de provincie in alle gevallen gunnen op basis van de economisch meest voordelige inschrijving voor alle percelen tezamen. De provincie zal bij het kiezen van de aanbestedings-

vorm en de vaststelling van de aanbestedingsdossiers rekening houden met de mogelijke effecten van de regeling in dit artikel op de inschrijving.

- 6.12 Gelet op de noodzakelijke medewerking van de Stichting Zusters Augustinessen van Sint Monica zal toepassing van artikel 6.10 nimmer leiden tot het schrappen of versoberen van Maatregel 8 (grondwallen zuidzijde HOV-tracé), tenzij een voorziening wordt getroffen met een vergelijkbaar effect op licht en geluid van de HOV-verbinding.
- 6.13 De provincie is budgethouder van het project Voltooiing Groene Schakel en draagt zorg voor de betalingen aan derden voor uit te voeren werkzaamheden.
- 6.14 Tenzij in het Plan van Aanpak anders wordt vastgesteld, nemen partijen als uitgangspunt dat zij hun eigen bijdrage tijdig beschikbaar stellen op basis van de volgende betalingstermijnen:
- a. 10% nadat alle partijen deze overeenkomst hebben ondertekend,
 - b. 40% na start aanbesteding van de realisatie van de eerste maatregelen,
 - c. 50% na gunning van het eerste uitvoeringscontract.
- 6.15 Genoemde bijdragen zullen door partijen worden overgemaakt naar een door de Projectmanager te noemen rekeningnummer. Als budgethouder zal de provincie ten behoeve van dit project een afzonderlijke boekhouding bijhouden en steeds op eerste verzoek van de Stuurgroep – maar in ieder geval eens per half jaar – rekening en verantwoording afleggen aan de Stuurgroep.
- 6.16 Indien er sprake is van voorfinanciering door een van Partijen, niet zijnde de door de betreffende Partij toegezegde bijdrage, zal de provincie deze voorfinanciering voor haar rekening nemen.

Artikel 7 – Taken en verantwoordelijkheden

- 7.1 Provincie Noord-Holland:
- a. Treedt richting derden op als contractuele opdrachtgever voor het project Voltooiing Groene Schakel en draagt zorg voor directievoering en toezicht bij de realisatie.
 - b. Verzorgt de projectorganisatie en draagt zorg voor de uitwerking, het financiële beheer, contractvorming en realisatie van het project Voltooiing Groene Schakel.
 - c. Draagt zorg voor de financiering van haar budgetdeel conform art. 6.3 en de tijdige terbeschikkingstelling daarvan.
 - d. Treedt op als budgethouder en verzorgt het doen uitbetalen van de budgetdelen van de overige partijen, conform art. 6. 3.
 - e. Draagt zorg voor de tijdige indiening van aanvragen voor alle benodigde vergunningen en ontheffingen. Waar provincie zelf bevoegd gezag is, draagt zij zorg voor een optimale afwikkeling van de benodigde vergunningen en ontheffingen, alles voor zover passend binnen en met inachtneming van haar publiekrechtelijke taken en verantwoordelijkheden.

 9

- f. Draagt zorg voor een zorgvuldig uit te voeren aanbestedingsprocedure en treedt op als aanbesteder. De provincie stelt het aanbestedingsdossiers samen en legt die ter goedkeuring voor aan de Stuurgroep.

7.2 Gemeente Hilversum:

- a. Draagt zorg voor de financiering van de in artikel 6.3 genoemde bijdrage van gemeente Hilversum en de tijdige terbeschikkingstelling van dit budgetdeel op verzoek van de budgethouder.
- b. Draagt zorg voor een optimale afwikkeling van de benodigde vergunningen en onthefingen waarvoor zij bevoegd gezag is, alles voor zover passend binnen en met inachtneming van haar publiekrechtelijke taken en verantwoordelijkheden.
- c. Stemt, waar van toepassing, in met de aanleg van het project 'Voltooing Groene Schakel' op haar eigendom. De voorwaarden waaronder de realisatie op haar terrein kan plaatsvinden, worden tijdens de ontwerpuitwerking vastgelegd.

7.3 Gemeente Laren:

- a. Draagt zorg voor de financiering van de in artikel 6.3 genoemde bijdrage van gemeente Laren en de tijdige terbeschikkingstelling van dit budgetdeel op verzoek van de budgethouder.
- b. Draagt zorg voor een optimale afwikkeling van de benodigde aanlegvergunning waarvoor zij bevoegd gezag is, alles voor zover passend binnen en met inachtneming van haar publiekrechtelijke taken en verantwoordelijkheden.
- c. Stemt, waar van toepassing, in met de aanleg van het project Voltooing Groene Schakel op haar eigendom. De voorwaarden waaronder de realisatie op haar terrein kan plaatsvinden, worden tijdens de ontwerpuitwerking vastgelegd.

7.4 Stichting Gooisch Natuurreservaat (GNR):

- a. Draagt zorg voor de financiering van de in artikel 6.3 genoemde bijdrage van GNR en de tijdige terbeschikkingstelling van dit budgetdeel op verzoek van de budgethouder.
- b. Stemt, waar van toepassing, in met de aanleg van het project Voltooing Groene Schakel op haar eigendom. De voorwaarden waaronder de realisatie op haar terrein kan plaatsvinden, worden tijdens de ontwerpuitwerking vastgelegd.

Artikel 8 – Aanbesteding

- 8.1 De provincie zorgt voor de aanbesteding van de Maatregelen overeenkomstig het Plan van Aanpak.
- 8.2 In het Plan van Aanpak wordt vastgelegd op welke wijze de provincie bij het samenstellen van de aanbestedingsstukken – mede met het oog op de beheerstaak en op de ecologische waarden van het gebied – rekening zal houden met de belangen van partijen voor zover die eigenaren of beheerder worden van de grond waarop de Maatregelen gerealiseerd worden. De Pro-

jectmanager zal die partijen actief betrekken bij de totstandkoming van de aanbestedingsdossiers.

- 8.3 Maatregelen 1 tot en met 3 zal de provincie betrekken bij de aanbesteding voor het werk dat in het kader van het project HOV in 't Gooi wordt gerealiseerd. De met deze Maatregelen gemoeide kosten komen ten laste van de provinciale bijdrage aan het projectbudget van het Project Voltooing Groene Schakel. Meerwerk en minderwerk wordt niet verrekend.
- 8.4 De door de provincie vast te stellen aanbestedingsdossiers behoeven vooraf de goedkeuring van Partijen. Hiervoor geldt ook het bepaalde in artikel 3.4 onder d.

Artikel 9 – Risico's

- 9.1 Partijen zullen zich tot het uiterste inspannen om risico's met betrekking tot het project tijdig te signaleren en bij te dragen aan de beheersing van risico's. Indien risico's onverhoopt toch optreden en leiden tot afwijkingen van de afspraken uit voorliggende overeenkomst, wordt een voorstel hoe hier mee om te gaan door de Projectmanager, via de Projectgroep, voorgelegd aan de Stuurgroep.
- 9.2 Het door de Stuurgroep vast te stellen Plan van Aanpak zal voorzien in een risicoparagraaf waarin (1) de belangrijkste projectrisico's worden geïnventariseerd, waaronder in ieder geval eventuele problemen met de afstemming van de twee andere projecten in het gebied (zie hiervoor artikel 5.4 en 5.5) en waarin (2) scenario's worden beschreven voor het oplossen van problemen die zich kunnen voordien als die risico's zich zouden verwezenlijken.

Artikel 10 – Eigendom en beheer

- 10.1 Voor zover partijen eigenaar zijn van gronden waarop Maatregelen worden gerealiseerd of van gronden die tijdelijk nodig zijn voor de uitvoering van het project Voltooing Groene Schakel, zullen partijen die gronden – voor zover die niet krachtens een andere overeenkomst zullen worden overgedragen – om niet ter beschikking stellen aan de provincie ten behoeve van de uitvoering van het project, overeenkomstig de daarvoor vastgestelde regeling in het Plan van Aanpak.
- 10.2. In het Uitvoeringsprogramma Groene Schakel (Bijlage 1) is in detail per Maatregel beschreven welke partij het beheer en onderhoud krijgt na oplevering van het werk aan de provincie. De Stuurgroep zal op eerste verzoek van een partij op basis van genoemd Uitvoeringsprogramma nader vaststellen wanneer welke gronden aan welke partij in beheer wordt overgedragen.
- 10.3 Kosten voor beheer en onderhoud na realisatie en oplevering van de Maatregelen komen voor rekening van de in het Uitvoeringsprogramma Groene Schakel aangewezen beheerder.

Artikel 11 – Duur van de overeenkomst

- 11.1 Deze overeenkomst treedt in werking op de datum van gezamenlijke ondertekening door partijen.
- 11.2 De overeenkomst eindigt zodra de Stuurgroep dat vaststelt. De Stuurgroep kan het einde van de overeenkomst vaststellen zodra in ieder geval:
- a. alle in deze overeenkomst bedoelde Maatregelen zijn gerealiseerd en opgeleverd, uitgezonderd de Maatregelen 10 en 11 waarvoor de procedure geldt zoals bedoeld in artikel 6.8. Voor de toepassing van dit artikellid geldt ten aanzien van de Maatregelen 10 en 11 dat, indien de conform artikel 6.8 gevolgde procedure niet heeft geleid tot het vinden van (voldoende) financiële middelen en zij als gevolg daarvan nog niet zijn gerealiseerd ten tijde dat de overige Maatregelen gereed zijn, Partijen ten aanzien van de Maatregelen 10 en 11 gezamenlijk dienen te hebben vastgesteld dat er binnen redelijke termijn ook geen vooruitzicht is op realisatie van deze maatregelen
 - b. de gronden waarop de Maatregelen zijn gerealiseerd in beheer zijn overgedragen aan de daarvoor krachtens deze overeenkomst aangewezen partij,
 - c. de provincie – na de realisatie en oplevering van de Maatregelen – op de voet van artikel 6.15 rekening en verantwoording heeft afgelegd aan de Stuurgroep,
 - d. en de Stuurgroep heeft vastgesteld of – en zo ja hoe – een eventueel restbudget op de voet van artikel 6.8 moet worden verdeeld en die verdeling ook heeft plaatsgevonden.
- 11.3 Rechtsgevolgen, die voortvloeien uit deze overeenkomst, die naar hun aard worden geacht door te werken of eventueel ontstaan na beëindigen van deze overeenkomst, worden afgehandeld overeenkomstig de inhoud en strekking van deze overeenkomst.

Artikel 12 –Uitsluiting ontbinding en onvoorziene omstandigheden

- 12.1 Indien de onverkorte uitvoering van deze overeenkomst niet kan plaatsvinden als gevolg van buiten de invloedssfeer van partijen liggende, onvoorziene omstandigheden welke van dien aard zijn dat ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet mag worden verwacht, treden partijen met elkaar in overleg, waarbij zoveel mogelijk met inachtneming van de doelstelling en strekking van de Overeenkomst zal worden gezocht naar een voor alle partijen aanvaardbare oplossing.
- 12.2 Van een onvoorziene omstandigheid is in ieder geval sprake:
- a. indien de projectbijdragen niet toereikend blijken te zijn voor de realisering van de Maatregelen 4 tot en met 28, en bovendien geen redelijke mogelijkheid bestaat om op de voet van artikel 6.10 een oplossing te bereiken;
 - b. indien een of meer financiële toezeggingen niet (kunnen) worden nagekomen;
 - c. of indien een partij, na schriftelijke ingebrekestelling door één van partijen, in verzuim is in de nakoming van deze overeenkomst.

- 12.3 Indien om welke reden dan ook (delen van) het project HOV in 't Gooi geen doorgang vindt(en), zullen partijen overleg plegen, gericht op het bereiken van overeenstemming over aanpassing van de overeenkomst op een zodanige wijze dat deze overeenkomst zoveel mogelijk in stand blijft en de beoogde Maatregelen zoveel mogelijk worden gerealiseerd. Partijen zullen in een dergelijk geval hun wettelijke bevoegdheden en mogelijkheden zoveel mogelijk aanwenden om het doel van deze overeenkomst op adequate wijze te bereiken.
- 12.4 Ontbinding van de overeenkomst wordt door partijen uitgesloten. Indien om welke reden dan ook het project voortijdig wordt beëindigd en er projectbudget overblijft zal de Stuurgroep een verdeling tussen partijen vaststellen met in achtneming van de aard van de reeds gerealiseerde Maatregelen en de door partijen daarvoor beschikbaar gestelde bijdragen. Indien daarover onenigheid blijft bestaan, is sprake van een geschil als bedoeld in artikel 13, lid 5.

Artikel 13 – Toepasselijk recht, geschillen

- 13.1 Op deze overeenkomst is het Nederlands recht van toepassing.
- 13.2 Er is sprake van een geschil als een van de partijen dat schriftelijk aan de andere partijen kenbaar maakt.
- 13.3 Partijen spannen zich in om geschillen door middel van ambtelijk en vervolgens bestuurlijk overleg op te lossen.
- 13.4 Indien Partijen niet tot een oplossing komen, zullen eventuele geschillen aan de daartoe bevoegde rechter worden voorgelegd.
- 13.5 Bij geschillen over verdeling van overgebleven projectbudget zal het geschil worden beslecht door middel van bindend advies. Indien partijen het niet eens kunnen worden over de benoeming van een bindend adviseur, kan de meest gerede partij de sector kanton van de rechtbank Noord-Holland vragen een bindend adviseur te benoemen.
- 13.6 Deze overeenkomst kan slechts schriftelijk door Partijen worden gewijzigd of aangevuld.

Artikel 14 – Bijlagen

De volgende bijlagen maken onlosmakelijk deel uit van deze overeenkomst:

1. Uitvoeringsprogramma Groene Schakel
2. Overzicht kosten en dekking
3. Begrippenlijst

Aldus overeengekomen en opgemaakt en ondertekend in viervoud,

Plaats(en), datum

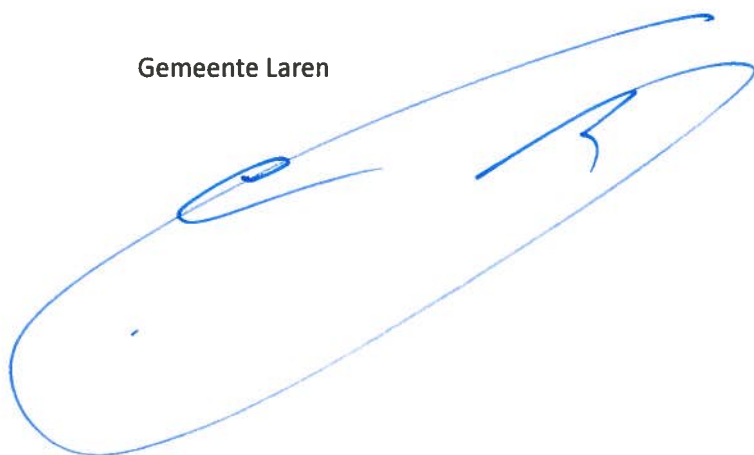

Provincie Noord-Holland

Gemeente Hilversum

Gemeente Laren

Stichting Gooisch Natuurreservaat

A blue ink signature or mark, possibly a stylized 'M' or 'W', located at the bottom left of the page.

A blue ink signature or mark, possibly a stylized 'P' or 'R', located at the bottom right of the page. Below it are several smaller, less distinct marks.

Bijlage 1: Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel

Four handwritten signatures in blue ink are located in the bottom right corner of the page. The signatures are stylized and appear to be initials or names. One signature is a large, sweeping loop, another is a more complex, multi-stroke mark, and the other two are smaller, more compact marks.

Bijlage 2: Overzicht kosten en dekking

In onderstaande tabel zijn de kosten van de maatregelen zoals beschreven in het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel weergegeven. De kosten zijn gebaseerd op de raming van Antead. d.d. met kenmerk .

Onderdeel	Raming kosten
Onderdeel A: Afscherming infra	€ 1.810.000
Onderdeel B: Versterking natuur	€ 1.450.000
Onderdeel C: Recreatie Anna's Hoeve	€ 1.265.000
Onderdeel D: Recreatie Monnikenberg	€ 240.000
Onvoorzien	€ 20.000
Subtotaal	€ 4.785.000
Verwachte optimalisatie Maatregel 4 t/m 9, 12 en 13	€ 940.000 -
Totaal kosten	€ 3.845.000

Gewenste natuurmaatregelen ²	
Maatregel 10: scherm 15a AH langs HOV II	€ 335.000
Maatregel 11: verleggen Goyergracht-Zuid	€ 200.000

Dekking	
Provincie Noord-Holland	€ 1.575.000
Gemeente Hilversum	€ 1.265.000
Gemeente Laren	€ 50.000 (MAXIMAAL)
Gooisch Natuurreservaat	€ 440.000
Meerjarenprogramma Ontsnippering (verwacht)	€ 365.000
Stichting Duurzaam Monnikenberg Groenfonds (verwacht)	€ 150.000
Totaal	€ 3.845.000

² Deze maatregelen zijn gewenst om het ecologisch functioneren van de Groene Schakel te optimaliseren. Er is met deze overeenkomst geen dekking voorzien voor deze maatregelen. Partijen spannen zich in om dekking te verkrijgen door het aanwenden van eventuele kostenbesparing uit andere onderdelen van De Groene Schakel of door het vinden van nieuwe financieringsbronnen.

Bijlage 3: Begrippenlijst

Een aantal In deze overeenkomst gebruikte begrippen zijn in deze bijlage nader gedefinieerd. De begrippen kunnen zonder verlies van betekenis in enkelvoud of in meervoud worden gebruikt of worden vervoegd:

Inrichtingsvisie Anna's Hoeve: Document opgesteld door Bosch Slabbers (d.d. 7 oktober 2014) waarin de door gemeenten Hilversum en Laren, Provincie Noord-Holland en Goois Natuurreservaat gewenste inrichting van het natuur- en recreatiegebied Anna's Hoeve is beschreven, uitgaande van aanleg en inpassing van de HOV verbinding, realisatie van de Groene Schakel, verlegging van de Weg over Anna's Hoeve, verbreding van de A27 en woningbouw.

Masterplan Monnikenberg: Document waarin de door betrokken grondeigenaren gewenste integrale ontwikkeling van een gezondheidspark, wonen, landgoed en natuur op Monnikenberg wordt beschreven.

Natuur- en Landschapsplan Monnikenberg: Document (d.d. 26 november 2015) waarin de door Goois Natuurreservaat gewenste inrichting van Monnikenberg is beschreven, gericht op behoud van het natuurlijke karakter van het landgoed.

Maatregel: Zelfstandig onderdeel van het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel dat separaat van de overige Maatregelen kan worden gerealiseerd.

Plan van Aanpak: Het door de Projectmanager opgestelde document waarin de volgende onderwerpen zijn beschreven:

- (uitwerking van) de organisatie;
- planning;
- fasering en (risico)beheersing;
- afstemming met de andere projecten in het gebied
- communicatie
- omgevingsmanagement;
- definitief ontwerp voor de realisatie van het project;
- schema beschikbaarstelling financiële bijdragen;
- de aanbestedingsprocedure alsmede de documenten met de specificaties en eisen waaraan de Maatregelen dienen te voldoen.

Project Voltooing Groene Schakel: De realisatie van de Maatregelen 1 tot en met 28 van het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel dat als bijlage 1 aan deze overeenkomst is gehecht.

Stuurgroep Gooi en Vechtstreek: Een door de provincie Noord Holland ingestelde stuurgroep, die verantwoordelijk is voor het in 2015 vastgestelde programma Gooi en Vechtstreek 2016-2020, dat diverse projecten bevat op het gebied van natuur, water, landbouw, recreatie en inpassing infrastructuur. De stuurgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van de provincie en diverse gebiedspartijen, waaronder de Regio Gooi en Vechtstreek, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, LTO, Recron, RWS, SBB, GNR en Natuurmonumenten.

Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel: Pakket van 40 maatregelen ter inpassing van de nieuwe busbaan tussen Huizen en Hilversum en ter realisatie en/of inpassing van een natuurbrug over het bestaande spoor, de nieuwe busbaan en de te verleggen Weg over Anna's Hoeve alsmede realisatie van de verlegging van de Weg over Anna's Hoeve en een faunatunnel onder de A27 en een aantal op versterking van ecologische en recreatieve waarden gerichte maatregelen, waarvan een deel (maatregel 1 tot en met 28) onderwerp is van deze overeenkomst.

Ondertekening Samenwerkingsovereenkomst Project Voltooing Groene Schakel

Aldus in 5-voud opgemaakt en ondertekend te Hilversum op 1 juni 2017

Provincie Noord Holland

gedeputeerde Natuur en Landschap
dhr. A. Tekin

Goois Natuurreservaat

voorzitter
dhr. C.J.G. Dosker

Gemeente Hilversum

wethouder Verkeer
dhr. F. Voorink

wethouder Natuur & Milieu
mevr. N. van Vroonhoven

Gemeente Laren

burgemeester
dhr. E.J. Roest

Bijlage 2: Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel

Bijlage 1:

Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel

Definitief 18 november 2016

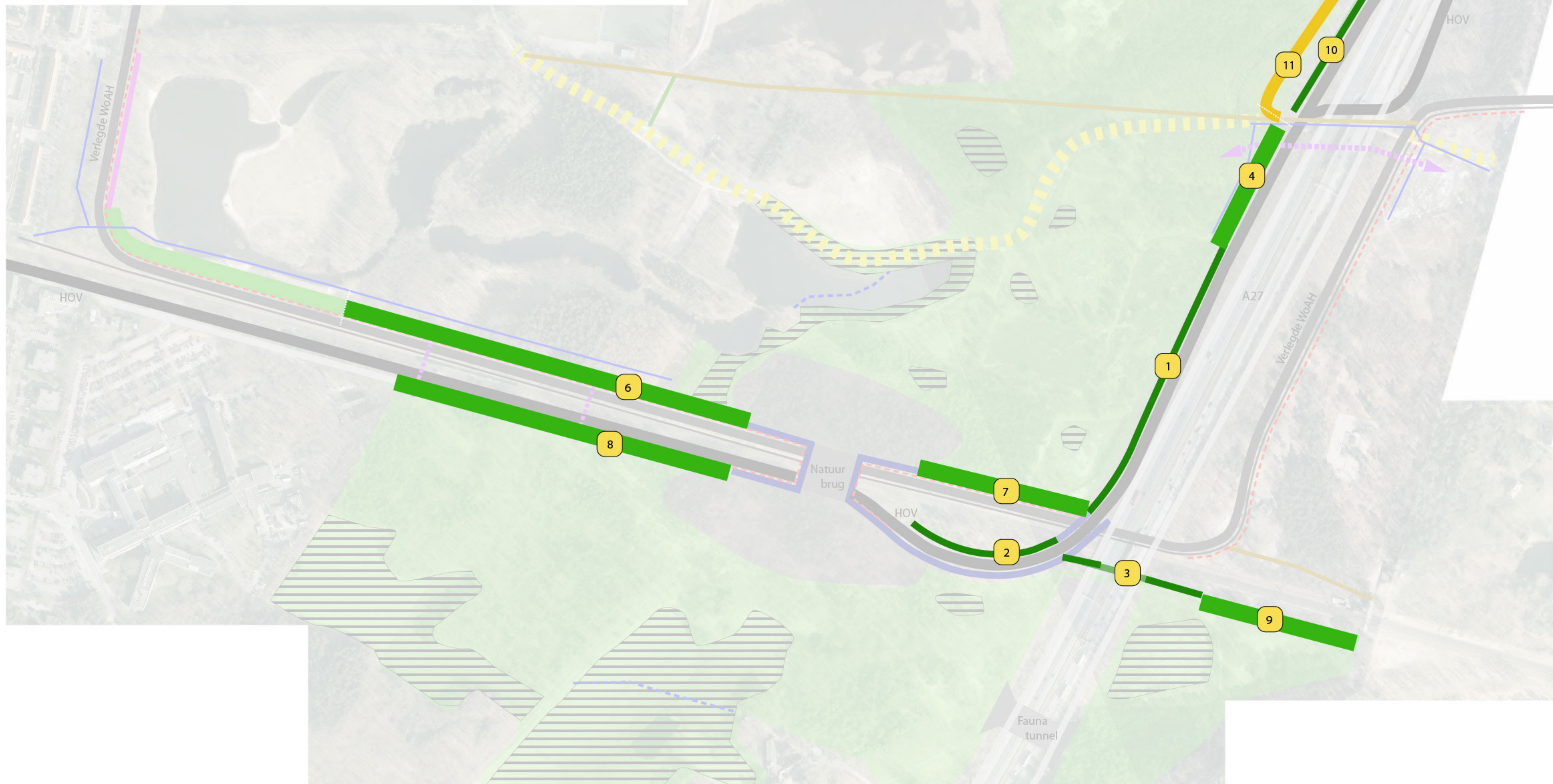
Het uitvoeringsprogramma De Groene Schakel is een pakket van maatregelen binnen Anna's Hoeve en Monnikenberg, gericht op versterking van ecologie en recreatie. Het gaat om 40 maatregelen die worden gerealiseerd binnen drie verschillende projecten. Voor elk van deze projecten zijn afspraken over realisatie vastgelegd in een overeenkomst met betrokken partijen, zoals hieronder schematisch weergegeven. De 40 maatregelen worden in dit document beschreven en op kaart weergegeven. De maatregelen zijn onderverdeeld in 6 onderdelen (A t/m F).

Alle maatregelen uit het uitvoeringsprogramma De Groene Schakel worden gerealiseerd binnen drie projecten:

1. Project Voltooiing De Groene Schakel
2. Project HOV in 't Gooi
3. Project Verbreding A27/A1

Voor elk van de projecten zijn door betrokken partijen afspraken gemaakt in overeenkomsten (zie onderstaande figuur) waardoor realisatie van het gehele uitvoeringsprogramma is geborgd.

Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel maatregel 1 t/m 40 uitvoeringsprogramma		
Project voltooiing De Groene Schakel maatregel 1 t/m 28 uitvoeringsprogramma	Project HOV in 't Gooi maatregel 29 t/m 38 uitvoeringsprogramma	Project verbreding A27/A1 maatregel 39 en 40 uitvoeringsprogramma
Samenwerkingsovereenkomst Project voltooiing De Groene Schakel	Overeenkomst realisatie beheer en onderhoud - HOV - Verlegging Weg over Anna's Hoeve - delen van de inrichtingsvisie Anna's Hoeve - natuurbrug Anna's Hoeve	Uitvoeringsovereenkomst Aanpassingen A27 en terreinen GNR
Partijen: - Provincie Noord-Holland - Gemeente Hilversum - Gemeente Laren - Stichting Gooisch Natuurreservaat	Partijen - Provincie Noord-Holland - Prorail - Stichting Gooisch Natuurreservaat	Partijen - Ministerie van infrastructuur en Milieu - Stichting Gooisch Natuurreservaat

- 1 Scherm langs HOV tussen grondwal 4 en fly over
- 2 Scherm langs HOV binnenbocht fly over
- 3 Scherm langs spoor tussen grondlichaam fly over en grondwal 9

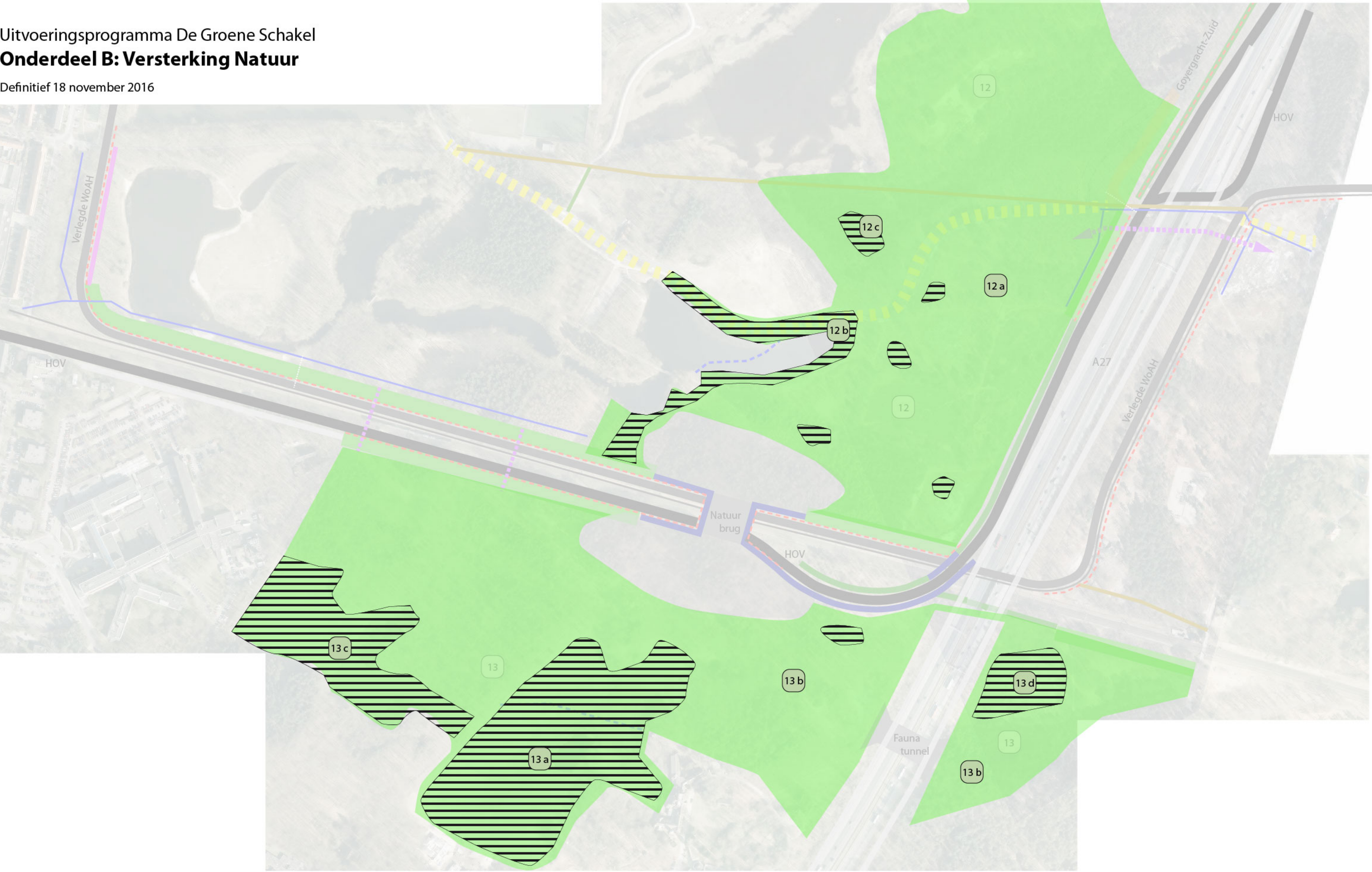
4	Grondwal langs HOV tussen scherm 1 en Zandheuveldiaduct
6	Grondwal langs VWoAH <500 m ten westen ecoduct
7	Grondwal langs VWoAH tussen ecoduct en grondlischaaam fly over
8	Grondwal langs HOV ten westen van ecoduct
9	Grondwal langs spoor tussen scherm 3 en A. Schweizerweg

- 10 Scherm langs afrit HOV ten noorden van Zandheuveldiaduct
- 11 Verleggen Goyergracht-Zuid

Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel

Onderdeel B: Versterking Natuur

Definitief 18 november 2016

Onderdeel B: Natuurontwikkeling Anna's Hoeve

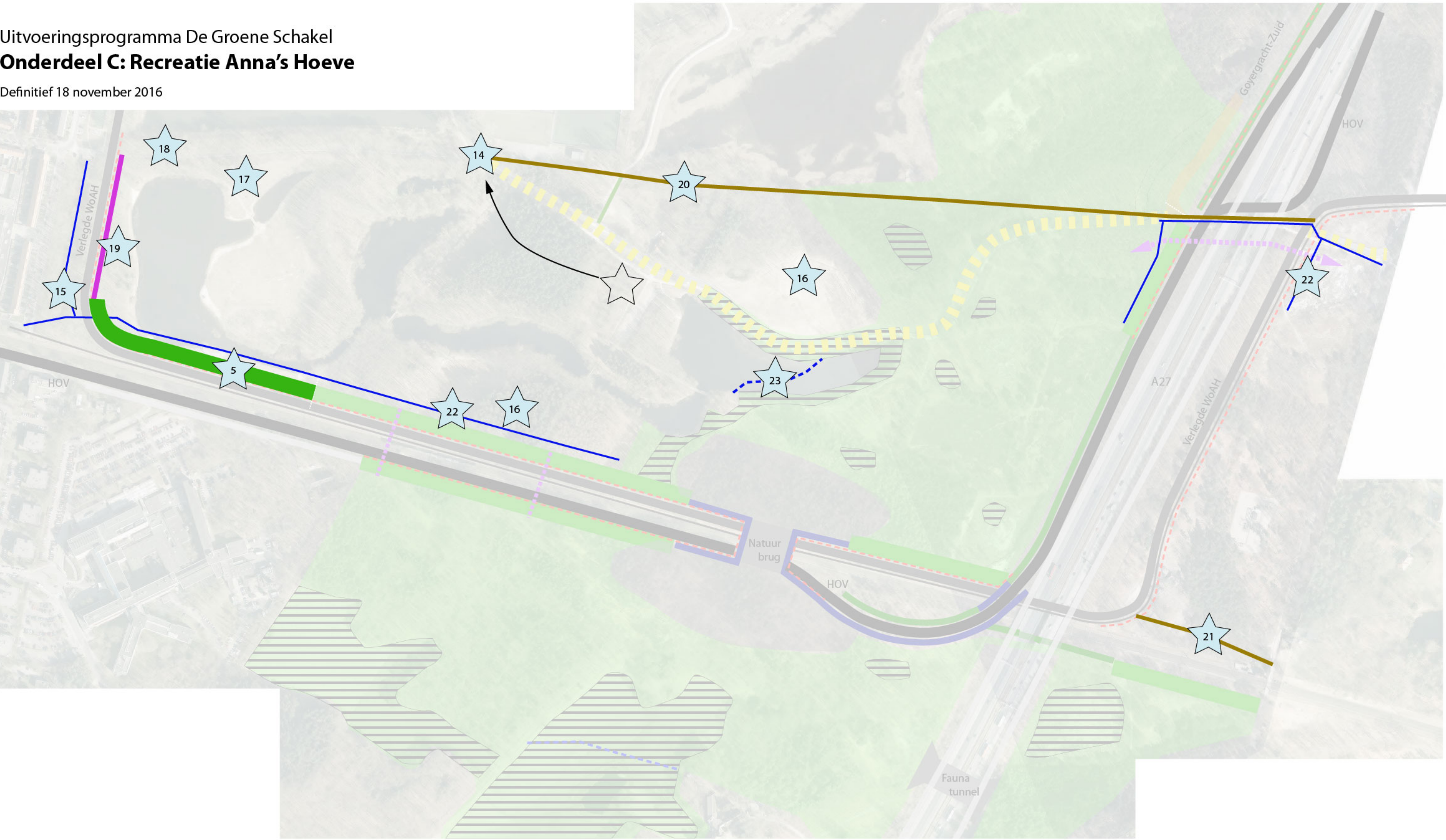
- 12 a Bos- en heideverbinding (zoekgebied)
- 12 b Waterpartij en oevers
- 12 c Poelen (indicatief weergegeven)

Onderdeel B: Natuurontwikkeling Monnikenberg

- 13 a Herstel Monnikenwater
- 13 b Bos en heideverbinding (zoekgebied incl. poel/poelen)
- 13 c Ontwikkelen voormalige akker
- 13 d Ontwikkelen voormalige kwekerij

Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel
Onderdeel C: Recreatie Anna's Hoeve

Definitief 18 november 2016

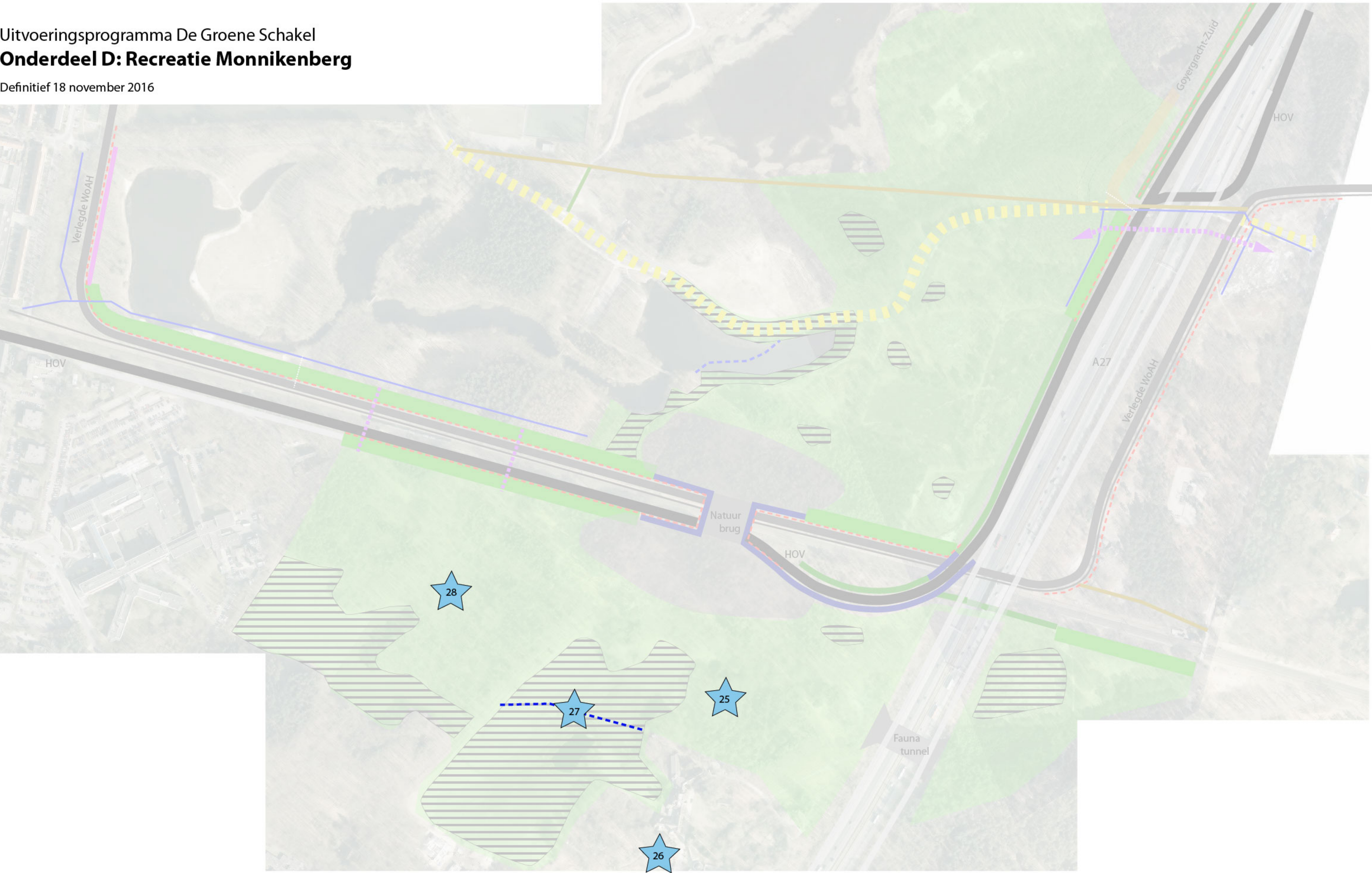
Onderdeel C: Recreatie Anna's Hoeve

- 5 Grondwal langs VVoAH >500 m ten westen ecoduct
- 14 Herstructurering parkeerterreinen Anna's Hoeve
- 15 Aansluiting wandeloversteek Mussenstraat
- 16 Herinrichting bergen Anna'sHoeve
- 17 Natuurlijk spelen
- 18 Hondenuitlaatplaats

- 19 Afscherming langs VVoAH bij speelvijver
- 20 Recreatief fietspad Liebergerweg
- 21 Recreatief fietspad A. Sweitzerweg
- 22 Verleggen wandelpaden Anna's Hoeve
- 23 Vlonderpad Bergvijver

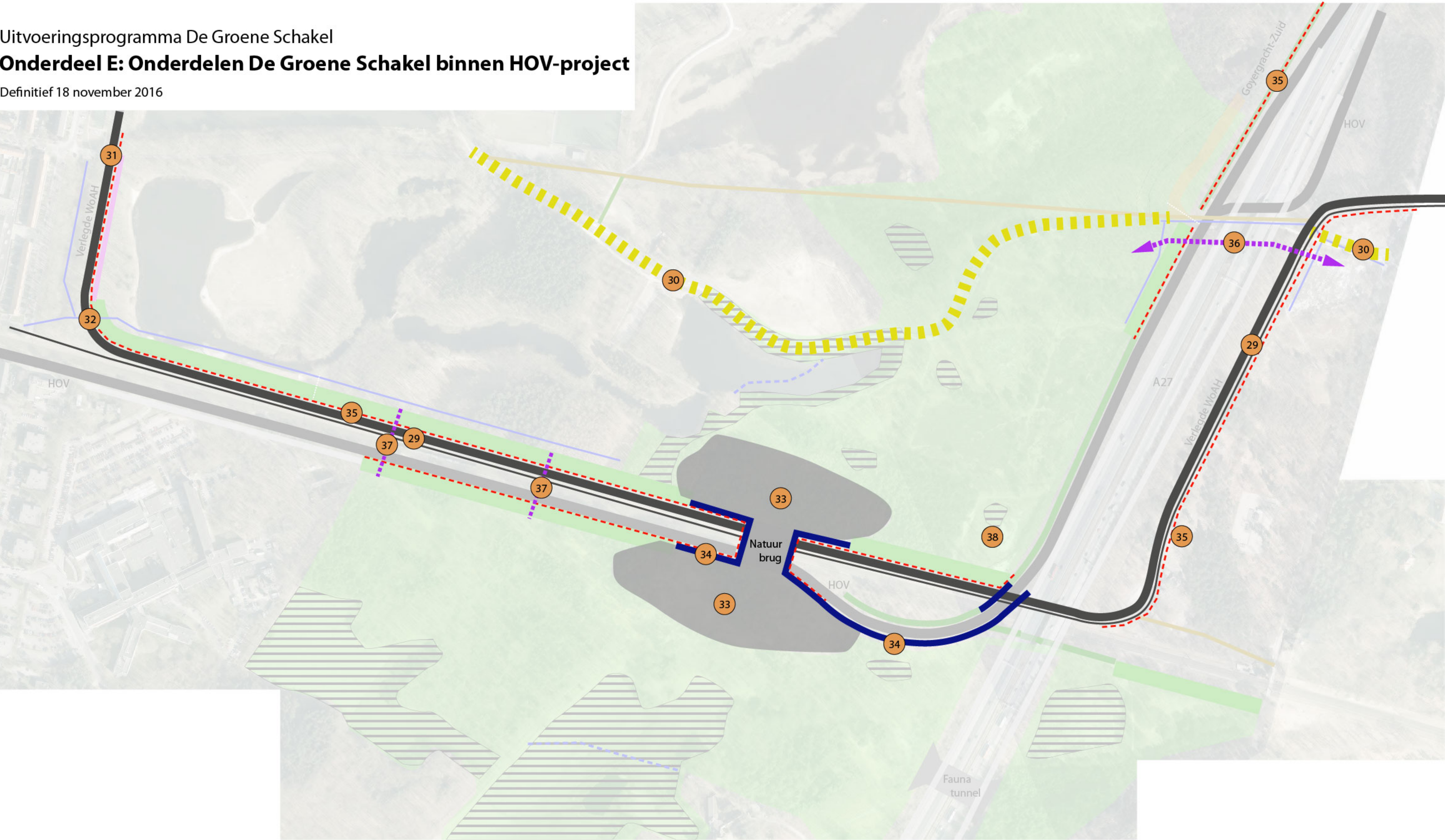
Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel
Onderdeel D: Recreatie Monnikenberg

Definitief 18 november 2016

Onderdeel D: Recreatie Monnikenberg

- Uitkijkpunt Monnikenberg
- Herstructurering parkeerterrein Monnikenberg
- Vlonderpad Monnikenwater
- Verleggen wandelpaden Monnikenberg

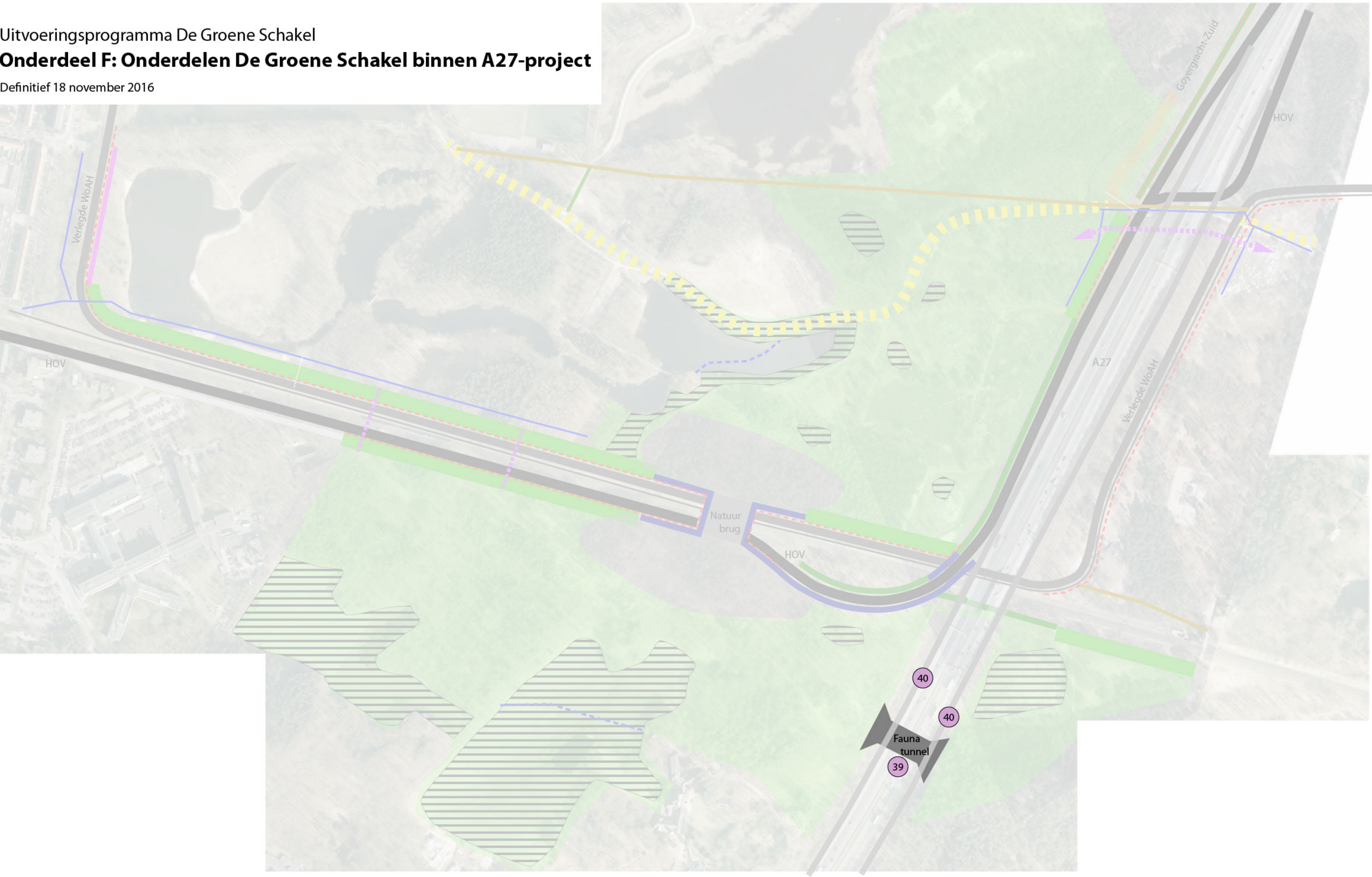

Onderdeel E: Onderdelen De Groene Schakel binnen HOV-project

- 29 Aanleg verlegde Weg over Anna's Hoeve
- 30 Verwijderen Weg over Anna's Hoeve incl. fietspad
- 31 Realiseren veilige oversteekplaats VWoAH Liebergerweg
- 32 Realiseren veilige oversteekplaats VWoAH Mussenstraat
- 33 Ecoduct Anna's Hoeve met toelopen
- 34 Afscherming fly-over en op ecoduct

Onderdeel E: Onderdelen De Groene Schakel binnen HOV-project

- 35 Geleidende combirasters langs alle nieuwe infrastructuur
- 36 Faunapassage voor groot en klein wild Zandheuveldviaduct
- 37 Twee faunatunnels klein wild ten westen van ecoduct
- 38 Overige compensatiemaatregelen mitigatieplan HOV

Onderdeel F: Onderdelen De Groene Schakel binnen A27-project

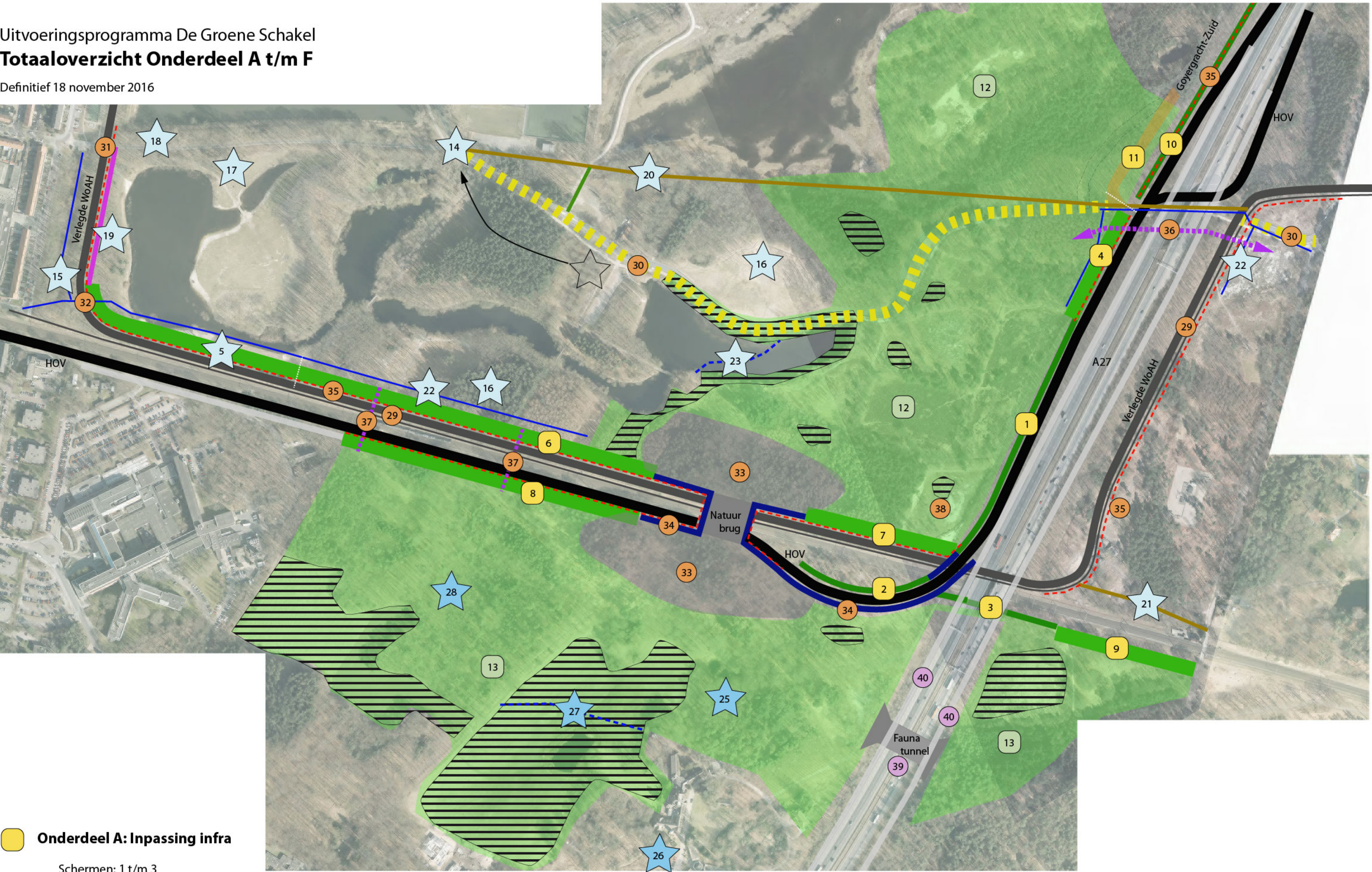
- 39

 Faunatunnel Monnikenberg
- 40

 Afscherming A27

Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel
Totaaloverzicht Onderdeel A t/m F

Definitief 18 november 2016

- Onderdeel A: Inpassing infra**
Schermen: 1 t/m 3
Grondwallen: 4 en 6 t/m 9
Te realiseren als er meevallers zijn: 10 en 11
- Onderdeel B: Versterking natuur**
12 en 13

- Onderdeel C: Recreatie Anna's Hoeve**
5 en 14 t/m 23
- Onderdeel D: Recreatie Monnikenberg**
25 t/m 28

- Onderdeel E: Onderdelen De Groene Schakel binnen HOV-project**
29 t/m 38
- Onderdeel F: Onderdelen De Groene Schakel binnen A27-project**
39 en 40

Onderdeel A: Inpassing Infrastructuur

Onderdeel A: Inpassing Infrastructuur, schermen:

Maatregel 1: Scherm langs HOV tussen grondwal 4 en fly-over

Beschrijving: Afscherming langs de HOV-baan die de effecten van licht, geluid en beweging van verkeer op de busbaan tegenhoudt in de vorm van een gesloten en ondoorzichtig scherm. Het scherm staat bovenop het talud op een zo klein mogelijke afstand tot de rijbaan. De hoogte van het scherm is gebaseerd op het uitgangspunt dat de bussen 3 meter hoog zijn. Daarom is het scherm ook minimaal 3 meter hoog, gemeten vanaf het hoogste punt van de naastgelegen asfaltverharding. De lengte van het scherm is ongeveer 350 meter. Aan de zuidzijde sluit het scherm vloeiend en zonder onderbrekingen aan op het scherm dat op de fly-over wordt geplaatst (maatregel 34, Onderdeel E) en aan de noordzijde sluit het scherm vloeiend en zonder onderbrekingen aan op grondwal 4 (Onderdeel A). Afhankelijk van de hoogteligging van de HOV-baan ten opzichte van het maaiveld, kan de lengte van het scherm en grondwal 4 worden gewijzigd. Uitgangspunt daarbij is dat vanaf het punt waarop de busbaan meer dan 1 meter boven maaiveld komt er een scherm wordt gerealiseerd. Daar waar de busbaan lager ligt dan 1 meter boven maaiveld kan grondwal 4 de afschermende functie vervullen. Tezamen heeft de afscherming van maatregel 1 en 4 een lengte van circa 450 meter.

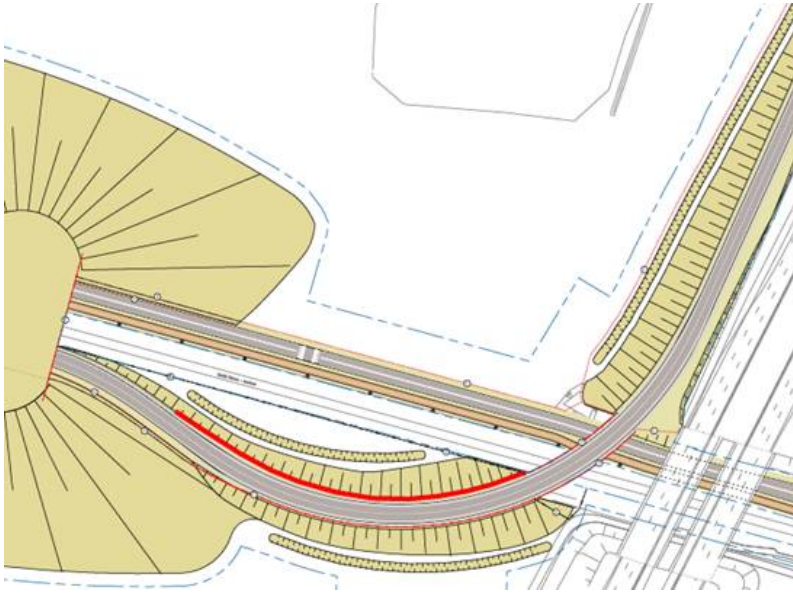
Uitvoering: Maatregel wordt uitgevoerd door provincie Noord-Holland en toegevoegd aan het project HOV in 't Gooi.

Eigendom: Scherm is eigendom van provincie Noord-Holland en wordt geplaatst op de grens grondeigendom provincie Noord-Holland en Goois Natuurreservaat of op eigendom provincie Noord-Holland.

Beheer: Het scherm wordt beheerd door provincie Noord-Holland.

Maatregel 2: Scherm langs HOV binnenbocht fly-over

Beschrijving: Afscherming langs de HOV-baan die de effecten van licht, geluid en beweging van verkeer op de busbaan tegenhoudt in de vorm van een gesloten en ondoorzichtig scherm. Het scherm staat bovenop het talud in de binnenbocht van de busbaan op een zo klein mogelijke afstand tot de rijbaan. De hoogte van het scherm is gebaseerd op het uitgangspunt dat de bussen 3 meter hoog zijn. Daarom is het scherm ook minimaal 3 meter hoog, gemeten vanaf het hoogste punt van de naastgelegen asfaltverharding. De lengte van het scherm is ongeveer 175 meter. Aan de oostzijde sluit het scherm vloeiend en zonder onderbrekingen aan op het scherm dat op de fly-over wordt geplaatst (maatregel 34, Onderdeel E). Aan de westzijde eindigt het scherm ter hoogte van de plek waar het grondlichaam van de natuurbrug Anna's Hoeve aan de noordzijde van het spoor het maaiveld raakt.

Uitvoering: Maatregel wordt uitgevoerd door provincie Noord-Holland en toegevoegd aan het project HOV in 't Gooi.

Eigendom: Scherm is eigendom van provincie Noord-Holland en wordt geplaatst op grondeigendom provincie Noord-Holland.

Beheer: Het scherm wordt beheerd door provincie Noord-Holland.

Maatregel 3: Scherm langs spoor tussen grondlichaam fly-over en grondwal 9

Beschrijving: Afscherming langs de spoorlijn Hilversum-Baarn ter hoogte van de A27 die de effecten van licht, geluid en beweging tegenhoudt in de vorm van een gesloten en ondoorzichtig scherm. Het scherm sluit vloeiend en zonder onderbrekingen aan op het talud van de fly-over aan de westzijde van de A27 en op grondwal 9 aan de oostzijde van de A27. De hoogte van het scherm is onder de A27 zodanig dat dit aansluit op de onderzijde van het viaduct. De dragende kolommen onder de A27 kunnen indien de eigenaar (RWS) daarmee instemt worden benut als onderdeel van het scherm. Overige delen van het scherm (niet onder het viaduct) hebben een hoogte van 4 tot 5 meter ten opzichte van maaiveld, overeenkomstig de hoogte van grondwal 9. Deze hoogte is gebaseerd op de hoogte van de voertuigen die achter de afscherming rijden. De extra hoogte onder het viaduct is nodig om reflecterend geluid en licht af te schermen. De lengte van het scherm is ongeveer 120 meter. Het scherm mag worden vervangen voor een grondwal op de plaatsen waar hiervoor ruimte is. Uitgangspunt is dat de doorgang onder het viaduct behouden blijft met op maaiveld een minimale breedte van 5 meter. Tezamen heeft de afscherming van maatregel 3 en 9 een lengte van circa 320 meter.

Uitvoering: Er vindt nog overleg plaats met (de aannemer van) RWS over de realisatie van dit scherm als onderdeel van het project Verbreding A27. Indien dit niet leidt tot overeenstemming, zal realisatie door PNH plaatsvinden en wordt het scherm toegevoegd aan de scope van het project HOV in 't Gooi.

Eigendom: Het scherm komt op verschillende eigendommen te liggen. De realisator zal afspraken maken met ProRail en/of RWS. GNR zegt haar medewerking toe aan realisatie van het scherm op haar eigendom.

Beheer: Afhankelijk van wie de realisatie verzorgt, draagt RWS of PNH de verantwoordelijkheid voor het beheer van het scherm.

Onderdeel A: Inpassing Infrastructuur, onderdeel grondwallen

Maatregel 4: Grondwal langs HOV tussen scherm 1 en Zandheuvelviaduct

Beschrijving: Afscherming langs de HOV-baan die de effecten van licht, geluid en beweging van verkeer op de busbaan tegenhoudt in de vorm van een grondwal met daarop beplanting. De grondwal is 4 meter hoog ten opzichte van maaiveld en ligt op een zo klein mogelijke afstand tot de rijbaan. De grondwal is aan de basis maximaal 20 meter breed. Bij detaillering wordt gestreefd naar een zo smal mogelijke grondwal om de impact op de bestaande natuur te beperken. De taluds worden onder een helling van 1:2 of flauwer aangelegd om erosie door neerslag en kosten in beheer te beperken. De lengte van de grondwal is ongeveer 100 meter. Aan de zuidzijde sluit de grondwal zonder onderbrekingen aan op het scherm 1 en aan de noordzijde eindigt het scherm zonder onderbrekingen aan op grondwal 4 (Onderdeel A). Afhankelijk van de hoogteligging van de HOV-baan ten opzichte van het maaiveld, kan de lengte van het scherm en grondwal 4 worden gewijzigd. Uitgangspunt daarbij is dat vanaf het punt waarop de busbaan meer dan 1 meter boven maaiveld komt er een scherm wordt gerealiseerd. Daar waar de busbaan lager ligt dan 1 meter boven maaiveld kan grondwal 4 de afschermende functie vervullen. Tezamen heeft de afscherming van maatregel 1 en 4 een lengte van circa 450 meter.

Uitvoering: Maatregel wordt gerealiseerd door provincie Noord-Holland als onderdeel van *Project voltooiing De Groene Schakel*, in samenhang met de natuurontwikkeling Monnikenberg.

Eigendom: Grondwal is eigendom van Goois Natuurreservaat en wordt geplaatst op grondeigendom GNR.

Beheer: De grondwal wordt beheerd door GNR.

Maatregel 6: Grondwal langs VWoAH <500 m ten westen ecoduct

Beschrijving: Afscherming langs de verlegde Weg over Anna's Hoeve, spoorlijn en HOV-baan die de effecten van licht, geluid en beweging van verkeer op deze infrabundel tegenhoudt in de vorm van een grondwal met daarop beplanting. De grondwal is 4 tot 5 meter hoog ten opzichte van maaiveld en ligt op een zo klein mogelijke afstand tot de rijbaan. De grondwal is aan de basis maximaal 20 meter breed. Bij detaillering wordt gestreefd naar een zo smal mogelijke grondwal om de impact op de bestaande natuur te beperken. De taluds worden onder een helling van 1:2 of flauwer aangelegd om erosie door neerslag en kosten in beheer te beperken. De grens tussen grondwal 5 en 6 is bepaald op 500 meter afstand, gemeten vanaf de noordwesthoek van de natuurbrug Anna's Hoeve. De lengte van de grondwal is ongeveer 425 meter. Aan de oostzijde sluit de grondwal zonder onderbrekingen aan op grondwal 5 (Onderdeel A). Aan de westzijde sluit de grondwal aan op de afscherming op de taluds van de natuurbrug Anna's Hoeve, maatregel 34 (Onderdeel E). Bij de aanleg van de grondwal wordt rekening gehouden met het optimaal functionerend maken van de faunatunnels onder de VWoAH, spoorlijn en HOV, maatregel 37, onderdeel E. Het is hiervoor van

belang dat de tunnelingangen (nabij het wildkerend raster) toegankelijk zijn voor doelsoorten. Hiervoor zal naar verwachting een keerwandje nodig zijn aan de infrazijde van de grondwal en een extra buis onder de grondwal door.

Uitvoering: Maatregel wordt gerealiseerd door provincie Noord-Holland als onderdeel van *Project voltooiing De Groene Schakel*, in samenhang met de natuurontwikkeling Monnikenberg.

Eigendom: Grondwal is eigendom van Goois Natuurreservaat en wordt geplaatst op grondeigendom Goois Natuurreservaat en gemeente Hilversum.

Beheer: De grondwal wordt beheerd door GNR.

Maatregel 7: Grondwal langs VWoAH tussen ecoduct en grondlichaam fly-over

Beschrijving: Afscherming langs de verlegde Weg over Anna's Hoeve, spoorlijn en HOV-baan die de effecten van licht, geluid en beweging van verkeer op deze infrabundel tegenhoudt in de vorm van een grondwal met daarop beplanting. De grondwal is 4 tot 5 meter hoog ten opzichte van maaiveld en ligt op een zo klein mogelijke afstand tot de rijbaan. De grondwal is aan de basis maximaal 20 meter breed. Bij detaillering wordt gestreefd naar een zo smal mogelijke grondwal om de impact op de bestaande natuur te beperken. De taluds worden onder een helling van 1:2 of flauwer aangelegd om erosie door neerslag en kosten in beheer te beperken. De lengte van de grondwal is ongeveer 170 meter. Aan de oostzijde sluit de grondwal zonder onderbrekingen aan op de afscherming op de taluds van de natuurbrug Anna's Hoeve, maatregel 34 (Onderdeel E). Aan de oostzijde sluit de grondwal zonder onderbrekingen aan op het talud van de HOV-fly-over.

Uitvoering: Maatregel wordt gerealiseerd door provincie Noord-Holland als onderdeel van *Project voltooiing De Groene Schakel*, in samenhang met de natuurontwikkeling Monnikenberg.

Eigendom: Grondwal is eigendom van Goois Natuurreservaat en wordt geplaatst op grondeigendom GNR.

Beheer: De grondwal wordt beheerd door GNR.

Maatregel 8: Grondwal langs HOV ten westen van ecoduct

Beschrijving: Afscherming langs de HOV-baan, spoorlijn en de verlegde Weg over Anna's Hoeve die de effecten van licht, geluid en beweging van verkeer op deze infrabundel tegenhoudt in de vorm van een grondwal met daarop beplanting. De grondwal is 4 tot 5 meter hoog ten opzichte van maaiveld en ligt op een zo klein mogelijke afstand tot de rijbaan. De grondwal is aan de basis maximaal 20 meter breed. Bij detaillering wordt gestreefd naar een zo smal mogelijke grondwal om de impact op de bestaande natuur te beperken. De taluds worden onder een helling van 1:2 of flauwer aangelegd om erosie door neerslag en kosten in beheer te beperken. De lengte van de grondwal is ongeveer 360 meter. Aan de oostzijde sluit de grondwal zonder onderbrekingen aan op de afscherming op de taluds van de natuurbrug Anna's Hoeve, maatregel 34 (Onderdeel E). Aan de oostzijde eindigt de grondwal ter hoogte van het grondeigendom van Tergooi ziekenhuis Hilversum. Bij de aanleg van de grondwal wordt rekening gehouden met het optimaal functionerend maken van de faunatunnels onder de VWoAH, spoorlijn en HOV, maatregel 37, onderdeel E. Het is hiervoor van belang dat de tunnelingangen (nabij het wildkerend raster) toegankelijk zijn voor doelsoorten. Hiervoor zal naar verwachting een keerwandje nodig zijn aan de infrazijde van de grondwal en een extra buis onder de grondwal door.

Uitvoering: Maatregel wordt gerealiseerd door provincie Noord-Holland als onderdeel van *Project voltooiing De Groene Schakel*, in samenhang met de natuurontwikkeling Monnikenberg.

Eigendom: Grondwal is eigendom van Goois Natuurreservaat en wordt geplaatst op grondeigendom van Goois Natuurreservaat en gemeente Hilversum.

Beheer: De grondwal wordt beheerd door GNR.

Maatregel 9: Grondwal langs spoor tussen scherm 3 en A. Schweitzerweg

Beschrijving: Afscherming langs de spoorlijn en de verlegde Weg over Anna's Hoeve die de effecten van licht, geluid en beweging van verkeer op deze infrabundel tegenhoudt in de vorm van een grondwal met daarop beplanting. De grondwal is 4 tot 5 meter hoog ten opzichte van maaiveld en ligt op een zo klein mogelijke afstand tot de spoorlijn. De grondwal is aan de basis maximaal 20 meter breed. Bij detaillering wordt gestreefd naar een zo smal mogelijke grondwal om de impact op de bestaande natuur te beperken. De taluds worden onder een helling van 1:2 of flauwer aangelegd om erosie door neerslag en kosten in beheer te beperken. De lengte van de grondwal is ongeveer 200 meter. Aan de westzijde sluit de grondwal zonder onderbrekingen aan op scherm 3 (Onderdeel A). Aan de oostzijde eindigt de grondwal bij de spoorwegovergang Albert Schweitzerweg. De grondwal mag delen van scherm 3 vervangen als hiervoor ruimte is. Uitgangspunt is dat de doorgang onder het viaduct van de A27 over de spoorlijn behouden blijft met op maaiveld een minimale breedte van 5 meter. Tezamen heeft de afscherming van maatregel 3 en 9 een lengte van circa 320 meter. In de voorbereiding en uitwerking van deze grondwal wordt rekening gehouden met de voor het project HOV in 't Gooi benodigde tijdelijke bouwweg tussen Albert Schweitzerweg en het viaduct A27. Indien de grondwal vooruitlopend op de aanleg van de bouwweg wordt gerealiseerd op het beoogde tracé, dan wordt een alternatief tracé voor deze bouwweg mogelijk gemaakt.

Uitvoering: Maatregel wordt gerealiseerd door provincie Noord-Holland als onderdeel van *Project voltooiing De Groene Schakel*, in samenhang met de natuurontwikkeling Monnikenberg.

Eigendom: Grondwal is eigendom van Goois Natuurreservaat en wordt geplaatst op grondeigendom Goois Natuurreservaat. Goois Natuurreservaat is in onderhandeling met de eigenaar van de grond waarop een deel van deze grondwal is geprojecteerd. Naar verwachting zal Goois Natuurreservaat medio 2017 eigenaar zijn.

Beheer: De grondwal wordt beheerd door GNR.

Onderdeel A: Inpassing Infrastructuur, onderdeel te realiseren als er meevallers zijn

Maatregel 10: Scherm langs afrit HOV ten noorden van Zandheuvelviaduct

Beschrijving: Afscherming langs de HOV-baan (afrit A27) die de effecten van licht, geluid en beweging van verkeer op de busbaan tegenhoudt in de vorm van een gesloten en ondoorzichtig scherm. Het scherm staat bovenop het talud van de busbaan op een zo klein mogelijke afstand tot de rijbaan. De hoogte van het scherm is gebaseerd op het uitgangspunt dat de bussen 3 meter hoog zijn. Daarom is het scherm ook minimaal 3 meter hoog, gemeten vanaf het hoogste punt van de

naastgelegen asfaltverharding. De lengte van het scherm is ongeveer 280 meter. De keuze voor een scherm op deze plaats is gebaseerd op de complicaties die de aanleg van de grondwal op deze plaats geeft als gevolg van een ondergrondse gasleiding. Aan de noordzijde sluit het scherm zonder onderbrekingen aan op de afscherming die langs de A27 wordt geplaatst (maatregel 40, Onderdeel F). Aan de zuidzijde eindigt het scherm ter hoogte van de rijbaan Goyergracht-Zuid ter hoogte van het Zandheuveldviaduct onder de A27. Deze maatregel is beoordeeld als ecologisch zeer gewenst. Door het ontbreken van dekking van geraamde kosten is realisatie van deze maatregel onzeker. Indien er meevallers zijn binnen de Onderdelen A t/m E, dan worden vrijkomende budgetten benut voor realisatie van deze maatregel. Realisatie van deze maatregel heeft prioriteit boven de verlegging Goyergracht-Zuid (maatregel 11, Onderdeel A).

Uitvoering: Nader te bepalen.

Eigendom: Scherm is eigendom van provincie Noord-Holland en wordt geplaatst op grondeigendom provincie Noord-Holland.

Beheer: Het scherm wordt beheerd door provincie Noord-Holland.

Maatregel 11: Verleggen Goyergracht-Zuid

Beschrijving: Het in oostelijke richting opschuiven van de Goyergracht-Zuid waarbij de functionaliteit van de weg behouden blijft. Deze maatregel is beoordeeld als ecologisch zeer gewenst. Doel is om zo veel mogelijk aaneengesloten natuurgebied buiten de invloedsfeer van infrastructuur te brengen. Door het ontbreken van dekking van geraamde kosten is realisatie van deze maatregel onzeker. Indien er meevallers zijn binnen de Onderdelen A t/m E, dan worden vrijkomende budgetten benut voor realisatie van deze maatregel. Realisatie van deze maatregel een lagere prioriteit dan de realisatie van het scherm langs de afrit HOV ten noorden van het Zandheuveldviaduct (maatregel 10, Onderdeel A).

Uitvoering: Nader te bepalen.

Eigendom: De verlegde Goyergracht Zuid kan op eigendom van Goois Natuurreservaat worden gerealiseerd (mits een grondruil tussen Laren en Goois Natuurreservaat van gronden bij het crematorium heeft plaatsgevonden). Goois Natuurreservaat en Laren zullen na verlegging van de Goyergracht Zuid opnieuw gronden ruilen, zodat Laren de nieuwe rijbaan met berm in eigendom krijgt en Goois Natuurreservaat de nieuwe natuur op de op te rooien weg.

Beheer: Laren zal de nieuwe rijbaan met berm beheren, Goois Natuurreservaat de nieuwe natuur ter plaatse van de verwijderde weg.

Onderdeel B: Versterking Natuur

Uitvoering: Maatregelen worden gerealiseerd door provincie Noord-Holland als onderdeel van *Project voltooiing De Groene Schakel*, in samenhang met realisatie grondwallen (maatregelen 4 t/m 9, Onderdeel A). Goois Natuurreservaat is als grondeigenaar zeer nauw betrokken bij de uitvoering.

Eigendom: Natuurontwikkeling vindt plaats op eigendommen van Goois Natuurreservaat.

Beheer: De natuurontwikkelingsgebieden worden beheerd door GNR.

12 Natuurontwikkeling Anna's Hoeve

De natuurontwikkeling op Anna's Hoeve bestaat uit de hieronder beschreven onderdelen en wordt nog nader uitgewerkt. Vertrekpunt daarbij vormt de inrichtingsvisie Anna's Hoeve. De beschrijving is op hoofdlijnen en wordt in de uitwerking nader gespecificeerd.

Maatregel 12a: Bos- en heideverbinding (zoekgebied)

Beschrijving: Realiseren van een bos- en heideverbinding tussen de natuurbrug Anna's Hoeve en het gebied ten noorden van de Liebergerweg (waar een fietspad op is geprojecteerd: maatregel 20, Onderdeel C). Doel is dat de verbinding functioneert voor doelsoorten van zowel bos als heide. De heideverbinding sluit aan op het open gebied van het Laarder Wasmeer, de bosverbinding op het bosgebied ten oosten van het Laarder Wasmeer. Om de heideverbinding te realiseren zal naar verwachting 5 tot 10 hectare bos moeten worden omgevormd tot heide en open bos. Binnen de tot heide om te vormen bosgebieden blijven historische boomstructuren en waardevolle individuele bomen zo veel mogelijk behouden. De strooisellaag wordt verwijderd en afgevoerd om heideontwikkeling mogelijk te maken. Bestaande heideterreinen aan de oostzijde van Anna's Hoeve worden gebruikt als 'ruggengraad' van de heideverbinding. Langs infrastructuur wordt gestreefd naar een rand van opgaande beplanting om deze aan het zicht te onttrekken en om ecologisch waardevolle geleidelijke overgangen tussen bos en heide te creëren. Het zuidelijk deel van de bos en heideverbinding wordt ingericht als rustgebied ten behoeve van het functioneren van de natuurbrug Anna's Hoeve. Het rustgebied wordt als onderdeel van maatregel 12a begrensd door een begrazingsraster en bebording.

Maatregel 12b: Waterpartij en oevers

Beschrijving: Realisatie van een waterpartij met ecologische oever (plas-dras zone) aan de westzijde van de toeloop van de natuurbrug Anna's Hoeve ter versterking van het ecologisch functioneren van de natuurverbinding en als natuurlijke begrenzing tussen het toegankelijke deel van Anna's Hoeve en het rustgebied op en rond de natuurbrug. De waterpartij wordt gegraven en staat in open verbinding met het stelsel van vijvers op Anna's Hoeve. De waterpartij sluit aan op grondwal 6, Onderdeel A, zodat het niet mogelijk is dat mensen via deze route de natuurbrug betreden. Het plaatsen van een raster of een andere voorziening die de doorgang belemmert op grondwal 6 maakt deel uit van maatregel 12b. De waterpartij wordt zodanig gegraven dat deze direct in verbinding staat met de Bergvijver. Hierdoor ontstaat een eilandje dat bereikbaar is over de brug aan de zuidzijde van de Bergvijver. Vanaf dit eiland wordt een vlonderpad door de Bergvijver (maatregel 23, Onderdeel C) voorzien.

Aan de oevers van de Bergvijver worden ecologische plas-dras oevers gerealiseerd. Aan de zuidelijke en oostelijke oever door het verondiepen van het bestaande water. Aan de noordelijke oever door het afgraven van de bestaande steile oever. Hiervoor ontstaat ruimte doordat de Weg over Anna's Hoeve en het fietspad worden verwijderd (maatregel 30, Onderdeel E). Maatvoering van waterpartij en ecologische oevers worden in de uitwerking nader bepaald. Vrijkomende grond wordt gebruikt voor grondwallen die zijn beschreven in Onderdeel A. Indien om welke reden dan ook de waterpartij en/of oever niet kan worden gegraven, dan zal in overleg tussen partijen het beste alternatief worden gekozen.

Maatregel 12c: Poelen

Beschrijving: In en rond de bos en heideverbinding worden 5 nieuwe poelen gegraven, waarvan één als onderdeel van overige compensatiemaatregelen mitigatieplan HOV (maatregel 38, Onderdeel E).

De poelen zijn nodig om watergebonden doelsoorten (zoals ringslang en kamsalamander) optimale mogelijkheden te bieden om zich te verspreiden. Richtlijn voor planuitwerking conform poelenschets Goois Natuurreservaat (zie bijlage A van dit document): Ligging op een plek waar weinig of geen schaduw op het water valt. Afmeting van 300 tot 1000 m², diepte 1,5 meter (bij hoog grondwater), bij voorkeur grondwater (geen kunstmatige ondoorlatende laag). Noordoever ca. 1:10 en overige oevers ca. 1:5. Vrijkomende grond wordt gebruikt voor grondwallen die zijn beschreven in Onderdeel A. Indien om welke reden dan ook de poelen niet kunnen worden gegraven op de hierboven beschreven wijze, dan zal in overleg tussen partijen het beste alternatief worden gekozen.

13 Natuurontwikkeling Monnikenberg

De natuurontwikkeling op Monnikenberg wordt conform het Natuur- en landschapsplan Monnikenberg uitgevoerd en bestaat uit de hieronder beschreven onderdelen. De beschrijving is op hoofdlijnen en wordt in de uitwerking nader gespecificeerd.

Maatregel 13a: Herstel Monnikenwater

Beschrijving: Reconstructie heideven Monnikenwater door uitgraven en afvoeren van verstoorde bodems die eerder zijn gebruikt om het ven te dempen. De verstoorde bodem wordt voorzichtig afgegraven tot aan de onverstoorde laag, waarbij de ondoorlatende laag van het ven in tact wordt gelaten. Hiervoor wordt circa 35.000 m³ grond afgegraven en afgevoerd. Aandachtspunt bij dit afgraven is dat Japanse duizendknoop die in de nabijheid van het voormalig ven op een beperkte oppervlakte voorkomt niet mag worden verspreidt binnen De Groene Schakel. Op plekken waar dit nodig is wordt de ondoorlatende bodem hersteld, zodat een schijngrondwaterstand (voorjaarspeil van het ven) wordt bereikt van 2,7 meter boven NAP. Een boomgroep nabij het klooster wordt buiten de afgraving gehouden en indien hiervoor aanleiding is, kunnen in de uitwerking ook andere onderdelen buiten de afgraving worden gehouden. Door het ven wordt een vlonderpad aangelegd (maatregel 27, Onderdeel D). Vrijkomende grond wordt gebruikt voor grondwallen die zijn beschreven in Onderdeel A.

Maatregel 13b: Bos en heideverbinding (incl. poel/poelen)

Beschrijving: Realiseren van een bos- en heideverbinding tussen de natuurbrug Anna's Hoeve, de Faunatunnel Monnikenberg en het gebied ten oosten van de A27 (tot aan de Albert Schweitzerweg). Doel is dat de verbinding functioneert voor doelsoorten van zowel bos als heide. Om de heideverbinding te realiseren zal naar verwachting 5 tot 10 hectare bos moeten worden omgevormd tot heide en open bos. Het gaat hierbij om het gebied tussen Natuurbrug Anna's Hoeve en de Faunatunnel Monnikenberg en de omgeving van de voormalige kwekerij aan de oostzijde van de A27. Binnen de tot heide om te vormen bosgebieden blijven historische boomstructuren en waardevolle individuele bomen zo veel mogelijk behouden. De strooisellaag wordt verwijderd en afgevoerd om heideontwikkeling mogelijk te maken. Langs infrastructuur wordt gestreefd naar een rand van opgaande beplanting om deze aan het zicht te onttrekken en om ecologisch waardevolle geleidelijke overgangen tussen bos en heide te creëren. Binnen de heideverbinding worden minimaal 2 en maximaal 4 poelen gerealiseerd conform de randvoorwaarden van maatregel 12c. De poelen kunnen (gedeeltelijk) deel uitmaken van Ontwikkelen voormalige kwekerij (maatregel 13d, Onderdeel B). De bos en heideverbinding wordt ingericht als rustgebied ten behoeve van het

functioneren van de natuurbrug Anna's Hoeve en de Faunatunnel Monnikenberg. Het rustgebied wordt als onderdeel van maatregel 13b begrensd door een begrazingsraster en bebording.

Maatregel 13c: Ontwikkelen voormalige akker

Beschrijving: Realiseren van geschikte uitgangssituatie voor de ontwikkeling van heide op de voormalige akker aan de westzijde van landgoed Monnikenberg. De voedselrijke verstoorde bovenlaag wordt afgegraven tot aan de onverstoorde minerale bodem en afgevoerd. Dit is circa 25.000 m3 grond. In de uitwerking wordt een klein deel van de voormalige akker buiten de afgraving gehouden. Dit deel wordt ingericht als fourageerakker voor dassen die in de nabije omgeving voorkomen. Ook wordt aan de randen van de voormalige akker beplanting aangebracht als overgang tussen heide en bos of om toekomstige bebouwing en hekken in te passen in het open landschap. Door de voormalige akker zal een wandelpad worden gerealiseerd als onderdeel van Verleggen wandelpaden Monnikenberg (maatregel 28, Onderdeel D). Vrijkomende grond wordt gebruikt voor grondwallen die zijn beschreven in Onderdeel A.

Maatregel 13d: Ontwikkelen voormalige kwekerij

Beschrijving: Ter plaatse van de voormalige kwekerijgronden wordt circa 5.000 m3 voedselrijke verstoorde bovenlaag afgegraven en afgevoerd. Hiermee wordt een geschikte uitgangssituatie voor de ontwikkeling van (vochtige en droge) heide gecreëerd. In de heideontwikkeling wordt een poel geïntegreerd (onderdeel van de poelen zoals beschreven in maatregel 13b). Hierbij mag de poel groter zijn dan beschreven in de randvoorwaarden van maatregel 12c. Vrijkomende grond wordt gebruikt voor grondwallen die zijn beschreven in Onderdeel A.

Onderdeel C: Recreatie Anna's Hoeve

Onderdeel C, Recreatie Anna's Hoeve is globaal beschreven in de inrichtingsvisie Anna's Hoeve. De invulling van recreatieve maatregelen en de aard van deze maatregelen kunnen tijdens planuitwerking en participatie met gebruikers van Anna's Hoeve wijzigen. Indien geen behoefte bestaat een bepaalde recreatieve maatregel, dan kan deze ook vervallen of wijzigen in een nog niet beschreven recreatieve maatregel.

Uitvoering: Maatregelen worden gerealiseerd door provincie Noord-Holland als onderdeel van *Project voltooiing De Groene Schakel*. Goois Natuurreservaat is als grondeigenaar zeer nauw betrokken bij de uitvoering.

Eigendom: Recreatievoorzieningen worden gerealiseerd op eigendommen van Goois Natuurreservaat en gemeente Hilversum. Voorzieningen zijn na oplevering eigendom van de grondeigenaar tenzij anders wordt bepaald.

Beheer: De recreatievoorzieningen worden beheerd door de grondeigenaar waarop de voorziening is geplaatst, tenzij anders wordt overeengekomen.

Maatregel 5: Grondwal langs VWoAH >500 m ten westen ecoduct

Beschrijving: Afscherming langs de verlegde Weg over Anna's Hoeve, spoorlijn en HOV-baan die de effecten van licht, geluid en beweging van verkeer op deze infrabundel tegenhoudt in de vorm van een grondwal met daarop beplanting. De grondwal is 4 tot 5 meter hoog ten opzichte van maaiveld

en ligt op een zo klein mogelijke afstand tot de rijbaan. De grondwal is aan de basis maximaal 20 meter breed. Bij detaillering wordt gestreefd naar een zo smal mogelijke grondwal om de impact op de bestaande natuur te beperken. De taluds worden onder een helling van 1:2 of flauwer aangelegd om erosie door neerslag en kosten in beheer te beperken. De grens tussen grondwal 5 en 6 is bepaald op 500 meter afstand, gemeten vanaf de noordwesthoek van de natuurbrug Anna's Hoeve. De lengte van de grondwal is ongeveer 280 meter. Aan de oostzijde sluit de grondwal zonder onderbrekingen aan op grondwal 6 (Onderdeel A). Aan de westzijde eindigt de grondwal voorbij de aftakking naar de Mussenstraat en sluit aan op afscherming 19 (Onderdeel C).

Maatregel 14: Herstructurering parkeerterreinen Anna's Hoeve

Beschrijving: Het parkeerterrein nabij de voormalige uitspanning Anna's Hoeve wordt als onderdeel van het project HOV in 't Gooi teruggegeven aan de natuur (maatregel 38, Onderdeel E). Om het verlies aan parkeermogelijkheden nabij natuur- en recreatiegebied Anna's Hoeve te beperken wordt het bestaande parkeerterrein nabij de sportvelden vergroot. Er wordt een ontwerp gemaakt waarin dit parkeerterrein het eindpunt vormt van de Mickelerstraat waarbij de inrichting zodanig is dat nergens op het recreatieve fietspad over de Liebergerweg (maatregel 20, Onderdeel C) autobewegingen plaatsvinden. Er wordt een voorziening gemaakt die beheervoertuigen en hulpdiensten via een slagboom via het fietspad Liebergerweg toegang geeft tot het natuur- en recreatiegebied. Ook incidenteel gebruik, zoals bevoorrading van het scoutinggebouw wordt toegang via de slagboom mogelijk gemaakt.

Maatregel 15: Aansluiting wandeloversteek Mussenstraat

Beschrijving: In aansluiting op een veilige oversteekvoorziening over de verlegde Weg over Anna's Hoeve ter hoogte van de Mussenstraat (maatregel 32, Onderdeel E), worden aansluitende wandelpaden gerealiseerd tussen de Anthony Fokkerweg en het natuur- en recreatiegebied Anna's Hoeve. De wandelpaden worden gerealiseerd op de grondeigendommen van zowel de gemeente Hilversum en Goois Natuurreservaat. Waar nodig wordt ook de directe omgeving van nieuwe paden opgeknapt bijvoorbeeld door ongewenste begroeiing en/of obstakels te verwijderen. Aandachtspunt bij planuitwerking is de doorsnijding van de afscherming langs de verlegde Weg over Anna's Hoeve (maatregel 19, Onderdeel C). Hiervoor is een klaphek of wildrooster benodigd.

Maatregel 16: Herinrichting bergen Anna's Hoeve

Beschrijving: De twee bergen die in Anna's Hoeve zijn aangelegd worden opgeknapt. De opknapbeurt voor beide bergen wordt in overleg met gebruikers van Anna's Hoeve voorbereidt. Daarbij worden keuzes gemaakt over de gewenste invulling van de opknapbeurt.

Maatregel 17: Natuurlijk spelen

Beschrijving: Nabij de bebouwing aan de rand van Hilversum wordt een plek gemaakt waar kinderen worden uitgedaagd om te spelen in het bos.

Maatregel 18: Hondenuitlaatplaats

Beschrijving: Nabij de bebouwing aan de rand van Hilversum wordt, indien gewenst een plek gemaakt waar hondenbezitters hun hond kunnen uitlaten.

Maatregel 19: Afscherming langs VWoAH bij speelvijver

Beschrijving: Om de verstoringseffecten van verkeer op de verlegde Weg over Anna's Hoeve op het gebied rond de speelvijver te verminderen wordt een afscherming aangelegd tussen grondwal 5, Onderdeel A en de Liebergerweg. Er is uitgegaan van een scherm van ongeveer 1 meter hoog bovenaan het talud van de verdiept liggende weg. In de uitwerking wordt materialisering en dimensionering van de afscherming nader bepaald.

Maatregel 20: Recreatief fietspad Liebergerweg

Beschrijving: Er wordt een recreatief fietspad gerealiseerd tussen de Anthony Fokkerweg en de Goyergracht-Zuid nabij het Zandheuveldiavict in de A27. Vanaf de huidige kruising Liebergerweg-Weg over Anna's Hoeve tot de Goyergracht-Zuid is dit een nieuw fietspad dat wordt uitgevoerd in de binnen het Goois Natuurreservaat gebruikelijke verharding en breedte. Dit pad loopt min of meer rechtdoor tussen De Berg en het Laarder Wasmeer. Het bestaande fietspad tussen A. Fokkerweg en de kruising Weg over Anna's Hoeve blijft in de huidige vorm liggen. Wanneer er aanleiding is om dit pad te vernieuwen wordt het pad omgevormd tot het type fietspad dat binnen het Goois Natuurreservaat gebruikelijk is. Als onderdeel van aanleg van het fietspad wordt beplanting langs de hele route waar nodig gedund. De bomenstructuur van voornamelijk eiken en beuken langs de route wordt versterkt door het verwijderen van bos-opslag van o.a. esdoorn en Robinia en eventueel aanplant van bomen.

Maatregel 21: Recreatief fietspad A. Schweitzerweg

Beschrijving: Er wordt een nieuw recreatief fietspad aangelegd dat de Albert Schweitzerweg nabij de spoorwegovergang verbindt met het nieuw te realiseren fietspad langs de verlegde Weg over Anna's Hoeve (onderdeel van maatregel 29, Onderdeel E). Door dit recreatieve pad ontstaat de mogelijkheid om zonder omweg van Hilversum richting de spoorwegovergang te fietsen (en verder richting het zuiden). Het fietspad wordt uitgevoerd in de voor het Goois Natuurreservaat gebruikelijke verharding en breedte.

Maatregel 22: Verleggen wandelpaden Anna's Hoeve

Beschrijving: Binnen het natuur- en recreatiegebied Anna's Hoeve worden wandelpaden gerealiseerd ter vervanging van paden die zullen verdwijnen als gevolg van aanleg van infrastructuur, afschermende grondwallen en het rustgebied rond de natuurbrug Anna's Hoeve. De nieuwe paden worden zodanig aangelegd dat er geen doodlopende paden ontstaan. Langs grondwal 5 en 6, Onderdeel A wordt een nieuwe oost-westverbinding gerealiseerd die aansluit op paden rond de speelvijver, eventueel met begeleidende beplanting. Nabij het Zandheuveldiavict worden nieuwe paden gerealiseerd die aansluiten op bestaande paden aan beide zijden van de A27. Waar nu nog de Weg over Anna's Hoeve met fietspad ligt, zal na verwijdering van de verhardingen (maatregel 30, Onderdeel E) een nieuw wandelpad worden gerealiseerd. Ook op andere plekken kunnen in de planuitwerking nieuwe wandelpaden worden geprojecteerd. Alle wandelpaden worden zonder verharding aangelegd, overeenkomstig de paden zoals die in Anna's Hoeve gebruikelijk zijn.

Maatregel 23: Vlonderpad Bergvijver

Beschrijving: Vanaf het eiland dat ontstaat na het graven van de waterpartij nabij de natuurbrug (maatregel 12 b, Onderdeel B) naar de voet van de berg Anna's Hoeve, zal een vlonderpad door de Bergvijver worden aangelegd. Hierdoor blijft de rondwandelmogelijkheid rond de Bergvijver behouden en wordt betreding van de natuurbrug Anna's Hoeve voorkomen.

Maatregel 24: Vervallen

Onderdeel D: Recreatie Monnikenberg

Onderdeel D, Recreatie Monnikenberg is globaal beschreven in het Natuur- en landschapsplan Monnikenberg. De invulling van maatregelen en de aard van de beschreven maatregelen kunnen tijdens de planuitwerking nog wijzigen.

Uitvoering: Maatregelen worden gerealiseerd door provincie Noord-Holland als onderdeel van *Project voltooiing De Groene Schakel* in samenhang met realisatie grondwallen (maatregelen 4 t/m 9, Onderdeel A). Goois Natuurreservaat is als grondeigenaar zeer nauw betrokken bij de uitvoering.

Eigendom: Recreatievoorzieningen worden gerealiseerd op eigendommen van Goois Natuurreservaat en zijn eigendom van Goois Natuurreservaat.

Beheer: De natuurontwikkelingsgebieden worden beheerd door GNR.

Maatregel 25: Uitkijkpunt Monnikenberg

Beschrijving: Het uitkijkpunt ten noorden van het klooster op landgoed Monnikenberg wordt opgeknapt.

Maatregel 26: Herstructurering parkeerterrein Monnikenberg

Beschrijving: Er wordt een parkeerterrein gerealiseerd voor recreatieve bezoekers van Monnikenberg nabij de toegang tot het landgoed. Tegelijkertijd wordt de brede weg ten zuiden van het klooster, waar nu geparkeerd wordt, teruggegeven aan de natuur.

Maatregel 27: Vlonderpad Monnikenwater

Beschrijving: Door het te herstellen Monnikenwater (maatregel 13a, Onderdeel B) wordt een vlonderpad of een andere wandelvoorziening aangelegd. Hierdoor blijft de wandelmogelijkheid rond het Monnikenwater behouden en wordt betreding van het rustgebied rondom de natuurbrug Anna's Hoeve voorkomen.

Maatregel 28: Verleggen wandelpaden Monnikenberg

Beschrijving: Binnen het landgoed Monnikenberg worden wandelpaden gerealiseerd ter vervanging van paden die zullen verdwijnen als gevolg van aanleg van infrastructuur, afscherpende grondwallen en het rustgebied rond de natuurbrug Anna's Hoeve. De nieuwe paden worden zodanig aangelegd dat er geen doodlopende paden ontstaan. Langs grondwal 8, Onderdeel A wordt een nieuwe oost-westverbinding gerealiseerd die aansluit op bestaande paden. De wandeling rondom het klooster wordt verlegd via het vlonderpad Monnikenwater (maatregel 27, Onderdeel D).

Onderdeel E: Onderdelen De Groene Schakel binnen HOV-project

Over de onderdelen van de Groene Schakel die binnen het HOV project worden gerealiseerd zijn afspraken gemaakt in de voorbereidingsfase van het project HOV in 't Gooi. Deze afspraken tussen provincie Noord-Holland, Prorail en Goois Natuurreservaat zijn vastgelegd in de Overeenkomst ten behoeve van de realisatie en het beheer en onderhoud van:

- van de HOV verbinding;

- de verlegging van de Weg over Anna's Hoeve;
- delen van de Inrichtingsvisie Anna's Hoeve; en
- de Natuurbrug Anna's Hoeve

Uitvoering: Het project HOV in 't Gooi wordt uitgevoerd door Prorail in opdracht van provincie Noord-Holland.

Eigendom: De afspraken over eigendom van gronden en maatregelen/voorzieningen van onderdeel E zijn vastgelegd in de overeenkomst. De afspraken over ruiling van gronden, tijdelijk gebruik van gronden en vestiging van zakelijke rechten zijn nader gespecificeerd in bijlage 5 van de overeenkomst. De afspraken over eigendom van maatregelen/voorzieningen zijn nader gespecificeerd in bijlage 3 van de overeenkomst.

Beheer: De afspraken over beheer van maatregelen/voorzieningen van onderdeel E zijn vastgelegd in de overeenkomst en nader toegelicht in bijlage 3 van de overeenkomst.

Maatregel 29: Aanleg verlegde Weg over Anna's Hoeve

Beschrijving: De Weg over Anna's Hoeve wordt verlegd inclusief het fietspad. Als onderdeel hiervan wordt een nieuwe weg met fietspad aangelegd langs de spoorlijn. Het tracé van de nieuwe weg buigt aan de rand van Hilversum af bij het benzinestation en loopt langs de speelstrook langs de Anthony Fokkerweg richting de spoorlijn. Er wordt een aansluiting gerealiseerd op de Mussenstraat voor autoverkeer. De weg is aan de rand van Hilversum op twee plaatsen oversteekbaar voor voetgangers en op één plaats voor fietsers (maatregelen 31 en 32, Onderdeel E). De verlegde weg volgt de spoorlijn tot voorbij de A27 en buigt daar af in noordelijke richting. Daarna loopt de weg zo dicht mogelijk tegen de A27 aan tot aan het Zandheuvelviaduct. Daar wordt een aansluiting gerealiseerd op de Goyergracht-Zuid, met een oversteek voor wandelen en fietsen en buigt de weg af naar het oosten, waar deze aansluit op de Zandheuvelweg.

Maatregel 30: Verwijderen Weg over Anna's Hoeve incl. fietspad

Beschrijving: De Weg over Anna's Hoeve wordt verlegd inclusief het fietspad. Als onderdeel hiervan wordt de oude weg en het fietspad erlangs verwijderd tussen de huidige kruising Liebergerweg en de huidige afslag Goyergracht-Zuid. Alle verhardingen en puinfunderingen van de weg en het fietspad worden uit het natuurgebied afgevoerd. Ook de wegverlichting wordt inclusief de ondergrondse elektriciteitskabels verwijderd. De telecom kabel langs de bestaande weg wordt verwijderd of verlegd. Oplevering conform de afspraken over de staat van oplevering van gronden. Hierdoor vormt deze kabel geen belemmering bij het maken van natuurvriendelijke oevers langs de Bergvijver (maatregel 12 b, Onderdeel B). Het vrijkomende terrein wordt als natuur (bos en/of heide) ingericht. Daarbij wordt op het tracé van de weg een onverhard wandelpad gerealiseerd.

Maatregel 32: Realiseren veilige oversteekplaats VWoAH Mussenstraat

Beschrijving: Op de plaats waar de verlegde Weg over Anna's Hoeve een aansluiting krijgt op de Mussenstraat, wordt een veilige oversteekplaats voor wandelen gerealiseerd. De aansluiting van wandelpaden op deze oversteekplaats wordt gerealiseerd als onderdeel van maatregel 15, Onderdeel C.

Maatregel 33: Natuurbrug Anna's Hoeve met toelopen

Beschrijving: Ten zuiden van de Bergvijver wordt de natuurbrug Anna's Hoeve gerealiseerd als onderdeel van de ecologische verbindingszone De Groene Schakel. De Natuurbrug overspant de verlegde Weg over Anna's Hoeve, het fietspad erlangs, de spoorlijn Hilversum-Baarn en de HOV-baan. De natuurbrug is geschikt voor de doelsoorten waarop ook de andere natuurbruggen op de Heuvelrug zijn gedimensioneerd. De natuurbrug heeft een functionele breedte van minimaal 50 meter en toelopen met een hellingshoek van 1:10 of meer. De leeflaag bestaat uit minimaal 80 cm aangewaste grond. Deze grond is vergelijkbaar met het van nature aanwezige zand in de nabije omgeving en humus- en leemarm op de plaatsen waar heide, schraal grasland of open zand wordt nagestreefd. Op plaatsen waar bos of struweel wordt nagestreefd kan in de leeflaag grond met een hoger humusgehalte worden toegepast. De toegepaste grond in de leeflaag dient vrij te zijn van puin en wortelstokken van Japanse duizendknoop. Bij de uitwerking van de plannen voor de natuurbrug vormt de Inrichtingsvisie natuurbrug Anna's Hoeve en de Leidraad faunavoorzieningen, MJPO 2013 uitgangspunt.

Maatregel 34: Afscherming fly-over en op ecoduct

Beschrijving: Ter plaatse van de fly-over wordt aan beide zijden van de HOV-baan een gesloten en ondoorzichtig scherm geplaatst dat de effecten van licht, geluid en beweging van verkeer op de busbaan tegenhoudt. Het scherm staat bovenop het talud op een zo klein mogelijke afstand tot de rijbaan. De hoogte van het scherm is gebaseerd op het uitgangspunt dat de bussen 3 meter hoog zijn. Daarom is het scherm ook minimaal 3 meter hoog, gemeten vanaf het hoogste punt van de naastgelegen asfaltverharding. In de binnenbocht sluit dit scherm zonder onderbrekingen aan op scherm 1 en 2, Onderdeel A. In de buitenbocht loopt het scherm vanaf de berm A27 door tot aan het punt waar het de onderzijde van het scherm het maaiveld van de toeloop van natuurbrug Anna's Hoeve raakt. Vanaf dat punt wordt de afscherming voortgezet in de vorm van een grondwal met beplanting die gelijk is aan de afscherming langs de randen van de toeloop van de natuurbrug. Het brugdek van de natuurbrug Anna's Hoeve wordt afgeschermd met schermen van 2,2 meter hoogte ten opzichte van de bovenkant van de leeflaag/maaienveld op het brugdek. Langs de randen van de toeloop van de natuurbrug wordt de afscherming gerealiseerd door middel van grondwallen van 2,2 meter hoog die aansluiten op de schermen op het brugdek en op de afschermende grondwallen 6,7 en 8 uit Onderdeel A. De afscherming langs de zuidoostelijke toeloop sluit aan op het scherm in de buitenbocht van de HOV-baan. Aanvullend op de afschermende grondwallen zijn wildkerende rasters nodig (zie maatregel 35)

Maatregel 35: Geleidende combirasters langs alle nieuwe infrastructuur

Beschrijving: De HOV-baan en de verlegde Weg over Anna's Hoeve worden op alle plekken waar deze door of langs natuurgebieden lopen uitgerasterd voor klein en groot wild. Hierdoor worden aanrijdingen tussen dieren en voertuigen voorkomen en worden dieren naar de veilige passages (natuurbrug of faunatunnel) geleid. De rasters vormen samen met schermen (maatregel 1,2,3 Onderdeel A en de schermen binnen maatregel 34 Onderdeel E) een gesloten systeem zonder 'gaten'. De rasters zijn zogenoemde combirasters van 2,2 meter hoog die alle soorten klein en groot wild tegenhouden. Conform de leidraad faunavoorzieningen worden uittreedvoorzieningen gemaakt waardoor dieren die aan de verkeerde kant van het raster terechtkomen terug kunnen naar de goede kant van het raster. Op de plaatsen waar schermen worden geplaatst die niet passeerbaar zijn voor

klein en groot wild (maatregel 1,2,3 Onderdeel A en de schermen binnen maatregel 34 Onderdeel E) kan het raster vervallen. Aandachtspunt is daarbij dat onmogelijk wordt gemaakt dat dieren onder de schermen door kunnen. Op plaatsen waar een afschermd grondwal is geprojecteerd zijn de wildkerende combirasters wel noodzakelijk. Hier wordt het raster tussen de infrastructuur en de grondwal geplaatst, zo dicht mogelijk bij de infrastructuur. Rasters zijn in eigendom en beheer van de wegbeheerder van de naastgelegen infrastructuur, tenzij hieronder anders aangegeven.

Langs de HOV worden de rasters geplaatst langs de afrit A27. Het HOV raster wordt aangesloten op de rasters die door Rijkswaterstaat langs de A27 worden geplaatst. Ter hoogte van de Goyergracht-Zuid wordt een wildrooster geplaatst in een korte onderbreking van het raster. Indien het gewenste scherm langs de afrit wordt gerealiseerd (maatregel 10, Onderdeel A) dan kan het raster daar waar het scherm wordt geplaatst komen te vervallen. De hoogte van de rasters ter hoogte van het Zandheuveldiavict is afhankelijk van de vormgeving en functionaliteit van de faunapassage die hier wordt gerealiseerd (zie maatregel 36, Onderdeel E).

Langs de HOV en de verlegde WoAH worden combirasters geplaatst op de keerwanden langs de randen van de natuurbrug ter plaatse van de afschermd grondwallen en aansluitend op de schermen op de natuurbrug en aan de buitenbocht van de HOV-baan. Voor deze rasters op de rand van de toeloop naar de natuurbrug geldt voor eigendom en beheer hetgeen wordt beschreven bij maatregel 33. Goois Natuurreservaat kan een signaleringsfunctie vervullen en kan onderhoud uitvoeren in opdracht van Prorail.

Ten westen van de natuurbrug loopt het combiraster vanaf het scherm op de natuurbrug door tot voorbij de twee faunatunnels (maatregel 37, Onderdeel E) en sluit aan op het raster dat is geplaatst op de grens van het eigendom van Tergooi ziekenhuis en Goois Natuurreservaat.

Langs de verlegde Weg over Anna's Hoeve wordt het combiraster geplaatst tussen de Liebergerweg en het scherm op de natuurbrug Anna's Hoeve. Bij de wandeloversteek ter hoogte van de Mussenstraat wordt een doorgang met wildrooster gemaakt. Tussen het scherm op de natuurbrug en scherm 1 langs de HOV (Onderdeel A) wordt combiraster geplaatst achter grondwal 7 (Onderdeel A).

Aan de oostzijde van de A27 wordt een raster geplaatst langs de verlegde Weg over Anna's Hoeve tussen het Prorail-raster langs de spoorlijn en de Albert Schweitzerweg. Er worden twee onderbrekingen gemaakt met wildroosters ten behoeve van recreatieve paden. Een bij het fietspad richting spoorwegovergang Albert Schweitzerweg (maatregel 21, Onderdeel C) en een bij de oversteek voor wandelaars ter hoogte van het Zandheuveldiavict.). De hoogte van het te plaatsen raster is onderwerp van gesprek. De keuze wordt gemaakt samen met de keuze voor vormgeving en functionaliteit van de faunapassage Zandheuveldiavict (zie maatregel 36, Onderdeel E).

Maatregel 36: Faunapassage Zandheuveldiavict

Beschrijving: De faunapassage Zandheuveldiavict zal door de aanleg van de HOV en verlegging Weg over Anna's Hoeve moeten worden aangepast om haar functionaliteit te behouden. In overleg met bevoegd gezag (Rijkswaterstaat en Provincie Noord-Holland) zal worden bepaald of de passage wordt afgewaardeerd tot een passage voor klein wild alleen, of dat de passage geschikt moet blijven voor klein en groot wild. Hierbij wordt ook een keuze gemaakt over de benodigde hoogte van rasters langs de VWoAH ten oosten van de A27 (zie laatste beschreven deel maatregel 35, onderdeel E).

Indien de passage alleen geschikt wordt gemaakt voor klein wild, worden onder de verlegde Weg over Anna's Hoeve en de HOV-baan faunatunnels aangelegd met een breedte van minimaal één meter en een hoogte van minimaal 0,75 meter. Om te voorkomen dat kleine dieren tussen de twee

faunatunnels op de infrastructuur komen wordt het gebied tussen de twee faunatunnels uitgerasterd voor klein wild. Het scherm tussen de passage en de infrastructuur blijft behouden. Ter plaatse van het scherm zijn geen rasters benodigd indien het scherm klein wild tegenhoudt.

Indien de passage geschikt wordt gemaakt voor zowel klein als groot wild, wordt aanvullend op bovenstaande het raster langs zowel de HOV als de verlegde Weg over Anna's Hoeve ter hoogte van het zandheuvelviaduct passeerbaar gemaakt voor groot wild zodat een passage mogelijk wordt. Om te voorkomen dat groot wild tijdens de passage wordt aangereden wordt de snelheid van verkeer op de passage teruggebracht tot een niveau dat ongelukken voorkomt. In zowel de HOV als de verlegde Weg over Anna's Hoeve worden wildrasters geplaatst die voorkomen dat groot wild vanaf de passage de HOV, verlegde Weg over Anna's Hoeve en A27 op kan lopen.

Maatregel 37: Twee faunatunnels ten westen van natuurbrug Anna's Hoeve voor klein wild

Beschrijving: Ten westen van de van de natuurbrug Anna's Hoeve worden voor klein wild twee faunatunnels aangelegd onder de bundel van infrastructuur (HOV, spoor, verlegde Weg over Anna's Hoeve incl. fietspad). De faunatunnels worden zodanig aangelegd dat deze in Anna's Hoeve een toegang hebben ten noorden van het combiraster en in Monnikenberg aan de zuidkant van het combiraster. De faunatunnels hebben een binnendiameter van minimaal 40 cm en dienen boven de hoogste grondwaterstand aangelegd te worden op een manier die voorkomt dat er water in blijft staan. De tunnelmonding wordt in samenhang met de grondwallen 6 en 8 uitgewerkt waarbij optimaal functioneren wordt nagestreefd.

Maatregel 38: Overige compensatiemaatregelen mitigatieplan HOV

Beschrijving: Vanuit het project HOV worden maatregelen uitgevoerd op de negatieve effecten van het project op de natuur te mitigeren. Deze maatregelen vloeien gedeeltelijk voort uit wettelijke verplichtingen. Alle onderstaande compensatiemaatregelen (ook de als extra aangemerkte niet wettelijke maatregelen) behoren tot de overige compensatiemaatregelen en zullen als onderdeel van het HOV project worden uitgevoerd. De mitigatiemaatregelen zijn in detail beschreven in het mitigatieplan ecologie HOV in 't Gooi van 27 juni 2016.

1. Ter compensatie van verlies aan onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische hoofdstructuur) worden verschillende gebieden tot natuurgebied ingericht en begrensd als NNN. Het gaat om de Weg over Anna's Hoeve, het terrein ten oosten van het scoutingclubhuis, het parkeerterrein ten zuiden van het scoutingclubhuis en de compensatiegronden op Crailo.
2. Om verlies aan nestgelegenheid van roofvogels en vleermuizen te compenseren worden vooruitlopend op uitvoering van het project kunstnesten, en alternatieve verblijfplaatsen in bomen opgehangen.
3. Ten behoeve van vleermuizen worden hop-overs gerealiseerd en wordt verlichting bij infrastructuur beperkt of aangepast.
4. De poel in Anna's Hoeve die is gelegen in de oksel van de A27/spoorlijn zal worden gedempt voor de aanleg van het grondlichaam van de fly-over. Vooruitlopend op de werkzaamheden wordt een alternatieve poel gerealiseerd. Uitgangspunten voor aanleg conform beschrijving maatregel 12c poelenplan.
5. De passage onder de A27 langs het spoor blijft passeerbaar voor de doelsoorten van De Groene Schakel en vleermuizen. Langs het spoor wordt een scherm aangelegd conform de

uitgangspunten zoals beschreven in Maatregel 3, Onderdeel A. Hierbij geldt een hoger ambitieniveau dan is beschreven in het mitigatieplan.

6. Tijdens werkzaamheden wordt zodanig gewerkt dat beschermde soorten uit bouwterreinen worden geweerd of geen hinder ondervinden.

Onderdeel F: Onderdelen De Groene Schakel binnen A27-project

Rijkswaterstaat zal tussen 2017 en 2019 de A27 tussen knooppunt Eemnes en Utrecht verbreden. Tezamen met de wegverbreding voert zij maatregelen uit ten behoeve van natuur. Binnen De Groene Schakel zijn de faunatunnel Monnikenberg en de afscherming A27 het meest in het oog springend.

Uitvoering: Het project Verbreding A27 wordt uitgevoerd door 3Angle in opdracht van Rijkswaterstaat. Afspraken tussen provincie Rijkswaterstaat en Goois Natuurreservaat hierover zijn vastgelegd in een (reeds getekende) *Uitvoeringsovereenkomst voor de aanpassingen aan Rijksweg A27 en de infrastructuur en terreinen in beheer bij de Stichting Gooisch Natuurreservaat*.

Eigendom: De maatregelen uit Onderdeel F worden buiten de grondeigendommen van Goois Natuurreservaat uitgevoerd. Goois Natuurreservaat heeft aanvullend ingestemd met de voorstellen van 3Angle voor realisatie van een aantal in overleg nader uit te werken natuurmaatregelen op grondeigendom van Goois Natuurreservaat.

Beheer: Goois Natuurreservaat zal het beheer van de leeflaag in de faunatunnel Monnikenberg op zich nemen. Ook zal Goois Natuurreservaat het beheer verzorgen van de door 3Angle voorgestelde in overleg nader uit te werken natuurmaatregelen op grondeigendom van Goois Natuurreservaat.

Maatregel 39: Faunatunnel Monnikenberg

Beschrijving: Ten noorden van het klooster op Monnikenberg wordt een grote faunatunnel onder de A27 gerealiseerd. De tunnel is geschikt voor de doelsoorten van De Groene Schakel. De hoogte is 5,5 meter en de breedte 40 meter. Tussen de rijbanen zal licht in de tunnel kunnen toetreden.

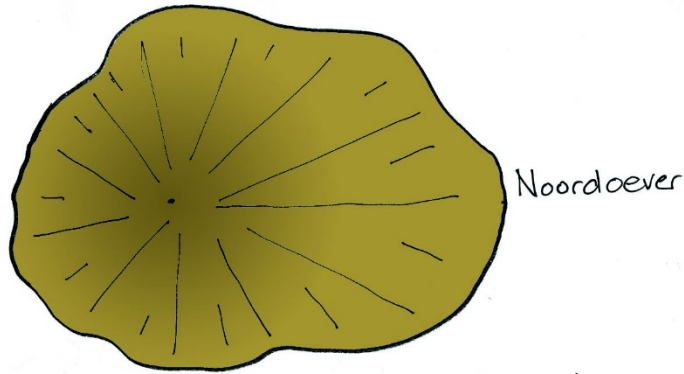
Maatregel 40: Afscherming A27

Beschrijving: De gehele A27 wordt uitgerasterd met wildkerende combirasters. Daarnaast worden maatregelen genomen om de effecten van licht, geluid en beweging op De Groene Schakel te verminderen.

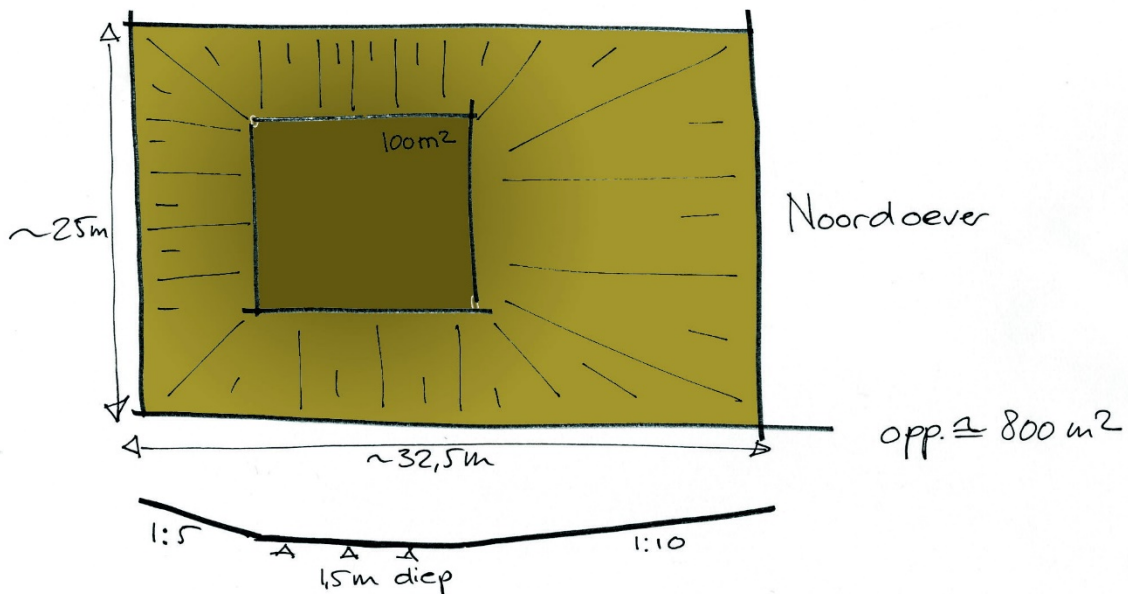
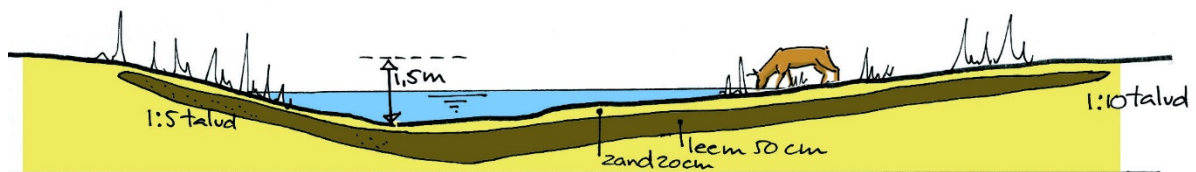
Bijlage A: Poelenschets GNR

Schets poelen met eerste aanzet hellingen en maatconsequenties

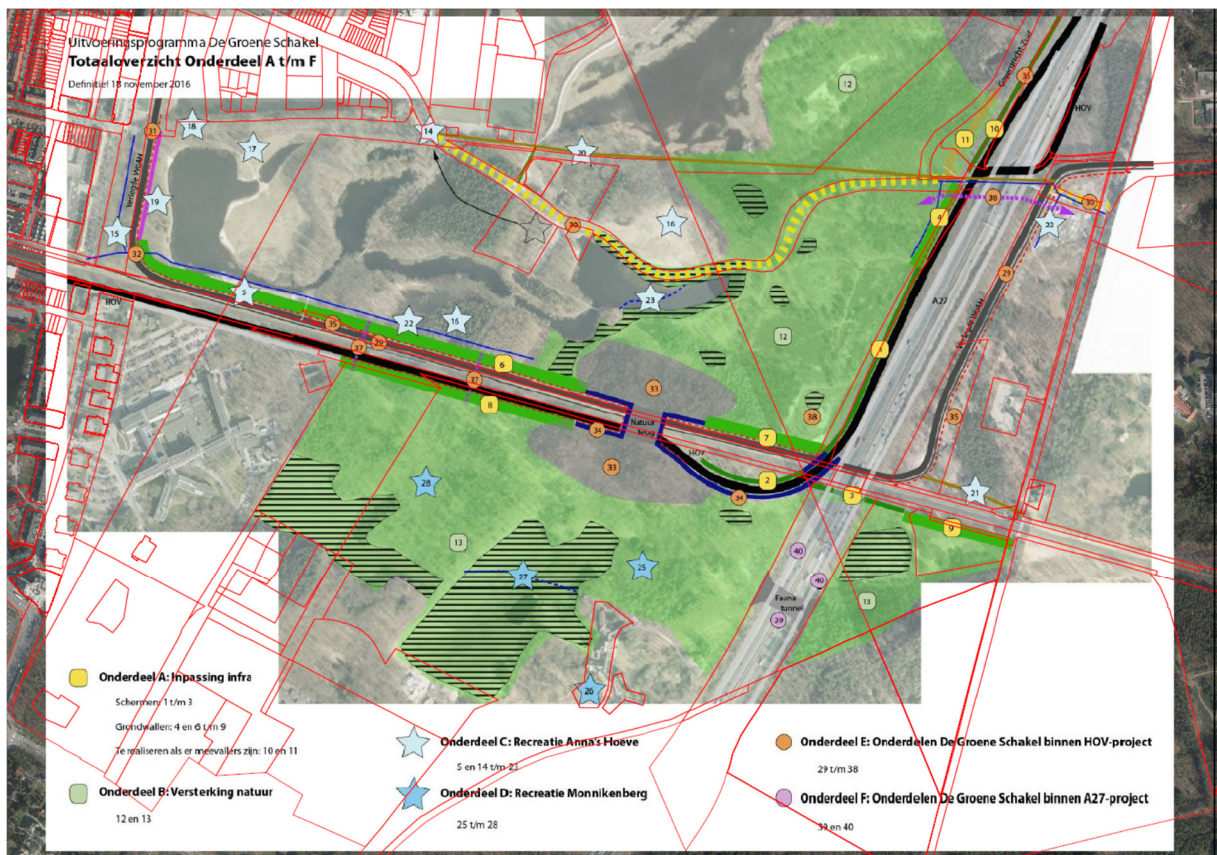
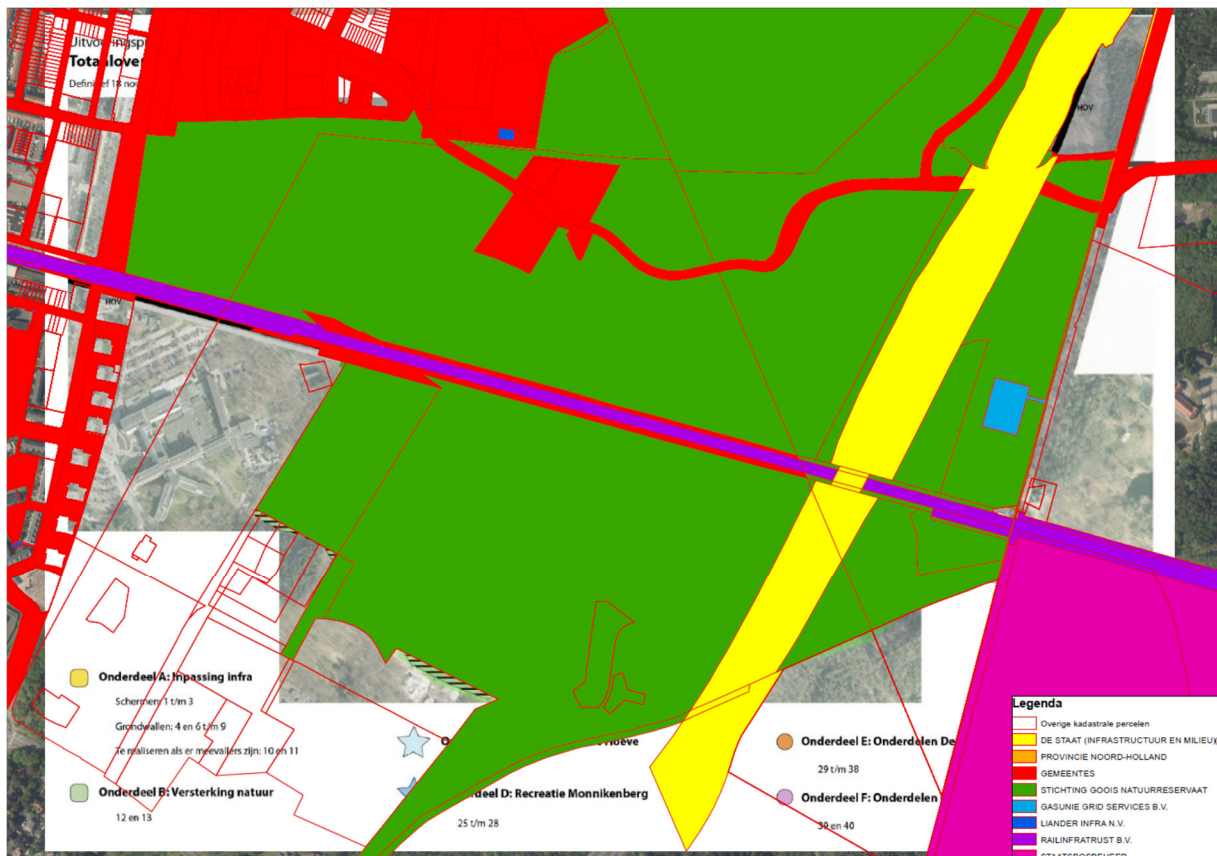
Uitgangspunt is een noordoever met 1:10 helling, overige oevers 1:5 helling en een diepste punt van 1,5 meter.

Variante met diepste punt 1,5 m = totaal $\pm 300 \text{ m}^2$

Bijlage 3: Eigendomssituatie

Bijlage 4: Risicodossier maart2017+nov2017

Voltooing Groene Schakel

Projectnummer: Projectnummer

RID [R000]	Bron	Status Risico	Risico [45 Risico's Actief]	Oorzaak	Gevolg	Thema	Maatregelen
R001	Beleid	Actief	Planologische procedures / vergunningen en ontheffingen (die betrekking hebben op natuurontwikkeling Anna's Hoeve) worden niet volgens huidige planning doorlopen. (Betreft o.a. graven poelen, waterpartijen / natuurvriendelijke oevers waarvoor mogelijk een in de planning niet voorziene bestemmingsplsn wijziging nodig is, zie R047)	- Vereniging tot behoud Anna's hoeve > wensen geen wijzigingen in het gebied en zijn daarom tegen de voorgestelde ontwikkelingen. Met name de afnemende toegankelijkheid van Anna's hoeve is een issue. - Bewoners / politiek rondom Anna's hoeve sluiten zicht bij de vereniging aan	- Vertraging - Meerkosten	ANNA'S HOEVE / MONNIKENBERG / BEWONERS	- Goed in kaart brengen benodigde toestemmingen, inclusief maatregel 10 en 11 - Tijdig aanvragen vergunningen / starten procedures - Onderzoeken terugvalopties
R002	Beleid	Actief	Door de vereniging 'Vrienden van 't Gooi' onvoldoende bij de ontwikkeling te betrekken, zeggen ze het vertrouwen in de totale ontwikkeling op. (Kans is klein, gevolg aanzienlijk)	- Vereniging 'Vrienden van 't Gooi' zijn voorstander van een natuurlijke verbinding en staan achter het plan voor hersituering van de weg over Anna's hoeve en zijn actief betrokken bij de totale ontwikkeling.	- Moeizamere besluitvorming - Vertraging	ANNA'S HOEVE / MONNIKENBERG / BEWONERS	- Betrekken vereniging - Rekening houden met wensen en eisen - (onderdeel van breder omgevingsmanagement)
R003	Beleid	Actief	Zusters keren zich tegen herinrichting Monnikenberg	- Invloedrijk (via juridische procedures tegen vergunningen / plannen) klooster op monnikenberg is momenteel voorstander. (maar als het ontwerp anders wordt, dan zal er weerstand komen) - Er is reeds een overeenkomst met het klooster getekend m.b.t. de inrichting van het gebied - Het ontwerp is nog niet vastgesteld en kan nog wijzigen op onderdelen, cruciaal is (beperking) toegankelijkheid vanuit woonwijk	- Moeizamere besluitvorming - Vertraging	ANNA'S HOEVE / MONNIKENBERG / BEWONERS	- Inventariseren welke contractuele afspraken tussen GNR en de susters bestaan, relevant voor VGS - Zusters structureel informeren over planproces en realisatie - Afspraken tussen zusters en GNR nakomen
R010	Beleid	Actief	Natuurlijke scheiding tussen open gebied en stiltegebied blijkt niet mogelijk	Afschermdende waterpartij kan niet op de gewenste locatie worden gerealiseerd (vanwege aardkundigmonument / bestemmingsplan Hilversum / beschermd status Dudok ontwerp vijver)	* Verlies aan stiltegebied * Oplopende kosten vanwege aanvullend benodigde afscherming * De functionaliteit van de ecologische verbinding vermindert.	ANNA'S HOEVE / MONNIKENBERG / BEWONERS	- Mogelijkheden bespreken met gemeente Hilversum en OD - Inventariseren alternatieven voor afsluiting (waaronder niet dieper dan 1 meter graven, vochtige biotoop creëren, rasters aanbrengen)
R011	Beleid	Actief	Samenwerking tussen de betrokken partijen faalt (betreft het organisatorische aspect; het fysieke aspect is verwoord in R023, beheersmaatregelen R023 zijn ook deels van toepassing voor R011)	* SOK VGS bevat losse eindjes * Onduidelijkheid over gestelde inspanningsverplichting vanuit de SOK * Oplopende kosten leiden tot oplopende spanningen tussen betrokken partijen * Verwachtingen, rolverdeling > in projectgroep. Wie doet wat? Hoe gaan we samenwerken?	* Integrale aanpak wordt losgelaten * Project wordt stilgelegd * Project wordt beëindigd	ANNA'S HOEVE / MONNIKENBERG / BEWONERS	- Bevorderen samenwerking op organisatorisch en bestuurlijk vlak, bijvoorbeeld door gezamenlijk teamuitje, excusie bestuurders etc. - Zie maatregelen bij risico R023
R012	Beleid	Actief	In verdere planvorming discussie over de bijdragen vanuit de betrokken partijen	* Budget is samengesteld vanuit verschillende potjes met ieder eigen eisen en randvoorwaarden * BTW verrekening niet voldoende duidelijk	* Procesverstoring * Tijdsgevolg (bespreken in stuurgroep)	ANNA'S HOEVE / MONNIKENBERG / BEWONERS	- BTW verrekening tot in detail laten uitwerken door financieel deskundigen zodat duidelijk wordt waar eventuele risico's liggen. - Financiële paragraaf in projectplan expliciet laten vaststellen door stuurgroep
R013	Beleid	Actief	Trace's bestaande en door raakvlakprojecten te verleggen K&L onbekend en verlegging niet specifiek begroot	Op locatie antony fokkerweg, gemaal, grondwal, putten >>ligging en locatie K&L ls nu nog niet scherp.	* Extra kosten * Vertraging in de werkzaamheden * Budget komt verder onder druk te staan	CONDITIONERING	- Zsm inventariseren ligging K+L - Monitoren en indien nodig beïnvloeden verlegging K+L door raakvlakprojecten (bijvoorbeeld voorkomen trace in monding faunatunnel) - Bij inrichting zoveel mogelijk relening houden met geïnventariseerde tracés
R018	Beleid	Actief	De beoogde functionaliteit van de ecologische verbinding wordt niet (geheel) behaald	Het project heeft veel raakvlakken, welke effect hebben op de uiteindelijke uitvoering van het project (zowel kwalitatief als kwantitatief) en deze hebben allen een risico met een gevolg voor de uitvoering	- Het gewenste doel van het totale project wordt niet behaald - Draagvlak voor het project (en natuurprojecten in het algemeen) vermindert		- Maatregelen HOV: aangehaakt blijven vanuit VGS, contractuele afspraken bewaken (GNR) en escalatie via directie (PNH), stevig configuratiebeheer en regulier voortgangsbewaking - Maatregelen VGS: interne technische configuratie en projectbeheersing op alle vlakken zorgvuldig bepalen (PVA) en uitvoeren - In beeld brengen alle raakvlakprojecten met risico, zodat ze systematisch kunnen worden gedetailleerd en afspraken kunnen worden gemaakt over hoe hiermee om te gaan.

RID [R000]	Bron	Status Risico	Risico [45 Risico's Actief]	Oorzaak	Gevolg	Thema	Maatregelen
R019	PG VGS	Actief	Verzet tegen raakvlakprojecten straalt af op VGS	- Raakvlak projecten gaan eerder in uitvoering - Andere projecten communiceren niet 'vooruit' - Projectmoeheid, lange looptijd, positief einde elders wordt niet gezien - Belanghebbenden zijn onvoldoende meegenomen in de communicatie, zowel voor- als tegenstanders - VGS is sluitstuk van het programma, absorptievermogen omgeving sterk verminderd door uitvoering eerdere projecten	- Bezwaar- en beroepsprocedures - Scopewijzigingn door politieke draai	Omgeving en maatschappelijk	- Overallorganisatie boven de projecten opzetten - Elkaar goed informeren - Gezamenlijke strategie afspreken - Open, transparant en structureel communiceren met organisaties en individuen - Belofte nakomen: 1 a 2 participatiesamenleving in ontwerpproces - Stakeholderanalyse uitvoeren - Voorkomen van te voorzichtige communicatie - Kernboodschap samenstellen als 'wenkend perspectief' op basis van inrichtingsvisie Annas Hoeve (Laren/H'sum/GNR), Natuur en landschapsplan Monnikenberg (GNR) en Uitvoeringsprogramma VGS - PMG (PNH) - Gezamenlijk (integraal) zorgen voor tijdige communicatie - Zo snel als mogelijk communicatie vanuit project HOV in't Gooi dat deze werkzaamheden straks nodig zijn (globaal) - Specifieke communicatie en afgestemd op partners en omgeving en stakeholders op verschillende niveaus en op verschillende methodes, waarbij ook de gemeentelijke en provinciale politiek is betrokken (en uiteraard GNR)
R020	PG VGS	Actief	Politiek draagvlak vermindert	- Verkiezingen veranderen politiek draagvlak gemeente Hilversum in ongunstige zin - Individuele tegenstanders vinden in verkiezingstijd meer aansluiting bij politiek - Concessies tijdens verkiezingscampagne of tijdens formatie - Omgeving en bestuur onvoldoende betrokken bij de plannen	Scopewijzigingen	Omgeving en maatschappelijk	- Nazien partijprogramma's op onderwerp natuurbouw - Politieke partijen informeren over bestaande afspraken, zodat deze goed in de programma's worden vertaald - Evaluatie bezwaarprocedures met appellanten - zie ook maatregelen R019
R021	PG VGS	Actief	Werkzaamheden en afsluiten recreatiegebied (m.n. Anna's Hoeve) leiden tot dusdanige weerstand, dat het project niet verder kan.	- Onttrekken recreatie ten gunste van natuur - Afsluiting rustgebied onvoldoende bestuurlijk vastgelegd	- Aanpassing scope, concessies aan belanghebbenden - Na ingebruikname worden hekken veelvuldig gesloopt	Omgeving en maatschappelijk	- Weerstand in beeld krijgen, bestuurders betrokken houden - Via stuurgroep (via projectgroep) bestuurders elkaar laten stimuleren de rug recht te houden, mochten er politieke conflict situaties voorkomen - Sterke communicatie, al in plan van aanpak aandacht aan besteden - Benadrukken dat niet meer dan noodzakelijk wordt afgesloten - Benadrukken wat men ervoor terugkrijgt ("what's in it for me?" > o.a. upgrade toegankelijkheid noordzijde) - Afsluiting gebieden opnemen in kernboodschap - Draagvlak voor afsluiting intern borgen - Inspraakmogelijkheden en -onmogelijkheden verkennen (bijvoorbeeld: 9ha rustgebied is niet onderhandelbaar, plaats van de hekken mogelijk wel, eventueel eens per 2 weken toegang onder begeleiding etc.)

RID [R000]	Bron	Status Risico	Risico [45 Risico's Actief]	Oorzaak	Gevolg	Thema	Maatregelen
R023	PG VGS	Actief	Problematische uitvoering op raakvlakken andere projecten, bijvoorbeeld ter hoogte van busbaan en grondwal	- Tegengestelde belangen HOV / A27 versus VGS - Meerdere opdrachtnemers en opdrachtgevers werken in hetzelfde gebied - Raakvlakprojecten komen kritieke afspraken of deadlines niet na - Werkzaamheden niet tijdig besproken en afgestemd - Het programma van een van de partijen is in de loop van de tijd veranderd, zonder dat daarover met alle raakvlakprojecten overleg over is gevoerd. - Benodigde / gewenste / gecontracteerde werkruimte van tegen elkaar aanliggende projecten conflicteert - Gebied kan cumulatie van bouwverkeer niet aan	- Afwijkingen zonder impactanalyse, vertragingen, hogere kosten, verlies van efficiency, verlies van synergie - Effecten op de uitvoeringsmogelijkheden en mogelijk aanpassing van het contract. - Kans dat meer ruimte nodig is voor aanpalende zaken als eerste project onverhoed meer ruimte nodig heeft dan gepland - Inefficiëntie in uitvoering - Lastige communicatie: 2 x kappen, dubbele bouwhekken etc.	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- Inrichten platform voor projectdirecteuren - Inrichten escalatielijnen - Zo veel mogelijk operationele verbindingen leggen tussen projecten (Maarten) - Opzetten integrale planning - Protocol voor wijzigingen, waarbij standaard consequenties voor andere projecten worden onderzocht - Verrekening van meerkosten door wijzigingen tussen de projectonderdelen en/of bijdrage van derden - Met name bij HOV en contract 6: beperken aantal contracten / opdrachtnemers en opdrachtgevers - Instellen van overkoepelende communicatie partner en daar de zaken op hoofdlijnen afstemmen - Bepalen juiste boodschap per project en programma - 'Tijdig onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor 'meeliften' op andere (deel)projecten, uitgebreide raakvlakanalyse, werk met werk maken, integraal configuratiemanagement - zie ook R019
R025	PG VGS	Actief	Uitvoeringsmaatregelen verkrijgen geen of onvoldoende vergunningen / toestemmingen	- Complexe planologische situatie: 4 bestemmingsplannen, PIP, PMV, WNB - Bestemmingsplannen zijn stringent - Vergunningen zijn niet tijdig aangevraagd - Rechter oordeelt anders dan verwacht - Op basis van onderzoeksresultaten ecologie, archeologie of NGE kan geen vergunning worden afgegeven	Vertraging, mogelijk showstopper	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- Één nieuw inpassingsplan i.p.v. aanpassing bestaande kaders - Tijdig aandacht voor planologisch kader - Extreme zorgvuldigheid in het proces - Snel concretiseren maatregelen - Analyse benodigde vergunningen
R028	PG VGS	Actief	Recreatiedruk op gebied Monnikenberg neemt sterk toe doordat afluiting ecozone aan zuidzijde spoor in het geding komt.	Politiek zwicht voor druk bewoners om kloosterterrein toegankelijker te maken	- Functieverlies ecoduct doordat noodzakelijke inrichting van de ecozone wordt onvoldoende ingevuld - Natuurschakel functioneert niet zoals beoogd, natuurwaarde Monnikenberg neemt af - Juridische procedures omdat afspraken met zusters worden geschonden	Omgeving en maatschappelijk	- Transparante en afgestemde communicatie naar diverse groepen - Aanvullende maatregelen afschermen nieuwe locatie zusters - Overleg met vertegenwoordigers zusters en GNR om tot een oplossing te komen
R030	PG VGS	Actief	Verzet tegen bomen kap: er wordt bezwaar gemaakt tegen de verleende kapvergunning, er ontstaat (meer) weerstand tegen de natuurontwikkeling	Cumulatie van kap opgave uit meerdere projecten (A27, HOV, VGS)	- Vertraging, verminderd draagvlak, imagoschade project en betrokken partijen - Grondwallen worden niet of later gerealiseerd, waardoor gebied onvoldoende functioneert - zie ook R019: als hier verzet is, kan dit escaleren naar andere werkzaamheden en plannen	Omgeving en maatschappelijk	- Nu al communiceren dat er straks een aansluitend plan wordt gemaakt waarbij ook bomen op korte termijn weg moeten, maar herplant en herinrichting van het terrein meteen weer wordt aangepakt - Bomenkap expliciet voorbepreken met bestuurders / politiek - zie ook R029
R031	PG VGS	Actief	Belanghebbenden maken bezwaar tegen nieuwe regelgeving en/of uitvoering van (deel-)projecten.	- Regelgeving honden en toegankelijkheid wordt aangepast, omdat een rustgebied rond de natuurbrug / faunatunnel noodzakelijk is - Regelgeving / beleid m.b.t. mountainbikers wordt aangepast	- Vertraging, verminderd draagvlak, imagoschade project en betrokken partijen - zie ook R020 en R030, nu specifiek op doelgroepen, als deze zich gaan roeren zal dit ook effecten hebben op de omgeving en kan de weerstand aanmerkelijk groter worden	Omgeving en maatschappelijk	- In beeld brengen alle specifieke groepen en bezien of daar een vertegenwoordiging te benaderen is - Deze groepen / vertegenwoordigers vroegtijdig betrekken bij de planvorming en uitvoering van werkzaamheden - Vooraf bespreken welke onderhandelings ruimte er is voor deze gebruikers in de loop van de tijd - Inzet participatieladder: recreatie Hoog, ecozone Laag
R032	PG VGS	Actief	Tegenstrijdige communicatie door samenwerkingspartners	Communicatie op verschillende schaalniveaus in verschillende organisaties onvoldoende afgestemd	Vaststellen en implementeren integraal communicatieplan	Omgeving en maatschappelijk	- Instellen van overkoepelend communicatie platform waar alle projecten samenkomen en een gezamenlijke strategie en manier van uiten wordt besproken (voorbeeld: projecten bij Utrecht Centraal) - Kernboodschap laten vaststellen door bestuurders, d.m.v. projectplan
R033	PG VGS	Actief	Uitspelen van niet afgestemde / tegenstrijdige uitingen per project (herformuleren)	- Centrale communicatie lijn ontbreekt, evelans afspraken tussen partners met verschillende uitvoeringsprojecten - Het proces voor klachten en afhandeling is onduidelijk, zowel binnen VGS als de raakvlakprojecten - zie ook R032	- Onzekerheid bij belanghebbenden / publiek	Omgeving en maatschappelijk	- Instellen centrale regie voor de communicatie strategie van alle plannen en programma's - Gezamenlijke boodschappen uitstralen (zelfde wijze van communicatie en elkaar aanvullend)

RID [R000]	Bron	Status Risico	Risico [45 Risico's Actief]	Oorzaak	Gevolg	Thema	Maatregelen
R034	PG VGS	Actief	Onvoldoende integraal ontwerp binnen VGS en raakvlakprojecten (zie R023)	- Onvoldoende afstemming tussen de verschillende organisaties - VGS is onvoldoende besproken met betrokken actoren - Het is niet mogelijk voor omgevingspartijen om zich een goed beeld te vormen van het eindbeeld, waardoor discussie hierover niet op basis van juiste argumenten plaatsvindt (hrtformuleren naar risico)	- Veel bezwaren of tegenstand bij uitvoering van plannen en aanvragen van vergunningen - Actoren vinden dat hun gebied onvoldoende wordt ingericht zoals zij dat voor ogen hebben	Omgeving en maatschappelijk	- Tijdig in beeld brengen welke groepen belanghebbend zijn en de plannen tijdig bespreken - Eerst bespreken welke ruimte er is van aanvullingen of andere ideeën voor de herinrichting van het gebied (alsmede eerder consultatie rondes waarbij de nu opgedragen inrichting al eerder is besproken en vastgelegd)
R035	PG VGS	Actief	Onvoldoende capaciteit beschikbaar voor project VGS	- Onvoldoende afstemming tussen de verschillende organisaties. - Onvoldoende capaciteit bij partners of te weinig budget voor inhuur (mogelijk ook bij uitlopen van de planning door diverse oorzaken)	- Vertraging, kwaliteitsverlies, onvoldoende communicatie etc. - Geen voldragen plannen, te matige terugkoppeling, organisatie niet voldoende op de hoogte, omgeving niet voldoende gemanaged en geen goede plannen, kortom vertraging van plannen en weerstand	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- In PvA duidelijk maken wat van partijen verwacht wordt en hoeveel inzet dat vraagt - Inzet van voldoende gekwalificeerde mensen, eventueel inhuur van externen, maar van iedere organisatie wel een goede vertegenwoordiging (inzet van elke fase kan verschillen)
R036	PG VGS	Actief	Scope komt ter discussie te staan	- Uitvoeringsmaatregelen niet tijdig in voldoende detail uitgewerkt. - Omgevingspartijen proberen de scope te wijzigen omdat zij hier belang bij hebben.	- Onduidelijkheid wat wel en niet gedaan gaat worden en of er voldoende budget is - Onvolledige aanvraag van vergunningen, waardoor vertraging ontstaat	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- Scope goed bespreken en vastleggen - Afwijkingen en wijzigingen expliciet maken, bespreken in projectgroep en stuurgroep met alle gevolgen en mogelijke oplossingen - Wijzigingen vaststellen en nakomen
R037	PG VGS	Actief	Realisatie valt duurder uit dan geraamd	- Raming te globaal - Tegenvallers door onvoorziene factoren, raakvlakprojecten en onjuiste inschatting van risico's - Kansen voor werk met werk maken onvoldoende benut	Maatregelen worden niet allemaal of niet volledig uitgevoerd	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- Stevig projectmanagement - Krachtige planning en sturing op projectbeheersing. - Tijdig voldoende budget aanvragen, waarbij uiteraard ook gekeken wordt naar de verdeling van de meer kosten tussen de partners en mogelijkheid voor aanvraag gelden derden (subsidies) - 'Vroegtijdig onderzoeken eventuele kostenbesparende aanpassingen in scope (versoering)
R038	PG VGS	Actief	Faunatunnels worden verkeerdt gerealiseerd <i>- bespreken met Derk: wat hiervan is beheerbaar door VGS?</i> <i>- hoe om te gaan met monitoring van programma onderdelen die bij andere projecten zijn belegd?</i> <i>- nog niet duidelijk wie eindverantwoordelijk is voor resultaat van programma Groene Schakel (gesprek Arend en Maarten vindt plaats)</i>	Tunnels gerealiseerd in verschillende contracten	Faunatunnels niet of beperkt functioneel na oplevering	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- Heroverwegen contractgrenzen: totaal aanleg met voldoende ruimte door HOV in 't Gooi laten aanleggen (in contract of als VTW) - Afspraken maken met betrokken partijen. - Tijdig tunnels en omgeving uitwerken, zodat aannemer voldoende informatie heeft om dit te voorkomen
R039	PG VGS	Actief	Restpunten en ontwerponzekerheden van andere projecten worden afgewenteld op VGS	Raakvlakprojecten worden eerder uitgevoerd	- Scopetoevoegingen, vertraging, meerkosten. - Niet goed functionerende voorzieningen.	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- Intensieve afstemming met andere projecten. - Vroegtijdig organiseren van deze afstemming. - Scope van andere projecten in de gaten houden en contracten met elkaar bespreken - Contracten flexibel inrichten zodat (deel-)projecten elkaar kunnen helpen zonder meerkosten
R041	PG VGS	Actief	Samenwerking PNH, GNR en gemeentes stagneert	- Er ontstaat onderling wantrouwen of ander verschil van inzicht ontstaat. - Ambitioniveaus van betrokken organisaties groeien uiteen.	- Onthouden van toegezegde medewerking / (financiële) bijdrage verlenen aan de plannen - Alternatieve uitvoering van plannen - Politieke interventie	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- Passende frequentie bijeenkomst projectgroep - Intensieve onderlinge communicatie - Proces inrichten voor escalatie en wijzigingen
R042	PG VGS	Actief	Niet gerelateerde projecten beïnvloeden scope VGS	- Niet bekende of pas later bedachte zaken worden uitgevoerd, waarmee in het programma geen rekening is gehouden, maar die wel het programma raken	Sterke projectsturing inrichten, mandaatbesluiten	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- Monitoren nieuwe initiatieven, deze toetsen aan integrale plannen - Monitoren krachtenveld, eventuele nieuwe initiatiefnemers zo snel mogelijk aan tafel
R044	PG VGS	Actief	Politiek draagvlak vermindert (zie ook R021)	Tegenstanders weten politiek te mobiliseren	Afwijkende politieke besluiten over programma of bijdrage	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- Monitoren welke ontwikkelingen er op politiek vlak er zijn en strategie bepalen voor de situatie dat de visie op VGS wijzigt - Tegenstanders identificeren (met name ondernemers), persoonlijk spreken, hun relatie met wethouders begrijpen

RID [R000]	Bron	Status Risico	Risico [45 Risico's Actief]	Oorzaak	Gevolg	Thema	Maatregelen
R046	PG VGS	Actief	Geen akkoord op budget	Kostenraming onduidelijk, VAT kosten niet consequent meegerekend	Vertraging, meer (politieke) onderhandeling nodig	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- In projectgroep en stuurgroep concreet plan (projectplan) presenteren - Vroegtijdig onderzoeken eventuele kostenbesparende aanpassingen in scope - Inventariseren aanvullende financiering, bijvoorbeeld subsidies
R047	PG VGS	Actief	Bestemmingsplan(nen) moeten worden aangepast	Bestemmingsplan ter plaatse staat weinig toe, bijvoorbeeld bomenplant	Langere doorlooptijd, nog langer bij bezwaren	Technisch Geografisch Ruimtelijk	- Vroegtijdig checken bestemmingsplannen - Tijdig met gemeenten bestemmingsplan procedure opstarten en doorlopen, goede voorbereiding
R051	PG VGS	Actief	Het te herstellen ven Monnikenwater valt droog	Onzorgvuldig uitgraven, waardoor in de waterbodem een lek ontstaat naar het onderliggende grondwater	- Ven moet worden gereconstrueerd - Extra kosten voor herstel	Technisch Geografisch Ruimtelijk	Onderzoek verrichten
R052	PG VGS	Actief	Werking van het systeem voldoet niet aan de verwachtingen	- Realisatie rustgebieden komt niet of beperkt tot stand - Rustgebieden worden structureel betreden door mensen die toegangsverbod negeren	- Geen optimale aanleg van ontsnippering en werking van ecoduct - Niet volledige toezegging MJPO voor aanleg ecoduct	Technisch Geografisch Ruimtelijk	- I.s.m. aannemer en ecologisch adviesbureau onderzoeken of vervangende ruimte mogelijk is of binnen bestaande ruimte wel werkzame eco-voorzieningen (bijvoorbeeld eco-dak constructie) - Tijdig duidelijkheid verkrijgen wie verantwoordelijk is voor financiering maatregelen 1, 2 en 3, wie vraagt MJPO gelden aan?
R053	PG VGS	Actief	Meer dan verwachte (lokale) ruimtelijke inspraakprocedures vertragen uitvoering (zie ook R021)	Weerstand tegen het plan of onderdelen ervan	Vertraging	Technisch Geografisch Ruimtelijk	- Robuuste planning opstellen waarin onderdelen naar achteren in de tijd kunnen schuiven zonder invloed op de eindmijlpaal
R054	PG VGS	Actief	Mogelijkheden tot grondtransport worden beperkt	- Planning raakvlakprojecten wijzigt aanzienlijk (bijvoorbeeld ruwbouw natuurbrug), bijvoorbeeld door het niet halen van treinvrije periodes voor de natuurbrug - Project VGS niet tijdig gereed voor start grondtransport	- Vertraging, extra kosten - Weerstand omwonenden - Uitstel realisatie VGS - Kostenverhoging	Technisch Geografisch Ruimtelijk	- Vastleggen mijlpalen ruwbouw natuurbrug in contract HOV - Onderzoeken herverdeling scope tussen (deel)projecten (grondtransport toevoegen aan HOV project) - Inventarisatie alternatieven, bijvoorbeeld ten oosten van A27 spoor kruisen, grond aan de kant van herkomst gebruiken (bijv. grondlichaam ecoduct), aanleg leeflaag uit HOV contract halen en later aanbrengen, grondtransport via tijdelijke transportband)
R055	PG VGS	Actief	Gebieden en / of objecten worden niet door beheerders geaccepteerd	- Onduidelijkheid over het te realiseren product - Er worden zaken bedacht die niet eerder zijn besproken met eigenaren of beheerders	Vertraging, interne tegenwerking	Technisch Geografisch Ruimtelijk	- Beheerders en eigenaren vroegtijdig betrekken en betrokken houden
R056	PG VGS	Actief	Onvoldoende werkruimte beschikbaar voor uitvoering maatregelen	Ruimte niet beschikbaar of niet vrij te maken	Creatieve en mogelijk dure oplossingen voor transport en bouwlogistiek	Technisch Geografisch Ruimtelijk	- Bouwlogistiek en beperkingen onderdeel van EMVI maken - Vooraf in kaart brengen waar eventueel knelpunten of beperkte werkzones zijn - Met GBR en aanliggende eigenaren vroegtijdig overleggen hoe zij staan over tijdelijke voorzieningen op hun terrein
R057	PG VGS	Actief	Onvoldoende communicatie en coordinatie binnen VGS projecten		Afwijkingen zonder impactanalyse, vertragingen, hogere kosten, verlies van efficiency, verlies van synergie	Omgeving en maatschappelijk	- Zorgvuldig inrichten projectorganisatie
R058	PG VGS	Actief	Onverwachte tracés kabels en leidingen worden aangetroffen	- Weesleidingen - Onvolledige documentatie	Vertraging, extra kosten	Technisch Geografisch Ruimtelijk	Tijdig aanvullend onderzoek, proefsleuven
R059	PG VGS	Actief	Vergunning voor aantasting aardkundig monument wordt niet verkregen	- Maatschappelijk belang van het project blijkt niet aan te tonen	Stagnatie realisatie	Technisch Geografisch Ruimtelijk	- Onderzoeken mogelijkheden tot aanpassing ontwerp, waarbij vergunning niet nodig is of gemakkelijker kan worden verkregen
R060	PG VGS	Actief	Vergunning in het kader van Wet Natuurbeheer wordt niet verkregen	- Op basis van onderzoeksresultaten ecologie kan geen vergunning worden afgegeven	Stagnatie realisatie	Technisch Geografisch Ruimtelijk	- Onderzoeken mogelijkheden tot aanpassing ontwerp, waarbij vergunning niet nodig is of gemakkelijker kan worden verkregen
R061	PG VGS	Actief	Vertragingen in planning VGS en/of raakvlakprojecten lopen snel op, door afhankelijkheid van seizoenen.	- Door een vertragende mijlpaal valt geplande een activiteit in een seizoen waarmee het werk conflicteert (bijvoorbeeld kappen tijdens broedseizoen)	Vertraging, extra kosten door langer in stand blijven projectorganisatie	Technisch Geografisch Ruimtelijk	
R062	PG VGS	Actief	Onduidelijkheid of tegenslag bij verkrijgen MJPO subsidie voor aanvullende maatregelen			Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	

RID [R000]	Bron	Status Risico	Risico [45 Risico's Actief]	Oorzaak	Gevolg	Thema	Maatregelen
R063	PG VGS	Actief	Activiteiten op grensgebieden worden niet voorbereid of stagneren door onduidelijkheid over verantwoordelijkheden en bevoegdheden	- Onduidelijkheid over precieze afbakening activiteiten rondom gemeente-, provincie- en eigendomsgrenzen	Vertraging, extra kosten	Technisch Geografisch Ruimtelijk	- Z.s.m. in kaart brengen afbakening activiteiten en vigerende grenzen
R064	PG VGS	Actief	Nieuw onderzoek toont aan dat het cumulatief effect van de maatregelen schadelijk is voor het gebied	- Verplichting integraal onderzoek naar bomenkap in de verschillende projecten door bevoegd gezag Boswet (RVO) (check met Petra)		Technisch Geografisch Ruimtelijk	- Inzetten op betrokkenheid bij onderzoek / rapport - Inzien en beoordelen resultaten
R065	PG VGS	Actief	Toename weerstand / vermindering draagvlak doordat bomen voor grondwallen (ca 1 jaar) vroegtijdig gekapt worden (gecombineerd met kap HOV ter bevorderen efficiency en beperken bezwaar)	- Kap tbv grondwallen wordt gecombineerd met kapwerkzaamheden HOV project, om efficiëntie in uitvoering te bevorderen en gevolgen van bezwaren te beperken)	- Betrokkenen zien gekapte zone langdurig zonder werkzaamheden en komen in verweer - Imagoschade	Omgeving en maatschappelijk	- Duidelijk uitleggen aan omgeving waarom wanneer wordt gekapt - Zicht op werkterreim beperken - Opvolgende werkzaamheden eveneens naar voren halen (stobben bedekken met grond) - Iets ruimer kappen en ontwikkelen van boszoom (struweel) en/of direct inplanten van laanbomen langs het pad dat langs de grondwal zal lopen
R066	PG VGS	Actief	Begroting en budget dekken werkelijke kosten niet.	- Bij reservering van budget wordt geen rekening gehouden met prijsindexering (raming heeft prijspeil 2015) (02/18 geschat effect €310k) - Bouwkosten stijgen sneller dan gebruikelijke index van 2% per jaar, als gevolg van aantrekkende economie en schaarse capaciteit aannemers - Door onvolledige communicatie tussen project- en lijnorganisatie worden budgetten niet toereikend gereserveerd (02/18 geschat effect €25k)	- Scope wordt minimaal of onvolledig uitgevoerd - Beoogde kwaliteit / resultaat wordt niet gehaald - Overschrijding budget	Politiek, juridisch, financieel, organisatorisch	- Deel scope en bekostiging overdragen aan Rijkswaterstaat (maatregel geëffectueerd: RWS voert maatregel 9, 13d en deels 13b uit voor eigen rekening, 02/18 geschatte besparing €175k) - Inventariseren mogelijkheden voor bezuiniging (taakstelling vooralsnog ca €160k) - Aanvragen extra budget bij financiers ter compensatie prijsstijgingen in de bouw - Aanvragen extra budget bij financiers ter compensatie geconstateerde leemte in budget

Bijlage 5: Financiële notitie

Nadere financiële afspraken Voltooing de Groene Schakel

Opgenomen in dit document zijn nadere financiële afspraken volgende de samenwerkingsovereenkomst Voltooing Groene Schakel, ondertekend door de belanghebbende partijen Goois Natuurreservaat (GNR), Provincie Noord-Holland (PNH), gemeente Laren (LRN) en gemeente Hilversum (HVM).

1. Samenstelling van het budget en de bijdragen

1. De bijdragen van het projectbudget zijn als volgt verdeeld:
 - GNR: €440.000
 - PNH: €1.575.000
 - LRN: Maximaal €50.000
 - HVM: €1.265.000
 - Stichting Duurzaam Monnikenberg Groenfonds: €150.000
 - Meerjarenprogramma Ontsnippering (PNH): €365.000
2. Maatregelen 1, 2 en 3 worden bekostigd vanuit het Meerjarenprogramma Ontsnippering (€365.000) en de bijdrage van PNH (€510.000) en vallen onder het project HOV 't Gooi. Deze bijdrage en bijbehorende werkzaamheden vallen daarmee financieel gezien buiten de scope van het project Voltooing de Groene Schakel. De netto bijdrage van PNH voor de overige maatregelen onder het project Voltooing de Groene Schakel bedraagt daarmee €1.065.000
3. Conform artikel 6 lid 11.a van de SOK wordt de bijdrage van gemeente Hilversum alleen besteed aan de maatregelen 5, en 14 tot en met 23. Conform artikel 6 lid 11.b van de SOK zijn meer en minderkosten voor deze maatregelen voor Hilversum.
4. Waar een inspanningsverplichting geldt voor het verkrijgen van bijdragen van derden , zoals in het geval van Stichting Duurzaam Monnikenberg Groenfonds, moet de verantwoordelijke voor het verkrijgen van deze bijdrage deze zo spoedig mogelijk dienen te bemachtigen (in ieder geval 2 maanden vóór de aanbesteding van het werk start). Mocht de bijdrage niet, of niet volledig verkregen worden dreigt een situatie zoals beschreven in artikel 6 lid 10 van de SOK.
5. Conform artikel 6 lid 7 van de SOK spant GNR zich in voor het tijdig verkrijgen van deze bijdrage.
6. De provincie zal de verzoeken tot betaling uitsturen voor de vastgelegde bijdragen conform de verdeling zoals opgenomen in de SOK, artikel 6 lid 14 uit naam van GNR. Aanvullend op het gestelde in dit artikel zal de provincie een factuur uitsturen naar GNR voor de bijdrage van Stichting Duurzaam Monnikenberg Groenfonds zodra GNR deze bijdrage heeft ontvangen.

2. Verdeling van kosten tussen de samenwerkingspartners

1. Engineeringskosten horen bij de projectkosten. Engineeringskosten bestaan uit 'diensten' zoals opdrachten aan ingenieurbureaus en uit kosten van de projectorganisatie (lees: PNH). De interne medewerkers van PNH worden niet doorbelast op het project. De engineeringsopdrachten zullen zoveel mogelijk worden gesplitst in percelen, zodat de

kosten dan wel toegeschreven worden aan gemeente Hilversum, dan wel aan GNR, Laren en PNH. Engineeringskosten die niet kunnen worden gesplitst (zoals projectorganisatie) worden verdeeld volgens de rato 1.265.000 : 1.065.000 : 440.000 : 50.000 (resp. Hilversum, PNH, GNR, Laren). Deze rato wijzigt niet wanneer de totaalkosten afwijkend zijn van de huidige begroting. Personeelslasten van andere partijen, zijnde de gemeenten Laren en Hilversum, en GNR worden niet doorbelast naar het project.

2. Bij de aanbesteding worden opdrachtnemers (ingenieursbureau en aannemer) gevraagd hun aanbieding in te delen naar percelen, zodat de maatregelen apart financieel zichtbaar worden gemaakt.
3. Hogere of lagere kosten dan begroot voor maatregelen 5 en 14 tot en met 23 komen ten laste van of ten gunste aan Hilversum
4. Voor hogere kosten dan begroot voor maatregelen 1 tot en met 28 met uitzondering van maatregelen 1, 2 en 3 en maatregelen 5 en 14 tot en met 23 wordt verwezen naar artikel 6.10 in de SOK. Voor kosten lager dan begroot voor maatregelen 1 tot en met 28 met uitzondering van maatregelen 1, 2 en 3 en maatregelen 5 en 14 tot en met 23 wordt verwezen naar artikel 6.9 van de SOK.
5. De bijdrage van het groenfonds á €150.000 wordt, als vaste bijdrage niet in beschouwing genomen bij de rato-bepaling. Enerzijds omdat deze bijdrage niet in de hand is van 1 van de deelnemende partijen (op de hoogte is geen invloed uit te oefenen), anderzijds omdat deze bijdrage onterecht de toerekening van kosten zou drukken bij toevoeging.
6. Wanneer maatregelen 1, 2 en 3 minder kosten dan €875.000, zal geprobeerd worden of het restant toegevoegd kan worden aan de netto bijdrage van de provincie zijnde €1.065.000. Hierover zal Provinciale Staten eerst een besluit moeten nemen. Het additioneel verkregen krediet kan niet aangewend worden voor de maatregelen waarvoor Hilversum verantwoordelijk is (5, en 14 tot en met 23).
7. De provincie zal, als aanbestedende dienst de opdrachtnemer verzoeken een raming in te dienen per maatregel, zodat na gunning inzichtelijk is welke bouwkosten gemoeid zijn met welke maatregel en dus welke deelnemende partij.
8. Na de eindafrekening met de aannemer volgt de laatste verrekening met de samenwerkingspartners.
9. Het eerste verzoek tot bijdrage volgt na het vaststellen van de SOK zoals vermeld in artikel 6 lid 14. Onderdeel hiervan is ook het projectplan.
10. De provincie brengt de kosten van de externe ingehuurd projectmedewerkers ten laste van het project VGS. Deze worden naar alle redelijkheid en billijkheid ingevoerd door de projectleden, en gecontroleerd door de projectmanager van de provincie.

3. Half-jaarlijkse financiële projectrapportage

1. Conform artikel 6 lid 15 van de SOK zal de provincie half-jaarlijks een voortgangsrapportage opstellen ter voorlegging aan de stuurgroep. Het opstellen start in mei en herhaalt zich in november. De cyclus herhaalt zich tot de overdracht van het project.
2. De voortgangsrapportage omvat in ieder geval een tekstuele uitleg over de voortgang, een financieel overzicht op basis van besteding (kosten, verplichtingen en prognose/verwacht), een planning van de bijdragen, een planning op mijlpalen en een klein overzicht van de risico's. Een voorbeeld is bijgevoegd als bijlage (bijlage 5a).

3. Apart meegeleverd wordt een termijnstaat van de aannemer ter inzage in de kosten per maatregel.
4. Additioneel inzicht is op verzoek te verkrijgen bij de provincie, maar wel binnen redelijkheid en billijkheid en met een duidelijke noodzaak voor het project.

4. (Verrekening) BTW

Feitencomplex

1. Provincie Noord-Holland (PNH) en het Gooisch Natuur Reservaat (GNR) hebben zich verenigd in een samenwerking zonder eigen juridische entiteit Voltooiing De Groene Schakel; hierna te noemen 'het project';
2. PNH is penvoerder en bestuurlijk (gedelegeerd) opdrachtgever voor het project en coördineert en beheert als fondsbeheerder de middelen voor het project;
3. PNH verzorgt als penvoerder van het project de (Europese) aanbesteding voor diverse verzamelde onderdelen van het project;
4. Hilversum en GNR zijn op basis van thans beoogde beheergrenzen gezamenlijk de afnemers van het totale gerealiseerde project;
5. Hilversum en GNR zijn beide (indirect) compensatiegerechtigde lichamen in de zin van de wet op het BTW compensatiefonds;
6. GNR voert met medeweten van al haar deelnemers onder de naam 'project Voltooiing De Groene Schakel' een volledig separate exploitatie en administratieve vastlegging voor het project waarbij PNH, Gemeente Laren en Gemeente Hilversum de enige voedende deelnemers zijn met uitsluiting van de overige deelnemers in de reguliere exploitatie. Dit opdat het project geheel buiten de reguliere exploitatie en administratie blijft t.b.v. de toepassing van de transparantiemethode. PNH, Gemeente Laren en Gemeente Hilversum krijgen dan 100% van de voor dit project in rekening gebrachte btw o.g.v. de transparantiemethode naar rato van ieders resp. bijdrage doorgeschoven, BLKB2012-175M;

Kostendekking

7. PNH, GNR, Gemeente Laren en Gemeente Hilversum doen een bijdrage aan het project door beschikbaarstelling van de middelen, middels een bruto bijdrage (netto toegezegde bijdrage verhoogd met btw component) aan GNR. Deze bijdragen staan feitelijk en administratief volledig los van de reguliere exploitatie en reguliere doorschuif btw (o.g.v. transparantiemethode) van GNR;
8. GNR heeft een inspanningsverplichting jegens de Stichting Duurzaam Groenfonds Monnikenberg tot het verkrijgen van een onbelaste subsidie in de vorm van een bijdrage aan het project door beschikbaarstelling van de middelen aan GNR;

Facturatie

9. PNH verzoekt als penvoerder de partij(en) die een onbelaste subsidie in de vorm van een bijdrage doen, middels een verzoek tot uitbetaling van de toegezegde bijdragen de gelden beschikbaar te stellen aan de ontvangende partij zijnde PNH uit naam van GNR;
10. PNH factureert als penvoerder de bijdrage van GNR zo nodig middels een voorschotnota verhoogd met btw aan GNR;

11. PNH financiert jaarlijks de BTW component van GNR conform de in de SOK onder 6.16 opgenomen afspraken voor;
12. PNH betaalt als penvoerder de inkomende facturen uit het bijeengebrachte budget;
13. PNH factureert GNR jaarlijks na afronding van de werkzaamheden/oplevering de werkelijke kosten vermeerderd met btw, voor het deel van het project waarvan GNR de afnemer van de prestatie is (o.b.v. eigendom/feitelijk beheer/feitelijk beschikkingsmacht);
14. PNH brengt op het te betalen bedrag haar toegezegde bijdrage in mindering conform afspraak met de Belastingdienst d.d. 6 maart 2015 'goedkeuring factureringsswijze';
15. PNH brengt op het te betalen bedrag eventuele voorschotnota('s) aan GNR in mindering
16. GNR voldoet het eventuele restant bedrag;

Financiële verrekening t.b.v. btw

17. PNH biedt de ter zake van haar eigen deel betaalde btw ter compensatie bij het BCF aan;
18. PNH draagt in haar hoedanigheid van ondernemer de aan GNR in rekening gebrachte btw af op aangifte;
19. PNH brengt in haar hoedanigheid van ondernemer de ter zake in rekening gebrachte btw in vooraf trek op aangifte;
20. GNR voldoet middels de factuur de ter zake in rekening gebrachte btw;
21. GNR kan 100% van de ter zake in rekening gebrachte btw op grond van de transparantiemethode doorschuiven aan de deelnemers in dit separate project, te weten PNH, Gemeente Laren en Gemeente Hilversum. PNH, Gemeente Laren en Gemeente Hilversum bieden ieder hun deel van de btw ter compensatie bij het BCF aan;
22. Bij het eventuele uittreden van PNH uit GNR dient apart overleg gevoerd te worden over de financiële gevolgen voor dit project. Uitgangspunt hierbij is dat er geen financiële consequenties voor GNR zijn ten aanzien van dit project.